

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 11746

DI FLIH-MASHIN, ODER, A
RAYZE ARUM DER VELT IN A
LUFT SHIF

Jules Verne

•

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

דינה

פליה=מא שירן

אדער

א רייזע ארום דער וועלט אין א לופט שיף

פון זשול ווערן.

פרייא בעארבייטעט פון

א. טאנענבוים.

פרייז, 10 סענט.

דרוק אונד פערלאג פון

דיא היברו פאפלישינג קאמפאני,

128-122 לעאנארד סט., ברוקלין, ניו יארק.

HEBREW PUBLISHING CO.,

122-128 Leonard Street, Brooklyn, New York.

דיא פליה מאשין.

פריי בעארכייטעט נאך זשול ווערן.

פון א. טאנענבוים.

קאפיטעל 1.

דאס דויעל.

— איך זאג נאך א מאל, איך האב אליין געהערט „יענקי דודל“ האט גע-
זאגט איינער.

— און איך בעהויפטע דאס מייניגע, איך האב געהערט רול בריטאניא,
האט געענטפערט דער אנדערער.

ביידע מענשען זיינען געשטאנען איינער געגען אנקערן מיט געלאָדענע רע-
וואלוערען און זיינען געווען בערייט צו שיסען איינער אויפ'ן אנדערן. איינער איז גע-
ווען אן אמעריקאנער און דער אנדערער איז געווען אן ענגלענדער. זיי זיינען גע-
שטאנען אויף נאוטס איילענד, א קליינע אינזעל אין טייף ניאגארא פאר דעם בע-
ריהמטען ניאגארא וואסער-פאל.

פאר וואס אבער האבען זיי זיך געוואלט שיסען?— פאר א וואונדער, פאר א
יעמעניש, וועלכע האט דאמאלס איבערראשט יעדען, דעם געפילדעטען וויי דעם
אונגעבילדעטען. זייט אייניגע צייט האט מען אנגעהויבען צו הערען פון הימעל א
זאנדערבארע מוזיק, דאס שפילען פון א פלייט אדער דאס שאלען פון א טרומפעט.
זיינט האט מען געהערט דיעזע זאנדערבארע מוזיק אויף דער שטערנווארטע אין
פאלקאווא, רוסלאנד, מארגען האט מען זיא געהערט פון א הויכען טהורם אין רא-
מאסקוס, איבערמארגען האט מען זיא געהערט אין כינא און פיער און צוואנציג
שאונדען שפעטער האט מען זיא געהערט אין אמעריקא.

דיא אונגעבינדעמע מענשען, וועלכע האבען געהערט אין דערמיט פון א שטילער נאכט א זאנדערבארע מוזיק פון הימעל, האבען זיך דערשראקען און האר בען געגלויבט אז משיח קומט און אן ענגעל בלאזט שוין מיט'ן גרויסען שופר. דיא געבילדעמע מענשען וואס האבען געהערט דיעזע זאנדערבארע מוזיק, האבען זיך פערטראכט און האבען געפרענט: וואס איז דאס? איז דאס וואהרהייט? האבען אונזערע אויערן ווירקליך געהערט?— פון וואנען קומט עס? גאנץ הויך אין הימעל איז נאר קיין לופט ניטא, ריכטיגער נאך, דיא לופט איז דארט אזוי שיטער, אזוי שיטער, אזוי דיך, אז מען פיהלט זיא ניט. מוזיק אבער קען מען מאכען נור אין דער לופט, אהן לופט ווירקט קיין שטימע, קיין אינסטרומענט, אלזא מוז דאך דיעזע מוזיק קומען ניט פון הימעל, גיט פון דער הויך, ניט פון גאנץ הויך, פאר וואס זעהט מען אזא ניט דעם מוזיקאנט?

דיא צייטונגען האבען אויפגעכאפט דיעזעס רעטעניש און האבען אנגעהויבען צו דיסקוטירען, צו דעבאטירען, צו ערקלעהרען, געבען צו פערשטעהן און צו פער-רעהען דיא קעפ פון דיא לעזער. יעדע צייטונג האט עס ערקלעהרט אויף איהר ארט, יעדע האט געוואָרט בעווייזען אז זיא פערשטעהט עס בעסער פון אלע אנ-דערע. פון וואנען עס קומט דיעזע זאנדערבארע מוזיק. א ניו-יארקער הומאריסטישע צייטונג האט געשריבען אז דייטשע מוזיקאנטען פאהרען ארום אויף א לופט באל-לאן און ניבען אפ קאנצערט אין דער לופט.

דיא ערנסטע מענער, דיא אסטראנאמען, האבען אנגעשטעלט זייערע טעלע-סקאפען און פלעגען דורך דיא נעכט זוכען אין הימעל דעם זאנדערבארען ארקעס-טער. זייט דיא וועלט שטעהט, זייט דיא דיא מענשען האבען אנגעהויבען זיך צו צוקוקען צו דיא שטערען און אויסצופארשען דיא פלאנעטען, האט מען ניט אזוי פלייסיג געקוקט אויף'ן הימעל און געזוכט אין הימעל, וויא אין דיא מאנאטע אפ-ריל, מאי און יוני פון 18.....

פלוצלונג איז אנגעקומען א טעלעגראמע פון דעם אבסערוואטאריום אין גרינ-וויטש, ענגלאנד, אז אין דער צייט ווען מען האט געהערט דיא זאנדערבארע מוזיק אין הימעל, האט מען געזעהען א נייעס, זאנדערבארעס ליכט, וויא פון א זעהר שטארקער עלעקטרישער לאמפ. דאס האט אבער אפגעלייקענט דאס אבסערווא-טאריום פון ליק, קאליפארניע. דיא אסטראנאמען פון ליק האבען אויך געהערט דיא מוזיק, אבער זיי האבען קיין ליכט געזעהן.

צווישען דייטשלאנד אין פראנקרייך איז שיער ניט אויסגעבראכען א קריעג איבער דיעזע זאנדערבארע מוזיק. דיא פראנצויזישע אסטראנאמען האבען בעהויפ-

טעם אז דיעזע הימעל מוזיק האט געשפיעלט דיא „מארסעליעזע“, דיא דייטשע געלערנטע אָבער האבען פעסט ערקלעהרט, אז דיעזער הימעל-אַרקעסטער שפיעלט „דיא וואכט אים רהיין.“ מען האָט אָנגעהויבען זיך צו קריגען, זיך צו זאגען שטעכ-ווערטלעך און ענדליך זיך צו בעכייריגען און עס וואָלט געוויס אויסגעבראָכע א נייע-ער קריעג צווישען דיעזע ביידע פעלקער, ווען עס זאָל ניט געווען אָנקומען א טע-לעגראַמע פון סאַנקט פעטערסבורג אז דאָרט האָט מען נאָר געהערט וויא דיא הי-מעל מוזיק האָט געשפילט „באָזשע צאריא הראניו!“

אין דער נאכט פון 12טען אויפ'ן 13טען מאי האָט מען געהערט דיעזע מוזיק איבערן טייך ניאגארא, וועלכער איז דיא גרענעץ צווישען דיא פעראייניגטע שטאַט-טען און קענעדע. דיא אמעריקאנער, וועלכע זיינען געשטאַנען פון דער זייט טייך, האבען געהערט וויא דיא מוזיק האט געשפיעלט „יענקי דודל“, דיא ענגלענדער אבער, וועלכע האבען שפאַציערט אין וויקטאָריא פארק פון יענער זייט טייך, הא-בען געהויפטעט אז דיא מוזיק האָט געשפיעלט „רוק בריטאַניא!“

צוויי היצעפּ, אן ענגלענדער און אן אמעריקאנער, האבען זיך דאריבער צו-ווערטעלט און האבען זיך אזוי צוקאָכט, אז דער אמעריקאנער האָט ארויסגערופען דעם ענגלענדער אויף א דועל. ביידע געגנער זיינען שוין געשטאַנען פערטיג צום שיסען און זיי וואָלטען זיך געוויס געווען געשאסען, ווען עס זאל ניט געווען צוקומען א דריטער מיט א בלאַט ציימונג אין וועלכען עס איז געווען בעשריבען דיעזעלכע געשיכטע צווישען פראנקרייך, דייטשלאַנד און רוסלאַנד.

דיא געגנער האָבען יעצט איינגעזעהן, אז דער זאָנדערבאַרער הימעל אַרקעס-טער שפיעלט אין יעדען לאַנד זיין בעליעבטעס פאַלקס ליעד. אין פראַנקרייך האָט ער געשפיעלט דיא „מארסעליעזע“, אין דייטשלאַנד—„דיא ווארט אים רהיין“, אין רוסלאַנד—„באָזשע צאריא הראניו!“ אין דיא פעראייניגטע שטאַטען—„יענקי דודל“, אין קענעדע—„רוק בריטאַניא!“

אבער ווער האט עס געשפיעלט? פון וואנען איז געקומען דיעזע מוזיק? אויף דיעזע פראגע האט געגעבען אן אנטווארט א כינעזישער געלערנטער צי-קא-וויי. ער האט אויך געזוכט אין הימעל מיט א טעלעסקאפ און האט געהערט דיא מוזיק.

— דאס איז א פליה מאשין, האט ער ערקלעהרט, וואהרשיינליך האט איר-גער אויסגעפונען א נייע פליה מאשין און ער פאהרט מיט איהר ארום מיט אן אייגענעם ארקעסטער. ווען ער קומט אין א לאַנד, הייסט ער זיין ארעסטער שפיעלען דיא פאלקס הימנע, דאס פאלקס ליעד פון דעם לאַנד.

דאס האט געשריבען א כינעזער, אָבער ווער וויל עס גלויבען וואס א כינע-
זער שרייבט? איז א טשאַני-מען אויף א מענש?—ווער וועט עס אנגעהמען דיא
מיינונג פון אַ כינעזער?
אזוי איז פּערנאָנלעך איין מאָנאַט נאָר'ן אַנדערן און קיינער האָט ניט גע-
וואוסט, ווער עס שפּיעלט ביי נאַכט אין זימעל.

למעס קאפיטעל.

אן אונזוהיגער מיטינג.

דער וועלדאן קלוב פון פּילאָדעלפּיאַ איז אַמאָל געווען איינער פון דיא בע-
ריהמטעסטע פּעראַיינע ניט נור פון אַמעריקאַ זאָנדערן פון דער גאַנצער וועלט.
דאס איז געווען א פּעראַיינ פון געלערנטע מענער פון נאָרן אַמעריקאַ מיט דעם
צוועק אויסצופאַרשען און צו בעפּערדערן דיא קונסט און דיא וויסענשאַפט פון פּאָ-
רען אין אַ לופט באַלאָן. אום צו ווערען אַ מיטגלידער פון וועלדאן קלוב האט מען
געמוזט וועניגסטען איין מאָר מאַכען אַ רייע אין אַ לופט באַלאָן, אָדער ערפינדען
עפעס נייעס אין דער קונסט צו בויען אַ לופט באַלאָן.

דיא מיטגלידער פון וועלדאן קלוב האָבען געמוזט זיין שטאַרק, געזונדי, גע-
לערנט און רייך. זיי האבען אויסגעקליבען פּילאָדעלפּיאַ פאַר זייערע פּערוואַלונגען,
ווייל פּילאָדעלפּיאַ איז פּיער רהיגער פון ניו יאָרק, האט מעהר פּרייען פּלאַץ פון
ניו יאָרק און דאס מיטינג לאָקאל פון וועלדאן קלוב אין טשעסטנוט סטריט איז גע-
ווען דער גרעסטער, שעהנסטער און בעקוועמסטער פּלאַץ פאַר אַ גרויסע פּער-
זאַמונג.

מיר דאַרפּען ניט פּערגעסען, אז פּילאָדעלפּיאַ איז דיא פּיערטע גרויסע
שטאָדט אין דער וועלט, פּיקאָדעלפּיאַ האָט א פאַרק, וועלכער איז גרעסער פון
אלע לאַנדאָנער זיבען פאַרקס צוזאַמען און אין פּיקאָדעלפּיאַ געפינען זיך געפייערען,
וועלכע מען קען ניט געפינען אין פאַריז, לאַנדאָן בערקין און וויען.

אין דער נאַכט פון 25טען אויף'ן 26טען יוני איז געווען גענעראַל און ספּע-
ציאַל פּערוואַלונג פון וועלדאן קלוב, אלע מיטגלידער זיינען געקומען אויף'ן מיטינג.
עס איז אויף געווען אַ זעהר וויכטיגער מיטינג: אַ מיטגלידער האט אויסגעפונען אז
ווען מען וואַל מאַכען שרייבע צו אַ כּופּטבאַלאַן, קען מען איהם קירעווען, דרעהען
און איהם פּיהרען וואוהין מען וויל.

דיא הויפט שוועריגקייט ביי א רייזע אין א לופט באלאן איז דיזעזע, וואס קיים הויבט זיך אויף דער קופט באלאן אין דער הויך, קען מען איהם שוין ניט רע-גייערען, דער ווינד שלעפט איהם און ווארפט איהם און שליידערט איהם אין אלע זיימען. איינער וויל פאהרען קיין אַסטען (מזרח) און ער מוז פּאָהרען קיין וועסטען (מעריב), ווייל דער ווינד וועהט נאָך וועסטען. זייט דיא ברידער מאָנגאָלפּיע הא-בען אויסגעפונען דעם לופט באלאן אין 1783 ביז אין דעם טאג ווען דער וועלדאן קלוב האט אָפּגעהאַלטען זיין גענעראל און ספּעציאַל מיטינג האָט מען אלץ גע-קלעהרט, געטראכט און געפּאָרשט וויא אזוי געפינט מען אויס א מיטעל צו רעניע-רען דעם לופט באלאן און צו קירעווען איהם וואוהין מען דארף און וואוהין מען וויל פאהרען. יעצט איז געקומען א מיטגליעד פון וועלדאן קלוב און בעההויפטעט, אז אזוי וויא א שיף ווערט רעניערט און געקירעוועט מיט א שרויבע, אזוי דארף מען קענען רעניערען און קירעווען א לופט באלאן מיט א שרויבע.

דיזעזע פראגע איז פּערהאנדעלט געוואָרען אויף דיזעזען ספּעציאַל מיטינג. דער מיטינג איז געווען א זעהד אונרוהיגער, אלע האבען געשריען, אלע חא-בען געליארמט.

— דיא שרויבע דארף זיין ביים לופט באלאן פון פּאָרנט 1 האָט געשריען אין דער הויך דשים ספּארט, א רייכער פארמער פון קענטאקי.

— דיא שרויבע דארף זיין פון הינטען פון לופט באלאן, וויא ביי א שיף 1 האט געשריען נאָך העכער פון איהם פּהיל עוואנס, דער סעקרעטער פון וועלדאן קלוב.

פיליפ עוואנס אדער וויא מען פלעגט איהם געוועהנליך רופען פיק עוואנס, איז געווען א הויכער, שטארקער, קרעפטיגער. מאן פון א יאהר פיערציג. ער איז געווען א מעכאניקער, א קינסטלער און א געלערנטער, ווייך ער איז געווען דער פּרעזידענט פון דער „וואלטאם וואטש קאפּאני“, א געזעלשאפט וועלכע מאכט א טאג פינף הונדערט ווערק פון טאשענאוהרען און דיא וועלט האט אנערקענט אז דיא וואלטאם טאשענאוהרען זיינען פיעל בעסער אלס דיא שווייצער.

— רוהיג זיין! איהר האט ניט דאס ווארט 1 האט אויסגערופען אנקעל פּר-דענס און האט א קלאפ געמאהן מיט'ן האמער.

אנקעל פּרודענס איז געווען דער פּרעזידענט פון וואלדאן קלוב. ער איז אויך געווען זעהר רייך און איז נאָך דערצו געווען פּרעזידענט פון „נייאַרא פּאָללס פּאווער קאמפּאני“ א געזעלשאפט וועלכע נוצט אויס דיא קראפט פון דעם בעריהטעטען

וואסער פאל צו טרייבען מאשינען אין פאבריקען פון ניר-יאָרק און אלע שטעט ארום.

זיין פאמיליע-נאמען איז געווען פרודענט, אָבער אַלע, וועלכע האָבען איהם געקענט, פלעגען איהם רופען אָנקעל פרודענט, ווייל ער איז געווען פריינדליך געטון יעדען מענשען און איז שטענדיג בערייט געווען צו טאָהן פאַר יעדען, וואס ער האט נאָר געקענט.

פיעל עוואנס איז געווען דער איינציגער מענש אין ווערדאן קלוב, וועלכער איז ניט געווען גאנץ פריינדליך מיט אָנקעל פרודענט. זיי האָבען זיך קיין מאָל ניט געקריענט, קיין מאָל ניט געזאָגט איינער דעם אנדערן אַ ניט פאַסענדעס וואָרט, אָדער געווינען איינער דעם אנדערן אַ קרומע מינע. פיל עוואנס איז ניט געווען צופרידען פאַר וואס אָנקעל פרודענט איז געוואָרען פרעזידענט פון וועלדאָן קלוב, ווייל ער אליין האָט געוואַלט ווערען פרעזידענט און ער איז אויך געווען נאָמינירט אַלס פרעזידענט, ווען עס איז אָבער געקומען צו דער וואַהל, האָט אָנקעל פרודענט בעקומען מיט איין שטימע מעהר פון איהם. זייט דאָמאָלס איז פיל עוואנס ביזן געוואָרען אויף אָנקעל פרודענט און ווען אָנקעל פרודענט פלעגט זאָגען יא, פלעגט פיל עוואנס זאגען ניין.

זייט אייניגע צייט האָבען פיעלע מיטגלידער פון קלוב אַריינגעבראַכט נייע פאַרשלענגע און נייע ערפינדונגען וויא אזוי צו רעניערען אַ לופט באַלאָן. איינער האט אויסגעטראכט צו טרייבען דעם לופט באַלאָן מיט עלעקטריציטעט אַנאנדע רער-מיט קעראסין, א דריטער מיט גאזאלין. יעדער האט בעוויזען אז זיין ערפינדונג איז דיא בעסטע. מען האט בעשלאסען צו מאכען א גרויסע און שטאַרקע לופט באַלאָן און צו פראבירען מיט איהם אלע ערפינדונגען. דיא מיטגלידער פון וועלדאָן קלוב האבען זיך צונויפגעלייגט דריי הונדערט טויזענד דאלאר און מען האט געמאכט דעם לופט באַלאָן, וועלכען מען האט א נאמען געגעבען „גאָ אַהעדו“

אין דעם אבענד פון 25טען אויף 26טען יוני האט מען געדארפט בעשליע-סען ווען מען זאל מאכען דיא ערשטע פראבע, אבער דיא האט זיך אַנגעהויבען א נייע דעבאַטע איבער דער שרויבע. עס איז געוואָרען אַ ליאַרם, אַ געשריי, א גע-וואָלד. יעדער האט געוואַלט בעווייזען, אז ער פערשטעהט בעסער וויא אזוי צו גע-ברויכען דיא שרויבע, יעדער האט געוואַלט בעווייזען, אז נור ער קען רעניערען אַ לופט באַלאָן.

פּוּבלישט איז דיא אינגערע וואָכע צוגעגאַנגען צום פרעזידענט און האט איהם דערלאנגט א ברעף. אלע זיינען שמיל געבליבען.

- א צושריפט פון א פרעמדען, האָט אַנקעל פּרודענט ערקלערט.
- לעזט עס פאַר אַ האָבען אויסנערופען אייניגע שטימען.
- אַ נאנץ פּרעמדער מאַן בעט, מען זאָל איהם ערלויבען אַריינצוקומען אויף אונזער מיטינג, האָט אַנקעל פּרודענט געזאגט.
- מען דאַרף ניט אַ מיר דאַרפען קיינע געסט אויף אונזערע מיטינגען! האט מען געשריען פון אלע זיימען.
- ער וויל בעווייזען, אז יעדע ערפינדונג צו רענירען אַ לופט באַלאַן איז אַן אונזיק, האט אַנקעל פּרודענט ערקלערט, — ער וויל בעווייזען, אַז דיא נאַנצע אידעע פון אַ לופט-באַלאַן איז פאַלש, וויל וויא מען מאכט איהם יעצט, וועט מען קיין מאל ניט קענען פּארהערן אויף איהם וואו מען וועט דאַרפען.
- פיהרט איהם אַרײן אַ לאמיר איהם אויסהערען! האט מען געשריען.
- וויא הייסט ער? האט פיעל עוואַנס געפרעגט.
- ער הייסט ראבור, האט אַנקעל פּרודענט געענטפערט.
- ראבור? — ראבור? וואס איז דאס פאַר אַ נאמען? האבען געפרעגט דיא מיטגלידער איינער דעם אנדערן.

צטעס קאפיטעל.

ד ע ר פ ר ע מ ד ע ר .

אַ מאַן פון מיטעלען וואוקס מיט ברייטע פלייצעס, מיט אַ נרויסען קאפּ, מיט אַ פּאַר נרויסע אויגען, מיט אַ שעהנעם געזיכט איז אַריינגעקומען אין זאַל. ער איז צוגעקומען גלייך צום פּרעזידענט, האט זיך אנידער געשטעלט אויף דער פּלאַט-פּאַרם, האט זיך לייכט פּערנייגט און האט געזאגט מיט אַ פּעסטער, העכער, קלינגענדער שטימע.

— בירגער פון דיא פּעראייניגטע שטאַטען! איך הייס ראבור, דאס הייסט קראפּט, מאכט און איך בין שטאַלץ מיט מיין נאמען. איך בין פּיערציג יאהר אַלט, בין שטאַרק וויא איין אייזען, מיינע מוסקעלן זיינען פּעסט וויא שטאַהל. אזוי בין איך קערפּערליך געזונד, גייסטיג בין איך גיט וועניגער שטאַרק וויא קערפּערליך. איך האב פּאַר קיינעם קיין מוראַ, פאַר קיין מענשען און פאַר קיין זאַך. איך בין אַן ערפינדער און ווען איך בעהויפטע אַ זאַך וועט דיא נאַנצע וועלט מיר גיט קע-

נען איינריידען, אז עס איז ניט אזוי. ווען איך וויל עפעס טאהן, מוז איך עס אויס-
פיהרען און ווען דיא וועלט זאל זיך שטעלען געגען מיר.

-- איך דערצעהל אייך דאס אלעס אום אייך צו ערקלעהרען מיין כאראק-
טער און מיינע פעהיגקייטען. איך רעד פיעלייכט צופיעל, עס איז אבער נעטהיג
אייך דאס אלעס צו זאגען אום איהר זאלט מיך אויסהערען אויפמערקזאם און
זאלט מיך ניט אונטערברעכען. איך וועל אייך זאגען זאכען וועלכע וועלען אייך ניט
געפעלען, אבער איבערלעבט אייך צוויי מאָהל איידער איהר וועט מיר איין מאהל
אנטווארטען.

-- רעדט ווייטער, פרעמדער, האט אנגעק פרודענט געזאגט.

פיל עוואנס האט געווארפען אויף איהם א בייזען בליק.

ראבור האט זיך געמאכט גלייך וויא ער הערט ניט און זעהט ניט, וואס עס

קומט פאר ארום איהם און האט ווייטער געזאגט:

שוין מעהר אלס הונדערט יאהר זייט מענשען האבען אויסגעפונען דעם לופט
באללאָן, האָט מען זיך געשמעקט דיא פראגע:-- וויא אזוי זאָל מען רעגירען דעם
לופט באללאָן? וויא אזוי זאָל מען קירעווען דעם לופט באללאָן און מאכען אז מען
זאָל קענען אויף איהם פאָהרען וואוהין מען וויל? קלוגע מענשען, געקערנטע מענ-
שען, האבען געקלעהרט, געטראכט און זיך געבראכען דעם קאפ וויא אזוי צו לעזען
דיעזע רעטעניש. מען האט אויסגעטראכט מאשינען מיט דאמפף, מיט עלעקטריצ-
טעט, מען האט נאכגעמאכט א שיף, מען וויל רעגירען דעם לופט באללאָן מיט א
רודער,--אומזאנסט! זייער מיה, זייער ארבייט, זייער שמרעבען, זייערע פערזוכע,
אלעס איז געווען אומזיסט. עס האט זיך ארויסגעוויזען אז מען וויל מאכען מעגליך
דאס אונגעגליכע.

-- אויף איהר, מיטגלידער פון וועלדאן קלוב! אויף איהר האָט אייך פער-
זאמעלט אום צו פעהראנדלען איבער א נייע ערפינדונג, א לופט באללאָן מיט א
שריבע. איך ווייס אז דייעזע ערפינדונג האט אייך געקאסט פיעל געלד און איך
זאג אייך אז איהר האט ארויסגעוואָרפען אייער געלד אין וואסער, איך וואלט גע-
זאגט אין דער בלאטע, אבער איך זאג בעסער, אז איהר האט ארויסגעווארפען
אייער געלד און אייער מיה אין דער לופט. איהר קעמפט געגען דאס אונגע-
ליכע!"

-- זאנדערבאר! דיא מיטגלידער פון וועלדאן קלוב, וועלכע האבען פריער
אזוי געשריען געליארמט און אזוי היציג דעבאטירט, וואו מען זאל מאכען דיא

שרויבע צום לופט באלאָן, האבען יעצט גאנץ שטיק און רוהיג אויסגעהערט, וואס ראָבור האט זיי געזאגט, און קיינער האט זיך ניט א ריהר געטאָהן.

— ווייסט איהר וואס א לופט באלאָן איז? האט ראבור ווייטער געזאָגט:--
ווייסט איהר, וואס א לופט באלאָן איז? — א שפיעל צייג פאר קינדער! דער גאנצער פלאץ פון א לופט באלאָן איז פאלש, דער פרינציפ איז ניט ריכטיג. — פאר וואס פליעהט דער לופט באלאָן? ווייל ער איז אָנגעפילט מיט גאז וועלכעס איז לייכטער פון דער לופט. מען דארף האבען א קוביק פוס גאז אום אויפצוהויבען; איין פונט געוויכט. — ווייסט איהר אבער, וואס פאר א קראפט דער ווינט האט? ווייסט איהר אז דער געוועהנליכער ווינט, וועלכער טרייבט דיא זענעל פון א שיף, האט אין זיך א קראפט פון פיער הונדערט פערד? וויא קען אזא שפיעלציג, וויא א לופט באלאָן אויסהאלטען א קראפט פון פיער הונדערט פערד? דיא געשטאלט פון א לופט באלאָן, זיין פאָרם, איז געגען דעם פרינציפ פון פליעהן, וויא מיר גע- פינען עס אין דער נאָטור. א לופט באלאָן האט קיינע פליעהן, וויא א פויגעל, קיין אויסגעשפרייטע הויט וויא א פלעדער מויז, און קיינע לאַנגע פלאספעדערען, וויא דיא פליעהנדע פיש. — דער לופט באלאָן איז אן אונזין!

דיא אנוועזענדע האבען אָנגעהויבען צו מוררען און צו ברומען אונטער דער נאָז, ראבור האט זיך זאגאר ניט אומגעקוקט און האט ווייטער געזאָגט:

— דענקט אבער ניט, אז איך וויל בעהויפטען, אז דער מענש זאל זיך אין גאנצען אפזאָגען פון דעם געדאַנקען צו פליעהן אין דער לופט. אים געגענטהייך! דער מענש מוז בעזיעגען דיא לופט, וויא ער האט בעזיעגט דאס וואסער, וויא ער האט בעזיעגט דעם ווינד און האט איהם איינגעשפאָגט אין זיינע ווינד מיהקען און צו זיינע זענעל שיפען. איך זאג נור, אז דער פרינציפ פון א לופט באלאָן איז פאלש. איך בעהויפט נור, אז דער לופט באלאָן איז אן אונזין, ווייל ער איז לייכטער פון דער לופט, ווען מען וויק פאהרען אויף דער לופט, מוז מען געברויכען א מאַשין, וועלכע איז שווערער פון דער לופט און שטארקער פון דער לופט.

— דאס איז דאך אונגעגליך! האט פיל עוואַנס אויסגערופען.
אנקעל פרודענט האט א קלאפ געטאָהן מיט'ן האַמער און האט געבעטען עס זאל זיין שטיק.

— בעטראַכט דעם אדלער, וויא ער פליהט אין דער לופט, האט ראָבור וויי- טער געזאָגט, איז דען דער אדלער ניט שווערער פון דער לופט און פון דעסטוועגען פליעהט ער, וואהין ער וויק?

אבער דער אדלער פליעהט געגען אלע געזעצע פון דער מעכאניק! האט זיין ספאָרט איהם אונטערבראכען.

— איהר מיינט געגען דיא געזעצע, וועלכע איהר קענט, האט ראבור געענט-
פערט, ווען דער אדלער פליעהט, דארפן מיר איהם נאכמאכען און בויען א מא-
שין, וועלכע זאל פליעהען, וויא ער. ווייטט איהר, וויא פיעל געוויכט א פליענ קען
טראגען מיט זיך, ווען זיא פליעהט? — דאס האט בערעכענט דער געלערנטער דע
לוסי. ער האט אויסגעפונען, אז א זומער פייגעקע, וועלכע וועגט 30 גראם, קען
טראגען מיט זיך ווען ער פליעהט, א געוויכט פון 600 גראם אדער צוויי הונדערט
מאָל מעהר, וויא פיעל זיין קערפער וועגט? — איהר ווייטט פיעלייכט אויך ניט, אז
וואס גרעסער און וואס שווערער א פויגעל איז, אלץ קליינער זיינען זיינע פליענעל
געגען זיין קערפער, איהר ווייטט פיעלייכט ניט, אז א שוואַלב האט צוויי מאל לענ-
גערע פליענעל, נאך דעם מאָס פון איהר קערפער, וויא דער אדלער? — מיר מוזען
אלוא מאכען א מאשין, וועלכע זאל זיין געבויט פונקט וויא דער אדלער, דאן ווע-
קען מיר קענען פליעהען נאך הויך און אויספאָרשען דעם הימעל און דיא שטערן.

— האָט איהר שוין פראבירט מאכען אזא מאשין? האט איינער געפרעגט.
— יא.

— אבער זיא איז ניט געפלייגען! האט געלאַכט אנאָנדערער.
— ערלויבט מיר, איך זאל אייך ניט גלויבען! האט פיל עוואנס אויסגע-
רופען.

— מיינע העררען! איך האב קיין מאל ניט געזאגט א ליגען, האט ראבור
געזאגט שטאלץ.

— איז דאס אלוא דאס ערשטע מאל אין אייער לעבען, וואס איהר זאגט א
ליגען, האט פיל עוואנס בעמערקט.

— מיינע העררען! איך האב פיינט צו שפאסען און ווען איינער בעקיידיגט-
מיד, ווייט איך וויא אזוי איהם אנצולערנען, האט ראבור געענטפערט שטאלץ.

— ווארפט איהם ארויס! וואס וויל ער? וואס דארף ער דא? האט מען
געשריעען פון אלע זייטען.

אנקעל פרודענט האט געקלאַפט מיט'ן האמער און האט געבעמטען, מען זאל
זיך פערזאָלמען רוהיג, אבער קיינער האט איהם ניט געהערט. עס האבען זיך אויס-

געשטרעקט שטאַרקע הענד און האבען געוואָלט ארויסוואַרפען דעם פרעמדען.

ראָבור האט רוהיג און קאלטבליטיג ארויסגענומען פון דער קעשענע צווייא
רעוואָלוערס און האט זיי אויסגעשטעלט געגען דיא הענד, וועלכע האבען געוואָלט

איהם אָננעהמען. דאס האט געווירקט דיא צוהיצטע מיטגליעדער פון וועלדאן קלוב האבען אויף א מינוט אפגעטרעטען פון איהם, באַלד אבער האבען עטליכע אויף ארויסגענומען רעוואָלווערס און האבען געציעלט אויף ראָבור.

— איהר זייט קיינע אַמעריקאַנער בירגער, איהר זייט אַמעריקאַנער עזעל! האט ראָבור געזאגט.

פינף רעוואָלווערס האבען אויסגעשאסען, דער זאל איז געווארען פול מיט רויף. ראָבור איז פערשוואונדען געוואָרען.

4 טעם קאפיטעל.

אנקעל פרודענט און פיל עוואנס ווערן געפאנגען

ווען ראבור איז פערשוואונדען געוואָרען, האט זיך ערשט אנגעהויבען א געשריי און א געוואָלד און וועלדאן קלוב. דער פרעזידענט האט געקלאַפּט מיטן האַמער, ביז דיא הענד האבען איהם אָנגעהויבען וועה צוא טאַקן, עס האט אבער נאָר ניט געהאלפּען און ער האט געמוזט שליעסען דעם מיטינג.

מען איז זיך צוואַר צוגאַנגען, אָבער אויך אויף דער גאַס האט מען געשריען און געליאַרמט, בעזאָנדערס איז מען ביז געווען אויף דעם פרעמדען יעדעס מיט-גליעד האט זיך געפיהלט בעליידיגט און געקרענקט ביז צום אייסערסטען. דער פרעמדער האט אויסגעלאַכט זייער לופט באַלאַן און האט זיי נאָך גערופען עזלען. אזא בעליידיגונג קען אַן אַמעריקאַנער ניט איבערטראָגען.

אנקעל פרודענט, דער פרעזידענט, און פיל עוואַנס, דער סעקרעטער פון וועלדאן קלוב וויינען צו זאַמען געגאַנגען און האבען גערעדט איבער דעם היינטיגען מינג. הינטער זיי איז געגאַנגען דושים בראון אנקעל פרודענטס דיענער.

דושים בראון איז געווען א נעגער, א הויכער, געזונדער און שטאַרקער נעגער פון א יאהר עטליכע און דרייסיג, ער איז אָבער געוועזען אזא פייגלינג, אזא טרום, אז ער האט מורא געהאט פאַר א קאַץ. אזוי וויא אַנקעל פרודענטס איז ניט געווען פערהייראַטהעט און האט געוואוינט נאנץ אליין און א קאָטעדש ניט ווייט פון פיייער מאונט פאַרק, פֿלעגט דושים בראון מורא האבען צו בלייבען אריין ביי נאַכט און קאטעדש און פֿלעגט מיט געהן מיט זיין הערר און דיא קלובס און אויף מיטינג-גען. יעצט איז ער נאכגעגאַנגען אנקעל פרודענט און פיל עוואַנס.

— ווען איך זאל געווען פיהרען דיעזען מיטינג, וואלט איך ניט צוגעלאָזען צו אזא סקאַנדאַל, האט פיל עוואַנס געזאגט.

- וואס וואלט איהר דען געטאהן? האט אנקעל פרודענט געפרענט.
- איך וואלט צוגענומען דאס וואָרט פון דיעזען ראָבור אדער טייפּעל.
- ער האָט דאָ גערעדט, וויא א וויסענשאַפּטליכער מענש, האט מען איהם געדאַרפט לאַזען אויסרעדען, האט אַנקעל פרודענט געזאגט.
- אה, ניט אין אַמעריקא! האט זיך פיל עוואנס געקאַכט— ניט אין אמע-
ריקא לאַזט מען א וויסענשאַפּטליכען מענשען זיך אויסרעדען.
- וואס רעדט איהר? אין אַמעריקא מעג מען דאָ ערשט רעדען!
- אזוי האבען זיי גערעדט, זיך געבייזערט און דעפאַטירט, ביז זיי זיינען צו גע-
קומען צו דער בריק און זשיראַרד עוועניו.—דיא גענענד איז א זעהר שטילע און רר-
היגע. אום איינס אוהר בייא נאַכט זעהט מען דא זעלטען א לעבעדיגען מענשען.
אנקעל פרודענט און פיל עוואנס זיינען געווען אזוי פערטיעפט אין זייערע דעבאַטען
אז זיי האבען ניט געהערט און ניט געזעהן, וואס עס טהוט זיך ארום זיי. פלוצלונג
האט זיך דעם נעגער בראון אויסגעוויעזען, אז מען געהט זיי נאך און ער האט זיך
אזוי דערשראָקען, אז מען וואלט געקענט זאגען, ער איז בלייב געוואָרען, וויא קאַלף,
ווען ער וואלט געווען א ווייסער, אזוי וויא ער איז אבער געווען שוואַרץ וויא קאהל
זיינע גור זיינע רויטע ליפען געוואָרען בלוי, וויא א צייטיגע פלוים.
- אַנקעל! ... סער! ... אַנקעל! האט ער געשטאַמעלט און זיינע געק-
רייזעלטע האָר האבען זיך אויסגעגלייכט און האבען געוואָלט זיך אויפשטעלען.
- אנקעל פרודענט האט איהם אָבער ניט געהערט און האט ווייטער גערעדט
מיט פיל עוואנס. ער האט געוואָלט איהם בעווייזען. אז ראָבור האט דאך ניט אין
גאַנצען אונרעכט. ווען דער ווינט, וועלכער טרייבט דעם זעגעל פון א געוועהנליכעם
שיף, קען האבען א קראַפט פון פיער הונדערט פערד, דאַן איז דאך ווירקליך זעהר
שווער צו רעגירען א לופט באַלכאַן מיט א קליינעם לאַקאַמאַטיוו, וועלכער קען
האבען העכסטענס גור צעהן פערדע קראַפט.
- זיי זיינען ווייטער געגאַנגען און זיינען אריינגעקומען אין פּעיר מאונט פּאַרק,
איינעם פון דיא גרעסטע און שעהנסטע פּאַרקס אין דער וועלט. אין דיעזער גענענד
איז דער פּעיר מאונט פּאַרק גאַנץ פּערווילדערט, ער געהט דאָרט אָן דעם כא-
ראַקטער פון א וואלד. דער ניגער בראון האט בעמערקט. אז ערגעץ אונטער א
גרויסען בוים איז געשטאַנען עפעס א זאך, א געזעלט, א גרויסער פויגעל, א פּער
אדער עפעס אנדערש. ער איז געווען אזוי איבערגעשראָקען, אז ער האט ניט געקענט
זעהן דייטליך, וואס דאס איז.

פלוצכונג האָט ער וויעדער דערזעהן עטליכע געשטאלטען, מענשען אָדער נייסטער, רויבער אָדער ניט נומע, אַרויסגעהן פון אונטער אַ גרויסען, אלטען בוים. דער אָר- מער נעגער האָט זיך אזוי דערשראָקען, אַז ער איז געבליבען שטעהען וויא צוגע- שמידט צו דער ערד. ער האָט זיך ניט געקענט ריהרען. ווייל עס האָט איהם גע- וואָרפען וויא אין אַ פיבער און ער האָט קוים געקענט אויסרופען:
 — סער! אַנקעל!

דאס מאָל האָט ער אָבער געשריען אזוי הויך און מיט אזוי פיעל פערצווייפ- לונג אין זיין שטימע, אַז אַנקעל פרודענט האָט איהם געהערט און האָט געענט- פערט ביזן?

— וואס ווילסט דוא? וואס איז מיט דיר?

— אָט.... דאָרט.... האָט דער נעגער געשטאמעלט.

אַנקעל פרודענט און פיל עוואנס האָבען זיך אומגעקוקט. פלוצכונג האָבען זיי דערהערט אַ ראשען, שנעקען, ווילדען פיף. א העלעם, בלענדענדעם עלעקטרי- ישעס ליכט האָט זיך גאָר פלוצלונג פערברייטעט אויף אַ גרויסע שטרעקע און האָט פערברענדעט דיא דרייאַ שפאַצירענדע. איידער אַנקעל פרודענט און פיל עוואנס האָבען געקענט אַרייסריידען אַ וואָרט, האבען זיך שטארקע, אייערנע הענד אַרויפ- געווארפען אויף זיי, האבען זיי געבונדען וויא דיא לעמער, האבען זיי פערבונדען דיא אויגען, האבען זיי אַריינגעשטעלט אַ שטיק האלץ אין מויל זיי זאלען ניט קענען שרייען און האבען זיי אַזעקעטראנען און לאַנגזאם, פארויכטיג אַנידערגעלעגט ניט אויף גראַ, זאנדערן אויף ברעטער, אדער אַנאנדערע האַרטע זאך.

אַנקעל פרודענט און פיל עוואנס האבען גערעכענט, אַז רויבער זיינען אַנגע- פאלען אויף זיי און ווילען זיי פערויבען. דיא גאַנצע געשיכטע איז געשעהן אין איי- ניגע מינוט, עס איז געווען אַ שטומע סצענע, ווייל קיינער האט אין דיעזע עטליכע מינוט ניט גערעדט אַ ווארט און פון קיינעם האט מען ניט געהערט אַ פיפס. עס האט זיך ווי אויסגעוויזען, אַז מען האט פערמאכט אַ טהיר און אַ שלאס האט אַ קונג געמאדן. דאן האט דער ארט, וואו דיא געפאנגענע האבען זיך געפונען, אַ געהויבען צו ציטערן און זיי האבען געהערט אַ גערויש וויא דאס מאכען מיט דיא פריעגעל פון אַ גרויסען פויגעל אדער וויא דאס גערויש פון אַ ראד פון אַן עלקטרי- שער מאשין.

מען קען זיך קייכט פארשטעלען וואס עס איז פארגעקומען דעם אַנדערן טאג אין פילאדעלפּיאַ ווען מען איז געוואהר געווארען, אַז אַנקעל פרודענט און פיל עוואנס זיינען פערשוואונדען געווארען, דיא גאַנצע עפענטליכע און געהיימע פאלי-

ציי איז אויפגעקאכט געווארען, דיא צייטונגען האבען אנגעשריבען לאנגע ארטיקעל דאריבער און דא רעפובליקאנער האבען געשריען אז דיא שטאדט גיט אויס צו וועניג געלד אויף פאליסלייט. מען מוז האבען וועניגסטענס נאך צוויי הונדערט מאן, דאגעגען האבען דיא דעמאקראטען ערקלעהרט, אז וואס מעהר פאליסלייט אין א שטאדט, אקף מעהר גניבות קומען פאר. אזוי האט מען זיך ארומגעריסען, איבער צווייא הונדערט פאליסלייט און 'מען האט דאך גיט געקענט אויסגעפינען, וואו אזעלכע צווייא אנגעזעהענע מענשען וויא אָנסעל פרודענט און פיל עוואנס זיי גען אַהינגעקומען.

טעם קאפיטעל.

דער פרעזידענט מיט'ן סעקרעטער פון וועלדאן קלוב ווערען ווידער גומע פריינד.

אין דער ערשטער שטונדע פון זייער געפאנגענשאפט זיינען דיא דריי געפאנגענע געלעגען וויא דיא סלעצער, זייערע אויגען זיינען געווען פערבונדען, זייערע מיי-לער זיינען געווען פערשטאָפּט מיט שטיקער האַלץ און זייערע הענד און פיס זיינען געווען געבונדען מיט שטאַרקע שטריק. זיי זיינען געווען אזוי איבערראשט, אז זיי האָבען גאָר גיט געקענט אָנהייבען צו דענקען וואס עס האָט פאסירט מיט זיי. צו ביסלעכווייט זיינען זיי געקומען צו זיך. פיל עוואנס האָט אָנגעהויבען צו רייסען זיינע הענד און עס איז איהם געלונגען מיט פיעל מיה אַרויסצורייסען איין האַנד פון דיא שטריק, מיט וועלכע ער איז געווען געבונדען. מיום האָט ער בע-פרייט זיינע הענד, האָט ער אַראָפּגעריסען דאס טאַשענטוך פון זיינע הענד, האָט ער אַראָפּגעריסען דאס טאַשענטוך פון זיינע אויגען און האָט אַרויסגענומען דעם שפריי-האַלץ, דאן האָט ער אַרויסגענומען זיין מעסער און האָט איבערגעשניטען דיא שטריק, מיט וועלכע זיי זיינען געווען געבונדען.

ערשט יעצט האָט ער דערזעהן, אז ער געפינט זיך אין א האַלב פינסטערן צימער. — דאס צימער האָט געהאַט נור א קליין קיילעכדיגעס פענסטער אין דאָך, דורך דיעזעס פענסטער איז אריינגעקומען א שוואכעס ליכט, אָפּער ער האָט אזוי פיעל געקענט זעהן, אז לעבען איהם ליגט אויף דעם באַדען אָנקעל פרודענט. פיל עוואנס האָט האַסטיג איבערגעשניטען דיא שטריק, מיט וועלכע אָנקעל פרודענט'ס הענד און פיס זיינען געווען געבונדען און האָט ביי איהם אַראָפּגעריסען

דאס באנד פון דיא אויגען. אָנקעל פֿרודענט האָט אַרויסגענומען דאס שפּרייד-האַלץ פֿון זיין מויל האָט זיך אַרומגעקוקט און האָט זיך אַרומגעטאַפּט גלייך וויא ער האט געוואָלט זיך איבערצייגען אויב ער לעבט נאָך.

— איך דאַנק אייך, פיל עוואַנס! האט ער געזאגט.

— ניטאָ פאַר וואָס, אָנקעל פֿרודענט! האָט דער סעקרעטער געענטפערט.

— זאָל איך בעפרייען אייער גענער?

— נאָך ניט, ער וועט מאַכען אַ געוואָנד און דאס דאַרפֿען מיר יעצט ניט.

אָנקעל פֿרודענט האָט געהאַט ביי זיך אַ גרויסע סומע געלד. ער האָט אַ

טאַפּ געמאַהן זיין קעשענע, דאס געלד איז דאָרט געווען. ער האָט זיך אַ כאַפּ גע-

טאַהן צו זיין גאָלדענע אוהר, זיא איז געווען אויף איהר אָרט. פיל עוואַנס האָט

זיך אויף בעזוכט און האָט געפונען אַלע זיינע זאַכען.

— מיר זיינען געפאַנגען ניט ביי רויבער האָט אָנקעל פֿרודענט געזאגט, מען

האַט אונז ניט בערויבט, מען האָט ביי אונז קיין זאַך ניט גענומען. ווער אַלואָ האָט

עס אונז געפאַנגען?

— איהר פֿרענט עס נאָך? האָט פיל עוואַנס געזאָגט, — דאס האט געטאַהן

דער פֿרעמדער, ראָבור.

— אָבער צו וואָס האט ער עס געטאַהן?

— איך ווייס עס ניט.

אייניגע אויגענבליק האָבען ביידע געשוויגען. פֿלוצלונג האט אָנקעל פֿרודענט

געזאגט:

— פיליפּ עוואַנס! יעצט דאַרפֿען מיר פֿערגעסען אַלעס אין דער וועלט, זאָ-

נאַר אונזערע דעבאַטען אין וועלדאן קלוב און דענקען נור וויא אזוי ארויסצוקומען

פון דאַנען און וויא אזוי זיך נוקם צו זיין און דיעזען פֿעדראַטען ראבור מיט זיינע

באַנדיטען.

— איהר האט רעכט, אַנקעל פֿרודענט, דיא ערשטע פֿראגע איז, וואו געפי-

נען מיר זיך יעצט? מען האט אונז געפאַנגען אין פֿעיר מאינט פֿאַרק, אַלואָ געפי-

נען מיר זיך אין פֿאַרק. עס איז דייטליך, אז מיר געפינען זיך אין אַ וואַנאַן אדער

אין אַ גרויסען קאַסטען און אזוי וויא מיר פֿיהלען ניט אז דיעזער וואַנאַן פֿאַהרט,

אז ער בעוועגט זיך, געפינען מיר זיך געוויס נאָך אין פֿאַרק. דאָן מווען מיר זעהן

צו אַנטלויפען און צו אַרעסטירען דיעזען ראבור. דיא געזעצע פֿון אַמעריקא בע-

שטראפען זעהר שטרענג פֿאַר בערויבען דיא פֿרייהייט פֿון אַ מענשען. ראבור קען

דעפֿאַר בעקומען צוואַנציג יאהר געפֿענגניס.

— ווער איז דיעזער ראבור? האט אנקעל פרודענט געפרענט, איז ער א דייטש, א פראנצויז, א רוסי, אן ענגעלענדער?

— ער איז א טויגעניכטס, האט פיל עוואנס גיענטפערט קורץ, לאָמיר זיך נעהמען צו דער ארבייט!

זיי האבען אנגעהויבען צו בעטראכטען דיא ווענט פון זייער קעמערל, פילייכט וועלען זיי געפינען א שפאלט, וואו זיי וועלען קענען אנהייבען צו ארבייטען מיט זייערע מעסערס און אויסשניידען א לאך, דורך וועלכע זיי זאגען קענען אנטלויפען. זיי האבען געזוכט און געטאפט און האבען גאר ניט געפונען. דיא ווענט זיינען גע- ווען גלאט וויא שפיגעל און הארט וויא א שטאהל.

— פאר וואס ציטערן אזוי דיעזע ווענד? האט פיל עוואנס געפרענט.

— פילייכט האט זיך אויפגעהויבען א שטארקער ווינד, האט אנקעל פרו- דענט געענטפערט.

— אבער וואס זאל דאס הייסען? וויא קומט עס וואס מיין מעסער נעהמט ניט דיא ווענט פון דיעזע צימער? זיינען זיי פון אייזען? זאלען מיר זיך געפינען אין אן אייזערנעם קאסטען?

— ניין! עס איז קיין אייזען, האט אנקעל פרודענט געענטפערט, איך האב געקלאפט מיט מיין מעסער און האב ניט געהערט דעם קלאנג וועלכען אייזען ניט ארויס. ווען מען קלאפט דארויף מיט א נאנדער אייזען.

— אלוא וואס קען עס זיין? האט פיל עוואנס אויסגערופען.

מיט דיזע ווערטער האט ער זיך אנגעשפארט מיט זיין גאנצער קראפט אן דער טהיר און האט געוואלט זיא אויסברעכען.—אלעס אומזיסט! דיא טהיר האט אָגאר ניט א צימער געמאהן אנקעל פרודענט האט א קלאפ געטאהן מיט'ן פוס אן באדען, עס האט געקלונגען הייל, גלייך וויא עס וואלט ניט געשטאנען אויף דער ערד.

אין דיזער מינוט האט דער נעגער אנגעהויבען זיך צו ווארפען גלייך וויא ער וואלט בעקומען קאנוואלסיאנען.

— מען מוז איהם אויפבינדען, האט אנקעל פרודענט געזאגט.

אין א פאר מינוט איז בראון געוועסען אויף'ן באָדען און האט זיך ארומגע- קוקט מיט טויט שרעק.

— וואס וויל מען פון מיר? האט ער געיאָמערט.—וויל מען מיר אויפעסען? אנקעל פרודענט און פיל עוואנס האבען זיך ניט אומגעקוקט אויף איהם, זיי האבען בעטראכט דאס קעמערל און האבען געזוכט א מיטעל צו אנטלויפען. זיי

האבען דערזעהן דאָס קיילעכדיגע פענסטערך אין דאָך און אָנקעל פֿרודענט האָט געזאָגט:

— לאָמיר זעהן, אויב מען קען ניט אַרויסקריבען דורך דיזעס פענסטערל. אין קעמערל איז אָבער געווען קיין שטוהל, קיין טיש, קיין באַנק און קיין לייטערל, אויף וועלכען זיך צו שטעלען און צו צוקומען צום פענסטער, וועל-בעס איז געווען צו הויך פֿאַר אַ געוועהנליכען מענשען.

— קום אַהער, בראַון, האַט אַנקעל פֿרודענט געזאָגט צו זיין נענער, — שטעל זיך אויף אַרע פיער און לאז פיל עוואַנס אַרויפקריבען אויף דיר.

פֿראַן האָט אזוי געטאָהן און פיל עוואַנס האָט זיך געשטעלט אויף איהם וויא אויף אַ בלאַנק און האָט דערגרייכט דאָס פענסטער.

— עס איז פערמאכט, האָט ער געזאָגט.

— ברעך עס אויס!

— איך קען ניט.

— פון וואָס איז דען דיזעס פענסטערך?

— פון גלאָז.

— און איהר, פיל עוואַנס, קענט עס ניט צוברעכען?

— ווייסט איהר דען ניט, אָנקעל פֿרודענט, אז דער געלערנטער סיעמענט

האָט אויסגעפונען אַ סאַרט גלאָז וועלכעס מען קען ניט צוברעכען?

— אבער קענט איהר עפעס זעהן דורך דאָס פענסטער?

— יא.

— אין וואָס זעהט איהר?

— נאָר נישט.

— ניט אַ בוים? ניט אַ הויז?

— איך זאג אייך נאָך אַ מאָל אז איך זעה נאר נישט.

— אין דיזעס מינוט האָט זיך דיא טהיר געעפנט און אַ מאַן איז אַריינגעקו-

מען אין צימער. דיא געפאנגענע האָבען איהם באַלד דערקענט, — עס איז געווען ראָבור.

— מיינע העררען, איהר זייט יעצט פֿריי, האַט ער געזאָגט מיט זיין העלער,

ערנסטער שטימע.

— פֿריי? האַט אָנקעל פֿרודענט אויסגערופען.

— יא, מיינע העררען, איהר זייט פֿריי און מענט אַרומזעהן און אַרומשאַפֿן

צירען אויף מיין מאַשין וועלכע הייסט „אַלכאַטראָס“.

6טעם קאפיטעל.

דיא פגיה מאשין.

ראָבור האט ארויסגעפיהרט זיינע נעסט אויף אַ קליינע פלאַטפאָרם, וועלכע האט אויסגעוויזען, וויא דאס דעק פון אַ שיעף. אייניגע מינוט זיינען אָנקעל פּרודענט און פיל עוואַנס געשטאַלען וויא פּער-שטיינערט. זיי האבען געזעהן אז זיי געפינען זיך אין דער קופט, דריי ביז פיר טויזענד פוס הויף פון דער ערד.

— דאס איז מיין פליה מאשין, האָט ראָבור געזאגט, זיא איז ניינציג פוס דיא לענג און דריי און צוואַנציג פוס דיא ברייט. זיא איז איינגעטהיילט אין דרייא טהיילע: דיא פלאַטפאָרם אדער דאס דעק וואו מיר שטעהען יעצט, דיא מאשינען אבטהיילונג וואו עס געפינען זיך אַלע מאשינען און דיא קיך, שאַפּ צימער און מאגאזינען פאר פּראָוויזיאָן און אינסטרומענטען. — מיין פליה מאשין האט פליגעל, וויא אַ ווינט מיהל, אָבער ניט אזעלכע לאַנגע, וויא ביי אַ ווינט מיהל, זאָנדרן קורצע. צוויי און דרייסיג אזעלכע פליגעל, זעכצען פון יעדער זייט, דרעהען זיך מיט אַן אונגעוועהנליכע שנעליגקייט. זיי ווערען געטריבען דורך עלעקטריציטעט. פון פאָרענט און פון הינטען געפינען זיך צוויי גרויסע שריבען וויא ביי אַ דאמפּף שיף.

אָנקעל פּרודענט און פיל עוואַנס האָבען ערשט יעצט דערזעהן, וויא דיא פליגעל דרעהען זיך און פאָכען וויא דיא פליגעל פון אַ פויגעל.

— איך וויל אייך נאָך יעצט ניט אויסזאָגען אַלע געהיימיסע פון מיין „אַל-באַטראַס“, האָט ראָבור ווייטער געזאָגט, איך האב אייך אפּזיכטליך געפאָנגען אום אייך צו איבערצייגען אז דיא גאַנצע טעהאַריע, דער הופט פרינציפּ פון אַ לופט באַקאַן איז פאַלש. ווען מיר ווירען פליהען אין דער קופט, מוזען מיר האָבען אַ מא-שין, וועלכע איז שווערער פון דער קופט, וועלכע איז אים שטאַנד זיך צו שמעקען געגען ווינד אָדער וועניגסטענס אויסצו-יעצן דיא קראפט פון'ם ווינד. מיין מאשין איז שווערער פון דער לופט.

— אָבער דאס איז דאָך אונמעגליך! האט פיל עוואַנס אויסגערופען.
 — אזוי האָבען געמיינט אַלע ליעהאבער פון אַ לופט באַלאָן, האָט ראָבור געענטפערט, דאס איז אָבער אַ טעות. אמאל האָט מען ווירקליך אזוי געלערנט און אזוי גענליבט. האַלץ איז לייכטער פון וואסער, דערפאר שווימט אַ שיעף, און וואס

לייכטער דאס האָלץ, פון וועלכען אַ שיף איז געמאַכט, אלץ בעסער וועט עס שווימען אויפ'ן וואַסער. דערפאַר פלעגט מען אין דיא ארטע צייטען בויען שיפען פון דעם לייכטעסטען האלץ אין דערפאַר פלעגען אמאָל אזוי אָפט אונטערנען שיפען; מיר האבען ניט געקענט אויסהאלטען דעם ווינט. ערשט שפעט, ערשט נאָר ניט לאנג האט מען אנגעהויבען צו בויען שיפען פון אייזען, וועלכעס איז פיער שווערער פון וואַסער. — פאַר וואס איז שוין פון אייזען זיכערער אלס אַ שיף פון האָלץ? — ווייל עס איז שווערער פון וואַסער. — אבער וויא קען שווימען אַ שיף פון אייזען, ווען עס איז שווערער פון וואַסער? — ווייל עס איז אזוי געבויט, אז עס פערנעזומט אין וואַסער אזא פלאַץ, אזוי פיעל אָרט, אז עס פערדרענגט, עס „דעפלאסירט“, עס טרייבט אוועק מעהר וואַסער, וויא פיעל עס וועגט. מיין פליה מאַשין איז געבויט נאָך דיא זעלבע רעגעל, וויא אַ שיף פון אייזען.

— אלזאָ איז אייער „אַקבאטראַס“ געבויט פון אייזען? האט אנקעל פרודענט געפרעגט.

— ניין! האט ראָבור געענטפערט, מיין מאשין איז געבויט פון פאפיער.

— איהר לאַכט פון אונז, ווייל איהר ווייסט, אז מיר זיינען ביי אייך אין דיא הענד, האט זיך פיל עוואנס געקאכט.

— איך לאַך נאָר ניט, האָט ראָבור געענטפערט, איך שפאס קיין מאָל ניט, איך בין אן ערפינדער, מיין קאָפּ, מיין גייסטונגע מאשין, ארבייטעט בישטענדיג און האָט קיין צייט צו שפאסען. איהר ווייסט פילייכט נאָך ניט, אז פון פאפיר קען מען אַלעס מאכען, אז אין אייניגע ערטער מאכט מען שוין פון פאפיר רעדער צו אייזענבאהן וואַגאַנס, אז מיט דער צייט וועט מען מאכען שיענען פאַר דיא אייזענבאהן נען נור פון פאפיער. אַלעס אין מיין מאשין איז געמאַכט פון פאפיער, פון פער הארטעוועטעס פאפיער. וויא אזוי איך מאַך עס, וויל איך אייך יעצט נאָך ניט זאָגען.

— און איהר אַליין טרייבט דיא גאַנצע מאשין? האָט אַנקעל פרודענט געפרעגט.

— דאס איז אונגעגליך, האָט ראָבור געענטפערט, איך בין דער קאפיטאן פון „אַקבאטראַס“, איך האָב נאָך אַ הויפט אינזשניר, פיער מאַטראָזען, איך מיין מאשיניסטען, און אַ קאָך, אַ מאַן, וועלכער בעזאָרגט אונז דיא קיך. ער קאכט און באקט פאַר אונז און בעדיענט אונז ביים עסען. זייט זיכער, איהר וועט ביי מיר ניט ליידען הונגער.

אנקעל פרודענט און פיל עוואַנס האָבען זיך אנגעבויגען און האָבען אַ קוק
געטאָהן וואס עס טהוט זיך אונטען אויף דער ערד.

זיי האָבען געזעהן בערג, וועלכע האָבען אויסגעוויזען וויא סליינע הייפעלעך
זאָמד. דיא זון איז שוין לאַנג געווען אויפגעגאנגען און האָט געשיינט העכ און וואַ-
רעם. זיי האָבען געזעהן לאַנגע, דינע, זילבערנע, גלענצענדע פעדים און זיי האָבען
דערקענט אז דאָס זיינען טייכען. וועלדער האָבען זיך אויסגעוויזען וויא גרינע פלע-
קען.

— וואו זיינען מיר יעצט? האָט אַנקעל פרודענט געפרעגט.

— אויף דיזעז פראַגע קענט איהר יעצט קיין אַנטוואָרט בעקומען, האָט ראָ-
בור געזאָגט.

• און וואוהין פאָהרען מיר דען? האָט פיל עוואַנס געפרעגט.

— אין דער לופט.

— וויא לאַנג וועט עס דויערן?

— ביז איך וועל פערטיג ווערען מיט מיין אויפגאָבע, האָט ראָבור געענט-
פערט.

— ווילט איהר פיעלייכט מאַכען אַ רייזע אַרום דיא וועלט?

— נאָך ווייטער.

— וואס קען שוין זיין ווייטער?

— איהר וועט עס זעהן.

— איך וויל אָבער ניט פאָהרען אזוי ווייט! האָט אַנקעל פרודענט אויסגער-
פען—

איך וויל גאָר ניט מאַכען אַזא וויכדע רייזע!

— לאַז זיך אייך אויסוויזען, אז איהר פאָהרט אויף אייער לופט באַלאַן, האט
ראָבור געענטפערט, אויף מיין מאַשין זייט איהר פיעל זיכערער וויא אויף אייער

לופט באַלאַן.

מיט דיזעז ווערטער איז ער אַוועקגעגאנגען אין דער אנדערער זייט פון זיין

לופט שייעף און האָט עפעס געזאָגט אין אַ רעהר. אַנקעל פרודענט און פיל עוואַנס
זיינען געבליבען אליין.

— מיר דאָכט, אז מיר פאָהרען יעצט איבער קאנאָדא, האט פיל עוואַנס
געזאָגט—זעהט, אָט איז אַ שטאָדט, מיר דאָכט אז דאס איז מאַנטרעאַל, דאָרט

זעה איך וואסער, דאס דארף זיין לייק ערי, ווייטער זעה איך אַ טייך, דאס איז גע-
וויס דער סענט לירענס.

— אין דיזעז מינוט איז ראָבור צוריקגעקומען צו זיי און האט געזאָגט:

— מיינע העררען, איך וויל אייך פערשאפען דאס פערנניגען פון א לופט-רייזע, אָבער ווען מען מאכט א רייזע אין דער לופט, דארף מען אויף עסען, מען קען ניט לעבען פון דער לופט. ביטע, מיינע העררען, דער פריהשטיק איז פערטיג. וויא ביז זיי זיינען געווען אויף ראבור, האבען זיי דאך געמוזט געהן מיט איהם. זיי זיינען געווען הונגעריג און ווען מען איז הונגעריג און מען רופט עסען, קען מען ניט ביז זיין.

ראבור האט זיי אריינגעפיהרט אין א שעהנעם צימער, וואו עס איז געשטא-נען א געדעקטער טיש מיט ריא בעסטע עסענס, וועלכע מען קען ניט קריעגען אין קאנטענענטאל האטעל אין פילאדעלפיא. ער האט זיי איינגעלאדען צום עסען און זיי האבען געגעסען מיט דעם בעסטען אפעטיט.

נאכ'ן עסען איז ראבור אוועקגעגאנגען אין מאשינען אבטהיילונג און זיינע ניי געסט זיינען ווידער ארויסגעגאנגען אויף'ן דעק זעהן וואו זיי געפינען זיך ערגעץ אין דער וועלט. אין א ווינקעלע צונויפגעדערהט אין דרייען איז געזעסען דער נעגער בראון און האט געציטערט. קיים האט ער דערזעהן זיין הערר, האט ער אויסגע-שטרעקט פיידע הענד און האט אנגעהויבען צו וויינען.

— רעטעט מיך, מיין הערר! איך האב מ'רא איך זאל ניט אראבפאלען. מיר פליעהען דאך אין דער הויך.

אָנקעל פרודענט האט געוואלט בערוהיגען זיין איבערגעשראקענעם נעגער, אין דיעזער מינוט אָבער האט זיך דער „אלבאטראס" אויסגעדערהט אין אנאנדער זייט, ער איז צוריקגעפאהרען קיין אמעריקא. אַנקעל פרודענט און פיל עוואנס הא-בען גאנץ דייטליך געזעהן דעם וועלטבעריהממען ניאנארא וואסערפאלל, זיי האבען זאגאר געזעהן וויא אן אייזענבאהן צוג איז געפאהרען איבער דער הענג-בריק איבער דעם טייך ניאנארא.

— מיר פאהרען צוריק, האט אַנקעל פרודענט געזאגט, עס קען זיין, אז רא-בור פיהרט אונז צוריק קיין פילאדעלפיא, דאן האט ער זיך נור געמאכט א שפאס מיט אונז און איך דענק, אז מיר זאָלען איהם פערצייהען און זאָלען פערגעסען דיא גאַנצע געשיכטע.

— אָה, ניין! האָט פיל עוואנס אויסגערופען, — מיר זאָלען איהם פערצייהען, וואָס ער האָט אונז געכאפט ביי נאכט וויא א רויבער און האָט אונז א גאַנצען טאג ארומגעשקעפט אויף זיין מאשין? — אויף קיין פאל! קיים וועלען מיר אנקומען קיין פילאדעלפיא, וועל איך איהם ארעסטירען און ער וועט שוין בעקומען צוואנציג

יאָהר געפענגניס דערפאר וואס ער האט בערויבט ויזא פרייהייט פון דריי אמער-
קאנער פירגער.

קוים האט ער ארויסגעזאגט דיעזע ווערטער. האָבען אלע צווייא אין דרייסיג
פליענעל פון „אלבאטראַס“ אָנגעהויבען צו קלאַפּען. דיא שרויבען האָבען אָנגעהוי-
בען צו רוישען, דיא גאנצע מאַשין האָט אָנגעהויבען צו ציטערן און צו פליהען אין
דער הויך מיט אזא שנעליגקייט, אז עס האָט פּערכאפּט דעם אַטהעם פון די מיט-
נלידער פון וועלדאן קלוב.

עס איז בעקאנט אז וואס העכער, אלץ שימערער איז דיא לופט און אלץ
שווערער ווערט עס צו אטהעמען. רייזענדע וועלכע זיינען אַרױפגעקלעמערט אויף
גאַנץ הויכע בערג, האָבען דאָרט ניט געקענט אויסהאלטען מעהר וויא עטליכע מי-
נוט. מען ווערט דערשטיקט, מען קען ניט אטהעמען, ווייל מען האט ניט גענוג
לופט צו אטהעמען.

ראָבור האָט געוואָלט ווייזען זיינע געסט וויא שנעל זיין מאשין קען פליהען
אין דער הויך, און דער „אלבאטראַס“ איז אַרױפגעפלויען אַ הויך פון צוואַנציג
טויזענד פוס. דיא קעלט איז געוואָרען שרעקליך. זאָגאַר דעו שטארקער פיל עוואנס
האט אנגעהויבען צו ציטערן און עס האט איהם געקלאפּט אַ צאהן אן אַ צאהן.
דער נעגער האט אָנגעהויבען צו טאַנצען אום זיך אַ ביסעל צו דערוואַרעמען און
האט געבעטען, מען זאָר איהם אַראָפּלאָזען, עס שווינדעלט איהם פאַר דיא אויגען,
ער קען ניט פּאַהרען אזוי הויך.

אַנקעל פרידענט האט שוין געוואָקט געהן זוכען ראָבור אָן איהם בעמען, ער
זאָל אַביסעל אַראָפּלאָזען דעם „אלבאטראַס“. אין דיעזע מינוט איז ראָבורט אַרויס-
געקומען פון אַ קאָזמע.

— איך האב אפּוויכטליך געלאָזען פליעהען מיין מאשין אזוי הויך אום אייך
צו צייגען, אז מען קען זיא זעהר לייכט רעגיערען און זיא פיהרען אין אלע זייטען,
האט ער געזאגט צו זיינע געסט. — מיר זיינען יעצט געווען אויף אַ הויך פון צוואַנציג
טויזענד פוס איבער דער ערד, דאס איז אפּער צופיעל, אין אזא הויך איז שווער צו
אטהעמען, מיר פליעהטן יעצט דורך, אין אייניגע מינוט וועלען מיר זיין נור פיער
טויזענד פוס איבער דער ערד, עס וועט וויעדער ווערען וואָרם און מיר וועלען אט-
העמען פרייער. — זייט איהר שוין יעצט איבערצייגט, אז פליעהען אין דער לופט קען
מען נור מיט אַ פליה מאשין?

אַנקעל פרידענט און פיל עוואנס האבען איהם ניט געענטפערט, זיי זיינען

געווען ביין, פאר וואס ער האט זיך ערלויבט אזא שפאס. ראָבור האט זיך געמאכט
ניט וויסענדיג, וואס זיי זיינען ביין און האט ווייטער געזאָגט :

— פיעליכט ווילט איהר וויסען, וויא פיעל מאָג אין אַ שטונדע מיין „אכ-
באטראַס“ פליעהט, ווער איך אייך זאָגען. דאס שנעלסטע דאָמפּף שיף געהט נור
22 קנאַטען אדער 25 מייל אַ שטונדע. אַן עקסטראַ צוג אין ענגלאַנד און פּראַנק-
רייך לויפט 60 מייל אַ שטונדע, דער „אַלבאַטראַס“ פליעהט 125 מייל אין אַ
שטונדע אדער 183 פוס אין אַ סעקונדע, נור צוויי פייגעל אין דער וועלט פליעהען
שנעלער פון איהם ; דיא שוואַלב פליעהט 209 פוס אין אַ סעקונדע און דער שנעל
פויגעל פליעהט 270 פוס אין אַ סעקונדע. אַ בריעף טויב פליעהט שנעלסטענס נור
180 פוס אין אַ סעקונדע.

— הערר ראָבור, מיר פּרעגען אייך ניט, וויא שנעל דיא פויגעל פליעהען און
וויא שנעל אייער מאַשין פליעהט, האט אָנקעל פּרודענט געזאגט פינסטער, מיר
פּרעגען אייך, וואס פאר אַ רעכט האט איהר געהאַט אונז צו פּאַנגען אין פּילאַדעל-
פּיא ? וואָס פאר אַ רעכט האט איהר אונז צוא פיהרען אויף אייער מאַשין געגען
אונזער ווילען ?

— וואס פאר אַ רעכט האט איהר געהאַט מיך צו בעליידיגען, ווען איך האב
ערקלערט אַ וויסענשאַפּטליכע וואַהרהייט, מיט וועלכע איהר האט ניט איינגע-
שטימט ? האט דען ניט יעדער מענש דאס רעכט צו זאָגען זיין מיינונג ?

— הערר ראָבור ! האט פיל עוואַנס אױסגערוּפּען, — נור אַן אונױסענדער
מענש אנטױואַרטעט מיט אַ פּראַגע, ווען מען שמעלט איהם אַ פּראַגע. אַ געביל-
דעטער מענש ניט אַן אנטױואַרט אויף אַ פּראַגע. מיר פּרעגען אייך : מיט וואס
פאר אַ רעכט האלט איהר אונז געפּאַנגען אין פּילאַדעלפּיא ? מיט וואס פאר אַ
רעכט האלט איהר אונז געפּאַנגען אויף אייער מאַשין ?

— מיט דעם רעכט פון דעם שטאַרקען, האט ראָבור געענטפּערט רוהיג, —
דער שטאַרקערער האט שמענדיג רעכט.

— איהר זייט אונפּערשעהמט ! האט פיל עוואַנס געזאָגט ביין.

— עס קען זיין, אבער איך זאג דיא וואַהרהייט, האט ראָבור געענטפּערט.

7טעס קאפיטעל.

איבער דיא פעראייניגטע שטאאמען.

דער טאָג איז פאריבער, דיא זון איז אונטער געגאנגען און עס איז געוואָרען נאכט. ראָבור האט אריינגעפיהרט זיינע געסט און צוויי קליינע, אבער פיינע ריינע צימערלעך, וואו זיי האבען געפונען א זויכעס בעט, ריינעס אונטער וועש און א וואַש סטענדר מיט אלע זאַכען, וועלכע זיינען געטהיג פאר א געבילדעטען מענשען, ווען ער שטעהט אייף פון שלאָף.

אַנקעל פרוידענט און פיל עוואַנס האבען אבער זעהר שלעכט געשלאפען דייע נאכט. ערשטענס, האט יעדער פון זיי געטראַכט, וויא אזוי זיך צו בעפרייען פון דיר זען געפענגניס. צווייטענס, האט פון צייט צו צייט אנגעהויבען צו פייפען און צו שפיעלען א טראַמפּעט אָדער א פלייט. דאס איז געווען דיא זאָנדערבאַרע מוזיק, וועלכע מען האט געהערט אין אלע גרויסע שטעט פון אייראָפּא און אזיען.

דאגעגען איז דער גענער בראון זעהר גוט געשלאפען. איהם האט מען אָפּגע- געבען א פּלאַץ לעבען דער קיך, וואו עס איז איהם געווען אזוי ווארם, וויא ער האט אליין געוואלט.

דען 97טען יוני נאנץ פריה זיינען אַנקעל פרוידענט און פיל עוואַנס ארויסגע- קומען אויפ'ן דעק, דיא זון האט געלייכטעט העל און ווארם און עס איז געווען א פערנגיגען צו שטעהן אין דער הויף און אראפ צו קוקען אויף דער ערד, אויף דיא ליעבע שעהנע וועלט.

— וואס איז דאס? — וואסער? האט פיל עוואַנס אויסגערופען, — זעהט נור, אַנקעל פרוידענט, מיר דאכט, אז דאס איז לייק מיישיגען, איינער פון דיא גרעסטע זעען (אַזיעראַיס) אין דער וועלט.

אַנקעל פרוידענט האט זיך צו געקוקט און האט געענטפערט:

— ריכטיג, פיל עוואַנס! דאס איז דער לייק מיישיגען און אַט דארט, רעכטס איז שיקאגא, דיא צווייטע גרעסטע שטאדט אין אמעריקא. — זעהט! אַט איז דאס אוידיטאָריום! און אט איז דאס שעהרמאן הויז!

דאס איז ווירקליך געווען שיקאגא, דיא קעניגין פון דער וועלט, דיא צווייטע גרעסטע שטאדט אין אמעריקא נאך ניו יאָרק. זיעבעצעהן אייזענבאהנען קומען זיך צו נוף אין דיזענער שטאדט און הונדערטער שיפען ברענגען אהין דיא פראדוקטען פון קענעדע און פון דיא פעראייניגטע שטאאמען.

אָנקעל פֿרודענט איז געווען נויט בעקאנט מיט שיקאגא און ער האט געוויזען פֿיל עוואַנס אלע בעריהמטע געביידען פֿון שיקאגאָ.

— אבער ווען דאס איז שיקאגא, טא וואוהין פֿאהרען מיר? האט פֿיל עוואַנס געפרענט.

אנקעל פֿרודענט האט איהם ניט געענטפערט, זיינע אויגען האבען געזוכט ראָבורין, אבער זיי האבען איהם אין ערגעץ ניט געפונען. ראָבור איז ערגעץ פֿער-שוואונדען געוואָרען.

דער „אלבאטראס“ איז געפלויען זעהר לאַנגזאם, גלייך וויא ער האט געדוואלט גיבען זיינע געסט דיא געלעגענהייט צו בעטראכטען דעם שטאאט אייליאנאין. פֿון דער פֿרישער ריינער אונגעזונדער לופט, וועלכע זיי האבען איינגעאטהעמט, זיי נען זיי הונגעריג געווארען און זיינען אריינגעגאנגען אין עסס צימער. דער טיש איז געווען געדעקט און דאס עסען איז געשטאנען אויפֿן טיש, אבער ראבור איז ניט געווען אין צימער. אנקעל פֿרודענט און פֿיל עוואַנס האבען היינט געמוזט עסען אליין.

נאָך'ן עסען זיינען זיי ווידער אַרויסגעגאנגען אויפֿן דעק און האָבען דערזעהן פֿאַר זיך איינעם פֿון דיא גרעסטע טייכען אין דער וועלט אין דעם גרעסטען טייף פֿון נאָרד אַמעריקא—דעם מיסיסיפי, דעם „פאָטער פֿון דיא וואַסער“, דאס איז דיא בעדייטונג פֿון דעם אינדיאַנישען וואָרט מיסיסיפי.

דער „אלבאטראס“ איז געפלויען אזוי ניעדעריג אז אָנקעל פֿרודענט האט דערקענט דיא שטאָרט אייאַווא, דיא גרעסטע שטאָרט פֿון דעם שטאאט אייאַווא. געגען 2 אהר נאָך מיטאג זיינען זיי אָנגעסומען אין אָמעהאָ, נעבראַסקא, וואו עס קומען זיך צונויף אלע אייזענבאָהן ליניען פֿון ניו יאָרק און סאַן פֿראַנציסקאָ. אָנקעל פֿרודענט און פֿיל עוואַנס האָבען געקענט צעהלען דיא הילצערנע הייזער פֿון אָמעהאָ.

באלד האָבען זיך אָנגעהויבען צו ווייזען הויכע בערג. דאס זיינען געווען דיא ראָקי מאונטיינס, דיא שטיינערנע בערג, וועלכע ציעהען זיך וויא א לאַנגע קייט איבער גאנץ אַמעריקא פֿון בריטיש קאָלומביא אין נאָרדען ביז דער רעפּובליק טשער-לי אין זידען.

— וויק ער אונז ווירקליך אַרומשלעפען מיט זיך אַרום דער וועלט? האט פֿלוצלונג פֿיך עוואַנס אויסגערופען.

— ער וועט עס ניט טאָהן! האָט אָנקעל פֿרודענט געענטפערט, ער טאָר עס ניט טאָהן! איך האב פֿיינט שפּאַס.

— איך האָב אויף פיינט מען זאל מיט מיר שפאסען, אבער.....? —

א גאנצען טאג האבען זיי ניט געזעהן ראָבורן. זיי האָבען געזעסען, געטרוני-
קען, ארומגעשפאצירט אויפ'ן דעק אבער קיינעם ניט געזעהן אויסער דעם הויפט
אינזשינר דשאַרדש קערנס, וועלכער איז זיך געזעסען אין זיין גלעזערנע קאיוטע
און האָט רעגירט דעם „אלבאטראס.“ געגען אבענד האָבען אונזערע רייזענדע
געגען זייער ווילען עס שוין ניט געקענט אויסהאקטען. זיי זיינען צוגעגאנגען צו
דשאַרדש קערנס און האבען איהם געפרעגט:

— קענען מיר זעהן קאפיטאן ראָבור?

— איך ווייס ניט, האט קערנס געענטפערט.

— איז ער ערנעץ אוועקגעגאנגען?

— עס קען זיין.

— ווען וועט ער צוריק קומען?

— ווען ער וועט וועלען.

אונזערע רייזענדע געגען זייער ווילען האבען געמוזט עסען אליין און באכד
זיך לייגען שלאפען.

דעם אנדערן טאָג, ווען זייא זיינען ארויסגעגאנגען אויפ'ן דעק, האט זיך זייא
פאָרגעשטעלט א זאָנדערבארעם בילד. זיי האבען דערזעהן דעם יעלאו סטאון פארק
איינס פון דיא גרעסטע וואונדער פון אמעריקא.

דער יעללאָו סטאָון פארק Yellow Stone Park איז 56 מייל דיא לענג און
55 מייל דיא ברייט. ער ליענט אין דיא שטאַאַטען ווייאמינג, איידאהא און מאַנטאנא
Wyoming, Idaho and Montana ער געהערט צו קיינעם ניט, ווייל ער געהערט
צום גאנצען פאָלק פון דיא פעראייניגטע שטאַאַטען, ער איז א נאַציאָנאַל פארק.
וויא יעדע שטאַאַרט האט א פארק, א גאַרטען, וועלכע געהערט צו דער שטאַאַרט,
און קיין בירגער, קיין העררשער, האט דאס רעכט צו צו נעהמען פון איהם א שפאַן
ערד, אזוי געהערט. דער יעללאָו סטאון פארק צום גאנצען פאָלק, צו דער גאנצער
נאַציאָן און קיין בירגער, קיין העררשער, האט קיין רעכט צו צו נעהמען א שפאַן
ערד פון דיעזען זאָנדערבארען פארק. וואו עס געפינען זיך אלע נאַטור וואונדער פון
אמעריקא.

דיא ווילדע טהיערע, וועלכע געפינען זיך אין דיעזען נאַציאָנאַל פארק, שמעהן
אונטערן שוץ פון אמעריקאַנישען פאָלק און קיינער האט דאס רעכט זיי צו בעאונ-
רוהיגען. מען רעדט שוין ניט פון זיי טייטען. דער יעללאָו סטאָון פארק איז וויא דיא
חנוכה ליכט ביי אידען; יעדער מעג זיי זעהן, אבער קיינער טאָר זיי ניט בענוצען.

אין יעללאָו סטאָן פאַרק געפינען זיך בייאַנס דער אַמעריקאַנער בופעלאָקס, דער איינציגער אָרט אין נאַנץ אַמעריקאַ, וואו מען קען איהם זעהן אין ווילדען צושטאַנד. אין יעללאָו סטאָן פאַרק געפינען זיך אָבער אויף פיעלע נאַטור וואונדער, וויא דיא בעריהמטע נאַטור שפּרינגברונען, נאַטור פּאַנטאַנען, אָדער „גייזער“, וועל-כע שפּריצען מיט וואַסער אדער מיט שלאַם (בראָטע). אייניגע פון זיי שפּריצען בע-שטענדיג, אנדערע נור צו געוויסע צייטען. איינער פון דיעזע „גייזער“ הייסט דיא „ריזויץ“. מען זעהט פאַר זיך א שרעקליך טיעפען ברונען, א לאָך אין דער ערד א פינסטערער גרוב, וועלכע איז, דאַכט זיך, גאַנץ ל. דיג. איין מאָל אין יעדע 11—12 שטונדען קומט אָן גאָר פּרוצלונג פיעל וואַסער און עס הייבט זיך אויף א זייל וואַסער פון 60 פוס דיא הויך. ניט ווייט פון דיעזען „גייזער“ געפינט זיך „דער ריעז“, א גייזער וועלכער וואַרפט ארויס א זייל וואַסער אויף 200 פוס דיא הויך. נאָך וויי-טער זעהט מען דעם פּאַכער. וועהער, א „גייזער“, וועלכער וואַרפט ארויס וואַסער אין געשטאַלמ פון אדאַמען פּאַכער, א „פען“. אייניגע „גייזער“ שפיעלען, וואַרפען ארויס ווילען מיט וואַסער, יעדע 10—15 מינוט, אנדערע שפיעלען איין מאל אין 30 יאָהר.

אויסער דעם געפינען זיך אין יעללאָו סטאָן פאַרק הייסע „גייזער“ אין הייסע קוועלען. דאס וואַסער אין דיעזע קוועלען איז אזוי הייס, אז מען קען אין זיי אָפ-קאַכען א שטיק פלייש אין עטליכע מינוט. איבער דיעזע „גייזער“, און קוועלען גע-פינט זיך שטענדיג, זומער און ווינטער א זייל רויך, — דאַמפּף. אנקעל פּרודענט איז אמאָל געווען אין יעללאָו סטאָן פאַרק און דאַרום האט ער יעצט אלעס דערקענט.

— אָט איז „דער ריעז“! האט ער געזאָגט צו פיל עוואַנס, — אט איז „דער טורבאַן“! איינער פון דיא זאַנדערבאַרסטע „גייזער“. ער וואַרפט אין וואַסער נור 20 פוס דיא הויך, אבער ווען דאס וואַסער קומט אָן אויבען, ווערט פון איהם א טורבאַן, א קאָפּ בעדעקונג, וויא עס טראָגען דיא אַראַכער.

עס איז שווער צו זאגען, אויב קאַפיטאַן ראָבור האט אבזיכטליך געפיהרט זיין „אַלבאַטראַס“ איבער דעם יעללאָו סטאָן פאַרק אום צו ווויזען זיינע געסט אלע וואונדער פון דיעזען וואונדער פאַרק, אדער זיין מאַרשרוט, זיין וועג האט איהם געפיהרט איבער דיעזען פאַרק, זיכער איז עס אבער, אז דער „אַלבאַטראַס“ איז יעצט געפלויען זעהר לאַנגזאַם און דיא ריזיענדע געגען זייער וויללען האבען געקענט זעהן און בעמראַכטען אלע וואונדער פון דיעזען וואונדערבאַרען פאַרק.

פּרוצלונג אבער האבען דיא פליעגעל פון „אַלבאַטראַס“ אנגעהויבען זיך צו

דערען שנעלער, דיא שרויבען האבען אָנגעהויבען צו ארביימען, דיא נאנצע מאשין האט אנגעהויבען צו צימערן—דער „אלבאטראס“ האט זיך אויפגעהויבען.

— וואס איז דאס? האט פיל עוואנס געפרעגט.

איידער אַנקעל פרודענט האט צייט געהאט איהם צו אַנטפערן, איז דער „אלבאטראס“ אריבער געפאָהרען א קייט פון בערג און האט אנגעהויבען זיך אראפצולאזען, אַנקעל פרודענט האט געוואלט עפעס זאגען. קוים, אבער האט ער געעפענט דאס מויל, האט מען געהערט א הויכען, שטארקען, ראשען פייף פון א לאַקאָמאָטיוו און דער רויף פון קוימען האט דער נרייכט דיא פאסאזשירען אויפן „אלבאטראס“. דיא נרויסע טראמפעטע האט אנגעהויבען צו שפיעלען דאס בע-ריהמטע אמעריקאנישע פאלקס ליעד „יענקי דודל“.

עס איז געווען אן אייזענבאהן צוג פון סאן פראנסיסקא נאָך לייקסיטי, דיא הויפט שטאדט פון דעם שטאאט יוטא. דיא פאסאזשירען אין דיא וואגאנס האבען דערזעהן דיא פליה מאשין און האבען אנגעהויבען צו שרייען: הוראה! און צו גריסען מיט זיערע מאשענטיכער, דער „אלבאטראס“ האט זיך אראפגעלאָזען נאָך ניעדעריגער און איז געפלייגען גלייך מיט דעם אייזענבאהן צוג. א נייער געדאנק איז געקומען אַנקעל פרודענט אין קאפּ ער האט זיך אן געבויגען איבערן געלענדער און האט אנגעהויבען צו שרייען מיט דער נאנצער קראפט פון זיין שטימע:

— איך בין אַנקעל פרודענט פון פילאדעלפּיא!

— און איך בין פיליפּ עוואנס פון פילאדעלפּיא! מען האלט אונז געפאנגען!

האט פיל עוואנס נאכגעשריען.

דיא פאסאזשירען אין דיא וואגאָנעס האבען זעהר גוט געהערט, וואס אַנקעל פרודענט און פיל עוואנס האבען זיי געזאגט, אבער זיי האבען געמיינט, אז זיי שפּאַ-סען און זיי האבען נאָך אַמאָל געשריען: הוראה!

באַלד האט מען דערזעהן א נרויסען, קייכענדיגען העללען קרייז, א ראד, אן עיגול, אין דער הויף, אין דער לופט.

— דאס איז דער דאָם, דער קופּאָל, דער קייכענדיגער, געזערנער דאָך פון דער גרעסטער קירכע אין סאַלט-לייק-סיטי, וועלכע הייסט „טאבערנאקל“, אוהר מועד. דיעזער קייכענדיגער דאָך, קופּאָל, איז געמאכט פון גלאָז און איז אזוי געש-ליפען, אז ער שפיעגעלט אָפּ דיא שטראהלען פון דער זון אויף א נרויסע שטרעקע. אַנקעל פרודענט און פיל עוואנס האבען יעצט געקענט זעהן גאנץ דייטליך דיא הייזער פון סאַלט-לייק-סיטי, איינע פון דיא מערקווירדיגסטע שטעט אין נארד אמעריקא. דאס האט אבער געדויערט ניט לאַנג, דער „אלבאטראס“ האט

זיך וויעדער אויפגעהויבען אין דער הויך און איז יעצט געפלוגען איבער דיא שטיי-
נערנע בערג, דיא ראקי מאונטיינס.

— מיר דאכט, אז מיר וועלען באלד זיין אין סאן פראנסיסקא, האט אנקעל
פרודענט געזאגט צו זיך אליין.

א נאנצען טאג האבען זיי ניט געזעהן ראָבורן. פֿאַר נאַכט איז דער „אלבאט-
ראס“ אנגעקומען קיין סאַקראַמענטאָ, דיא הויפט שטאָדט פון קאַליפֿאָרניע, ניט
דיא גרעסטע שטאדט, ווייל דיא גרעסטע שטאָדט אין קאַליפֿאָרניען איז סאן פראַנ-
סיסקא, סאַקראַמענטאָ איז אָבער דיא הויפט שטאָדט, ווייל דאָר וואוינט דער גר-
בערנאטאר פון קאַליפֿאָרניען.

אזוי וויא אנקעל פרודענט און פיל עוואַנס האבען בעטראַכט דיא שטאדט
סאַקראַמענטא, איז ראָבור גאָר פֿלוצלונג צוגעקומען צו זיי.

— מיסטער ראָבור, מיר געפינען זיך יעצט איבער סאַקראַמענטא, דער לעצ-
טער פונקט אין וועסט אמעריקא, איך דענק, אז עס איז שוין גענוג צו שפאסען
מיט אונז, האט אנקעל פרודענט געזאגט ערנסט אין פינסטער.

— איך שפאס קיין מאל ניט, האט ראָבור געענטפערט רעהיג און איז ווידער
פערשוואַנדען געוואָרען.

אייניגע מינוט זיינען דיא ריזענדע געגען זייער ווילען געשטאנען, וויא פער-
שטיינערט, ענדליך איז אנקעל פרודענט געקומען צו זיך און האט געזאגט :
— איך וועל איהם דערווערגען, ווען ער וועט אונז ניט אפלאזען.

— געוויס! מיר מוזען זיך בעפרייען! האט פיל עוואַנס געשריען, — מיר מוזען
יוד ווערען פון דיעזען געפענגניס, זאגאר ווען מיר וועלען מוזען בענעהן א מאָרד.
פֿלוצלונג האבען דיא פֿליענעל פון „אלבאטראַס“ אנגעהויבען שטארק צוא
רוישען און אין אייניגע מינוט ארום האבען דיא ריזענדע געגען זייער וויללען דער-
זעהן מיט שרעק און שטוינען, אז אונטער זיי געפינט זיך גור וואסער.
— דאס איז דאס שמילע וועלט מער! האט אנקעל פרודענט אויסגערופען.

8טעם קאפיטעל.

פון סאן פראנציסקא נאך אינדיען.

עס איז גור וואס נאכט געוואָרען, ווען דער „אלבאטראַס“ איז ארויסגעקומען
אויפֿן שמילען וועלט מער, פאסיפיק אָשין, דער גרויסער אוקיאַנס. אנקעל פֿרד

דענט און פיל עוואנס האבען אפגעגעמען זייער נאכט עמען און האבען זיך באלד געדיינט שלאפען, ווייל עס איז געווען א פינסטערע נאכט און מען האט ניט געקענט זעהן, וואס עס טהוט זיך אויפ'ן מעער.

דעם אנדער מאָן אין דער פריה זיינען זיי ארויסגעגאנגען אויפ'ן דעק זעהן, וואו זיי זיינען ערגעץ אין דער וועלט. דער „אלבאטראַס" איז יעצט געפלויען זעהר ניעדעריק, נור הונדערט און זעהן פוס איבער דעם וואסער, און אזוי לאנגזאם, אז מען האט געקענט זעהן אלעס, וואס עס טהוט זיך אין וועלט מעער. מען האט געקענט זעהן, וויא פיש שווימען, וויא זיי יאָגען נאָך איינער דעם אנדערן און וויא זיי האפען איינער דעם אנדערן.

אזוי וויא אַנקעל פרוּדענט און פיל עוואנס זיינען געשטאנען און האבען בעטראכט דאס מעער אין דער נעגער בראון ארויסגעקומען פון זיין קאיוטע און האט דערזעהן, אז זיי פליהען איבער'ן וואסער.

— דאס מעער ! דאס מעער ! האט ער אנגעהויבען צו שרייען, וויא א וואהנ-

זינגער, — מיר זיינען פערלאָרען ! ווייל מיר שווימען אין וואסער !
 ער האט אזוי געשריען, אזוי געיאָמערט און אזוי געוואַלדעוועט, אז אנקעל פרוּדענט האט געמוזט איהם אריינשלעפען אין זיין קאיוטע און איהם דארט פערשליעסען, ביז ער וועט זיך אביסעל בערוהיגען.

נאָך מיטאג האָט דער מאָן, וועלכער איז געשטאנען אויף דער וואך, גענעבען א סיגנאַל אז אלע זאָלען ארויסקומען אויף'ן דעק. ראבור, דשאַרדש קערנס און דיא איבריגע זעקס מאטראָזען, וויא אויך אַנקעל פרוּדענט און פיל עוואנס זיינען ארויסגעקומען זעהן וואס עס איז עפעס געשעהן.

דער מאָן פון דער וואך האָט זיי געוויזען, אז ניט ווייט, נור א פאָר מייל פון זיי שפיעלען זיך עטליכע ווייסע וואלפיש. דער ווייסער וואלפיש איז איינער פון דיא גרעסטע און שטאַרקסטע וואלפיש אין מעער. מיט איין זעץ פון זיין שטאַרקען עק קען דער ווייסער וואלפיש איבערקעהרען דאס שטאַרקסטע באָאָט. דיא וואלפיש יענער ווייסען גאנץ גוט וויא געפעהרליך א ווייסער וואלפיש איז און זיי זיינען זעהר פאָרויכטיג ווען זיי ווילען איהם פאנגען.

ראָבור האָט געוואָלט ווייזען זיינע געסט וואָס מען קען טאָהן פון זיין מאַשין און ער האָט געהייסען זיינע מענישען פאנגען איינעם פון דיא ווייסע וואלפיש. א וואלפיש האפט מען געוועהנליך מיט א האַרפון, א שווערעם שטיק אייזען, וועלכעס איז אויבען קייכעכדיג וויא א קוגעל און אונטען ווערט זיא דיענער און דיענער ביז זיא ענדיגט זיך מיט א שפּיץ, וועלכער איז שאַרף וויא א נאדעל. דיעזע האַרפונע

איז צוגעבונדען צו א לאנגען שמריק. א שטארקער מאטראָז אָדער א שליידער-
מאשין ניט זיא א וואָרף אויף'ן ברייטען רוקען פון וואלפיש. זיא קריעכט אריין אין
זיין פעטען קערפער און ווען זיא דערנרייכט זיין הערץ קרעפירט ער, אָבער עס
מאכט זיך זעהר זעלטען אז מען זאל טויטען א וואלפיש מיט איין הארפון, געוועהנ-
ליך מוז מען געברויכען דרייא-פיער-פינף און זאָגאר מעהר הארפונען, איידער
מען טויטעט אזא ריעז.

— פערטיג? האט ראבור געפרענט.

— פערטיג! האט דשארדש געענטפערט.

דער „אלבאטראס" האט זיך פלוצלונג אראפגעלאזען ביז 25 פוס איבער'ן
וואסער. ראבור איז ארויפגעגאנגען אויף דעם שטיבעלע וואו דער שטייערמאן
שטעהט און האט בעטראכט דאס מעער. דיא וואלפיש האבען זיך געשפיעלט און
האבען כון צייט צו צייט ארויסגעלאזען פון זייערע איינציגע נאזלעכער זיילען ווא-
סער.

— ציעל אויף דעם יענעם רעכטס! האט ראבור קאמאנדירט.

דשארדש קערנס, דער הויפט אינזשעניר, האט אויפגעשטעלט א סארט קא-
נאנע און האט אויסגעשאסען א הארפון וועלכע איז געווען צוגעבונדען צו דער קא-
נאנע מיט א זעהר לאנגער אייזערנער קייט.

— אויפמערקזאם! האט ראבור קאמאנדירט.

וויא אנקעל פרודענט און פיל עוואנס זיינען געווען ביז אויף קאפיטאן רא-
בור, זיינען זיי דאך פעראינטערעסירט געווארען אין דיזען זאנדערבארען וואלפיש-
פאנג. זיי האבען קיין מאל ניט געזעהען וויא מען כאפט א וואלפיש, בעזאנדערס
אבער וויא ראבור וועט כאפען א וואלפיש.

דיא הארפונע האט געטראפען דעם וואלפיש אין רוקען און האט זיך איינ-
געראבען אין זיין פעטער פלייש. דער וואלפיש האט א ציטער געטאהן און האט
אנגעהויבען צו שלאגען מיט זיין עק אזוי שטארק, אז דער גאנצער „אלבאטראס"
איז בערעקט געווארען מיט וואסער. פלוצלונג האט ער זיך אראפגעלאזען און איז
פערשוואונדען געווארען אונטערן וואסער. דיא לאנגע קייט מיט וועלכע דיא האר-
פונע איז געווען צוגעבונדען, האט זיך באלד אויסגעוויקעלט און דער וואלפיש האט
אנגעהויבען צו שלעפען דעם „אלבאטראס" מיט אזא קראפט, אז מען וואלט גע-
קענט מיינען, ער וועט איהם אריינשלעפען אין וואסער. דשארדש קערנס האט שוין
גענומען א שווערע האק און האט געוואלט איבערהאקען דיא קייט, באלד אבער
איז דער וואלפיש ווידער ארויפגעשוואומען: ער האט געמוזט אטהעמען און ער איז

ארויפגעקומען. דיא הארפונע האט אונטערדעסען זיך איינגעראבען טיעפער און טיעפער אין זיין קערפער און ער האט אנגעהויבען צו ווערען שוואכער. ארום איהם איז דאס מעער רויט געווארען פון זיין בלוט.

ראָבור האט יעצט געגעבען א ווינק און דיא פריענער פון „אלבאטראס“ האבען אנגעהויבען צו ארבייטען שטארקער. דער „אלבאטראס“ האט זיך אויפגע-הויבען און האט אנגעהויבען צו צוציהען צו זיך דעם וואלפיש. יעצט ערשט האבען אנקעל פרודענט און פיל עוואנס געקענט זיך איבערצייגען פון דער קראפט פון „אלבאטראס.“ דער ריעז פון מעער האט זיך געראנגעלט מיט דער ערפינדונג פון א מענשען. פלוצלונג איז דער וואלפיש וויעדער פערשוואונדען געווארען אונטערן וואסער און האט מיטגעשעלפט דעם „אלבאטראס“ מיט זיך. דאס דעק פון „אלבאטראס“ איז שוין געשוואומען אין וואסער פון וועלט מעער. דאס האט אבער געדויערט נור אייניגע אויגעבליקע. דשאדש קערנס האט איבערנעהאקט דיא סייט און דער „אלבאטראס“ איז וויעדער ארויפגעפלויען אין דער הויף וויא א פויגעל, וועלכע רייסט זיך ארויס פון נעץ.

אייניגע מינוט שפעטער איז דער וואלפיש וויעדער ארויפגעשוואומען, דאס מאל איז ער געווען טויט. ראָבור האט געלאזען זיינע געסט בעטראכטען דיעזען ריעז, דיעזען לויף, דיעזעם אונגעהייער, דאן האט ער געגעבען א צייכען און דער „אלבאטראס“ האט אָנגעהויבען צו פליהען מיט אן אונגעהייערע שנעלקייט.

דעם אנדערן טאָג פאר נאכט האבען אָנקעל פרודענט און פיל עוואנס דער-זעהן לאַנד און האבען אָנגעהויבען צו טראכטען, וואס פאַר אַ לאַנד דאס איז. ראָ-בור האט עס בעמערקט, איז צוגעגאנגען צו זיי און האט געזאָגט גאַנץ העפליך:

— מיר וועלען באלד זיין אין סיביר, מיינע העררען.

— און פון דאָרטען? האט אָנקעל פרודענט געפרעגט.

— וועלען מיר בעזוכען יאפאן, האט ראָבור געענטפערט.

— און פון דאָרטען?

— וועלען מיר בעזוכען כינא, האט ראָבור געענטפערט גאַנץ רוחיג.

אָנקעל פרודענט האט שוין מעהר ניט געוואָלט פרעגען. ער האט זעהר נוט

פערשטאנען, אז זיין פרעגען און ארגומענטירען ווערען איהם וועניג העלפען.

איבער סיביר איז דער „אלבאטראס“ געפלויען זעהר שנעל, עס איז דאָרט

ניט געווען פיער אינטערעסאַנטעס צו זעהן, ווען ער איז אבער געקומען צו דיא אינ-

זקען, וועלכע בילדען דאס קייזערטהום יאפאן, האט ער אנגעהויבען צו פאָהרען

זעהר לאַנגזאַם.

דען צומען יולי האבען אָנקעל פֿרודענט און פֿיר עוואַנס געזעהן, וויא דער „אַלבאַטראַס“ איז אַריינגעפֿאהרען אין אַ געדיכטען נעבעל, וועלכער איז געלעגען איבער דער גרויסער מיניפֿאָן. דער נעבעל איז געווען געדיכט, וויא אַ רויף. עס איז שווער געווען צו אַטהעמען. אזא נעבעל קומט אַ מאָל פֿאַר אין לאַנדאָן אין פֿריהלינג און הערבסט. אָנקעל פֿרודענט און פֿיל עוואַנס האַבען גערעכענט, אז דער אַלבאַטראַס וועט זיך יעצט אַראָפֿלאָזען צו דער ערד און וועט בלייבען שטעהן אום איבער צו וואַרטען דעם נעבעל, ווייל דער נעבעל איז געווען אזוי געדיכט, אז מען האַט ניט געקענט זעהן אַ מענשען אויף פינף שריט פֿון זיך. ראַבור אַבער האַט זיך אליין געשטעלט ביי זיין מאַשין און האַט זיאַ געלאָזט אַרבייטען מיט פֿולער קראַפט אין דער צייט פֿון אַ פֿיערטעל שמונדע האַט זיך דער „אַלבאַטראַס“ אויפֿגעהויבען אזוי הויך, אז ער איז אויסגעקומען העכער פֿון נעבעל. דיא זון האַט געשיינט העלל און וואַרם, וואו דער „אַלבאַטראַס“ איז געפֿלויגען, און אונטען איז געווען פינסטער און אַ געדיכטער נעבעל.

ראַבור איז צוגעגאַנגען צו זיינע געסט און האַט געזאָגט צו זיי :

— זעהט איהר, מיינע העררען, וויא מיין מאַשין איז פֿיעל בעסער פֿון אַ דאַמפֿף שיף. אין אזא געדיכטען נעבעל קען דאס בעסטע דאַמפֿף שיף זיך ניט העלפֿען און מוז ברייבען שטעהן, מיין מאַשין אַבער פֿליהט איבערן נעבעל און זאגאר איבער דעם וואַלקען. איך וועל אייך נאך אַמאָך ווייזען, וויא אונטען אויף דער ערד וועט זיין אַ שטורם, עס וועט דונערן און בליצען און מיר וועלען פֿאַהרען אין העלען שיין פֿון דער זון.

אַ גאַנצען טאָג האַט געדויערט דער נעבעל און מען האַט ניט געקענט זעהן דאס לאַנד אונטער דעם „אַלבאַטראַס“. דעם אַנדערן טאָג אין דער פֿריה איז דער נעבעל פֿערשוואַנדען געוואָרען און דיא רייזענדע געגען זייער ווילען האַבען דערזעהן אונטער זיך אַ גרויסע שטאָרט מיט פֿאַלאַצען, מיט גרויסע הייזער, מיט טהורמס, מיט וועקלאַס (דאַטשעס) און זיי האַבען זאָגאר געקענט הערן דאס גערויש פֿון דיא גאַסען.

— מיינע העררען, דאס איז יעדראָ, דיא הויפט שטאָרט פֿון יאַפֿאַן, האַט ראַבור געזאָגט צו זיינע געסט.

— הערר ראַבור, מיר פֿרעגען אייך ניט און מיר בעטען אייך ניט, איהר זאָלט אונז ערקלערען דיא נעמען פֿון דיא שטעט, איבער וועלכע מיר פֿאַהרען, האַט אָנ־קעל פֿרודענט געענטפֿערט ביי.

— איהר האַלט עס אַבער פֿאַר מיין פֿפֿליכט אַלס קאַפיטאַן פֿון „אַלבאַטראַס“

אייד יעדעם מאל צו מעלדען דיא נעמען פון דיא בעריהמטע סטאנציאָנען, וואו מיר קומען, האט ראָבור בעמערקט, אין א קורצע צייט וועלען מיר זיין אין פעקין, דיא הויפט שמאָדט פון כינא.

דעם 4טען יולי האָט זיך פאָרגעשמעלט פאָר אונזערע רייזענדע געגען זייער ווילען איינע פון דיא שרעקליכסטע ערשיינונגען פון דער נאטור, וועלכע קומט פאָר נור אין דיעזע געגענדען. זיי האבען געזעהן א טאָרפון, א שרעקליכער שטורמווינד, וועלכער דויערט צוואר נור א נאנץ קורצע צייט, אבער אין דיעזע קורצע צייט איז ער אזוי שטארק, אז ער קען ארויסשליידערן אויף'ן ברעג א גרויסע און שטארקע דאמפף שיף. געגען א טאָרפון האט שוין זאנאר דער „אלבאטראס" ניט געקענט העלפען, אבער ראבור האט איהם אויסגעמידען. קוים האט ער דערזעהן וויא דער טאָרפון הייבט זיך אן, איז ער אנטלאפען מיט זיין „אלבאטראס".

דעם 5טען יולי האבען זיי דערהערט א שרעקליכען גערויש אונטער זיך, זיי האבען אראפגעקוקט און דערזעהן א גרויסען הויפען מענשען מיט שויקען, פיפען, טראמפעטען און אנדערע מוזיקאלישע אינסטרומענטען, דערביי האט מען געלאזען פליהען נאנץ הויך פאפירנעע שלאנגען וויא עס מאכען עס קינדער ביי אונז.

— וואס איז דאס? האט פיל עוואנס געפרעגט אנקעל פרודענט.

אנקעל פרודענט האט ניט געוואוסט וואס צו ענטפערן.

— דיא כינעזען פייערן היינט א גרויסען פייערטאג, האט ראבורס העלע און פעסטע שטימע געזאגט, — איך וועל זיי באלד איבעראשען

ער האט א ווינק געמאהן און דיא גרויסע טראמפעטע האט אנגעהויבען צו שפילען א כינעזישע. דיא כינעזען זיינען געפאלען מיט ויערע געזיכטער צו דער ערד און האבען אנגעהויבען צו בעטען צו זייער גאט בודדהא.

— מיינע העררען, איהר קענט יעצט בעטראכטען דיא בעריהמטע מויער, וועלכע דיא כינעזען האבע מיט טויזענדער יאהרען צוריק געבויט ארום זייער לאנד אום זיך צו שיצען געגען זייערע פינד, האט ראבור געזאגט.

אנקעל פרודענט און פיק עוואנס האבען יעצט ווירקליך געזעהן דיא ברייטע מויער, וועלכע דרעהט זיך וויא א שלאנג צווישען כינא און דיא מאנדשוריי. זיא איז אזוי ברייט, אז א קארעטע מיט זעקס פערד קען זיך נאנץ לייכט אויסדרעהן אויף איהר. אמאל פלעגען שמעהן וואכען און זיא אפהיטען, היינט איז זיא פער-נאכלעסיגט און אין פיעלע ערטער איז זיא איינגעפאלען און דיא איינוואהנער צו-שכנפען דיא שטיינער פאר זייערע הייזער.

אייניגע מינוט האבען דיא רייזענדע געגען זייער ווילען בעוואונדערט דיעזע

זאָנדערבארע מויער, דאָן האבען זיי זיך דערמאנט, וואו זיי זיינען יעצט און אזוי וויא
ראבור איז ניט געווען יעצט אויף'ן דעק, האט פיל עוואנס געזאגט:

— אום נאמעס ווילען! וואס וועט זיין דיא ענדע? מיר מוזען דאך זעהן זיך
צו בעפרייען פון דיעזע מענשען!

— מיר מוזען אבווארטען א געלעגענהייט האט אנקעל פרודענט געענטפערט,
— ער וועט זיך דאך א 'מאל מוזען אראפלאזען אויף דער ערד, ער וועט דארפען
פראוויאנט אדער וואסער, דאן וועלען מיר אנטלויפען.

— איך וויל אבער אזוי לאנג ניט ווארטען! האט זיך פיל עוואנס געקאכט,
מיר מוזען אנפאלען אויף איהם און איהם צווינגען מיט געוואלד, ער זאג אונז אפ-
לאזען.

— דאן מוזען מיר ווארטען ביז מיר וועלען קומען אין א ציוויליזירטעם לאנד,
וואו מיר זאלען קענען האבען דיא מיטעל צו פאהרען א היים, האט אנקעל פרו-
דענט ערקלערט. וואס וועט אונז העלפען אראפצוגעהן פון „אכאטראס“ אין דיזע
דיזע ווילדע געגענדען? מיר וועלען דאך שטארבען פאר הונגער, איידער מיר ווע-
לען צוקומען צו א שטאדט?

מיט צוויי טאג שפעטער האבען אונזערע רייענדע געפיהלט, אז עס ווערט
שרעקליך קאלט. עס איז געווען אָנפאנגס יולי, עס וואָלט אַלץ געדאַרפט זיין
וואַרם, וויא קומט עס וואָס עס איז אזוי קאַלט?

אָנקעל פרודענט און פיל עוואַנס האָבען אַראָפּגעקוקט פון דעק פון „אַלבאַמ-
ראָס“ און האָבען דערזעהן מיט שרעק און שטויגען בערג מיט שנעע און גאַנצע
שטרעקען בעדעקט מיט אייז.

— וואס איז דאס? וויא קומט יעצט שנעע און אייז, בעזאָנדערס אין דיזע
הייסע געגענדען? האָט פיל עוואַנס געפרעגט.

אָנקעל פרודענט האָט געציטערט פון קעלט, אז עס האָט איהם געקלאַפט
א צאָהן אָן א צאָהן און ער האט דאַרום גאר ניט געענטפערט.

— מיר געפינען זיך יעצט איבער דיא הימלאַיען, האָט ראָבור'ס שטימע
געענטפערט, מאַרגען אין דער פריה וועט אייך זיין אזוי וואַרם, אז איהר וועט
אראָשוואַרפען פון זיך דיא העמדער, ווייל מיר וועלען זיין אין אינדיען.

דיא הימלאַיען זיינען דיא העכסטע בערג אין דער וועלט. זיי זיינען בעדעקט
מיט אייביגען שנעע, אייביגע בערג זיינען אזוי הויך, אז קיין מענש האט זיי נאך
ניט אויסגעפאַרשט. דיא גרעסטע טייכען פון איזען הייבען זיך אָן פון דיזע בערג.
דער שנעע ווערט צושמאַלצען און עס ווערט פון דעם וואַסער א טייך. אזוי הייבען

זיך אן דיא גרויסע מייכען פון אינדיען, דער גאנעס, דער בראהמאפוטרא און דער אירעוואדרי.

דעם אנדערן טאג אין דער פריה, ווען אנקעל פרודענט און פיל עוואנס זיי-נען ארויסגעקומען אויף'ן דעק איז ראבור זיי ענטגעגען געקומען און האט געזאגט גאנץ העפליך:

— מיינע העררען, מיר זיינען אין אינדיען!

9טעס קאפיטעל.

אנקעל פרודענט און פיל עוואנס מאכען א פלאן צו אנטלויפען.

דיא רייזענדע געגען זייער ווילען האבען גערעכענט אז ראבור וועט אראפ-לאזען זיין מאשין לעבען דיא גרויסע שטעדט אין אינדיען, וויא קאלקומא, באמבוי, מאדראס, זיי האבען אבער באלד דערזעהן מיט צארן און פערדרוס, אז דער אל-באטראס האט זיך אויסגעדרעהט און איז נאר געפאהרען אין דער געגענד פון אפי-גאניטאן.

יעצט האבען זיי עס שוין ניט געקענט אויסהאלטען און האבען גאנץ ערנסט אנגעהויבען צו מראכטען, וויא אזוי צו אנטלויפען. זיי האבען זיך צוגעקוקט צו יעדער זאך אויף'ן „אקבאטראס“ און האבען געטראכט און געקלעהרט און זיך געבראכען דעם קאפ, וויא אזוי זיך צו בעפרייען פון דיעזען שלעכטען מענשען, וועלכער שלעפט זיי ארום דער וועלט געגען זייער ווילען.

אין מאָל ווען פיל עוואנס האט זיך אנגעשפארט אן דעם ווענטעל פון דער קיך, האט ער געהערט, וויא צוויי מענשען רעדען. ער האט באלד דערקענט זייערע שטימען. דאס איז געווען דשארדש קערנס, דער הויפט אינזשעניר און טאפאזש, דער קאך.

— מיר מוזען האבען פרישען פראוויאנט, האט טאפאזש געזאגט, איך האב צוואַר נאך גענוג מעהל אויף ברויט, אבער עס הייבט אן אויסצופעהלען פלייש און פיש.

— מיר וועלען באלד אנקומען צום קאספישען מעער, האט דשארדש קערנס געענטפערט אין קאספישען מעער געפונען זיך דיא בעסטע פיש אויף דער וועלט, מיר וועלען דארט בלייבען שטעהן א גאנצען טאג און ווערען האפען פיש.
— אבער מיר דארפען שוין האבען וואסער, האט דער קאך וויימער געזאגט.

— וואסער וועלען מיר באלד האבען, איז געווען דיא אנטווארט.
פיל עוואנס האט שיער ניט געטאנצט פאר פרייד. ער האט שוין ניט גע-
וואלט הערען וואס זיי האבען ווייטער גערעדט און איז אוועקגעלאפען צו אנקעל
פרודענט און האט איהם דערצעהלט וואס ער האט געהערט.
— דיעזע געלעגנהייט מוזען מיר בענוצען, האט אנקעל פרודענט געזאגט,
אבוואהל איך מוז צוגעבען אז דער „אלבאטראס“ איז א פארטערליכע פליה מא-
שין און עס איז גאר ניט אזוי שלעכט צו מאכען אויף איהר א רייע ארום דער
וועלט.

— מיט דיעזען טויגעניכטס? מיט דיעזען מענשענרייבער? האָט זיך פיל
עוואנס געקאכט.— אויף קיין פאלל! ליעבער שטארבען, אלס רייזען מיט איהם!
— א טויגעניכטס איז ער געוויס, האט אָנקעל פרודענט געענטפערט, אבער
מיר מוזען דאָך צוגעבען, אז זיין פליהמאשין איז דאָך בעסער פון אונזערע לופט
באקלאַנס.

— בעסער, ניט בעסער!— דאס ווייס איך ניט, אָבער מיר מוזען אנטקויפען
האט פיל עוואנס געשריען, מיר מוזען אנלערנען דיעזען טויגעניכטס און איהם וויי-
זען, אז מיט אמעריקאנער בירגער טאָר מען ניט שפאסען.

— אבער וויא אזוי?

— איך האב געזעהן אין א ווינקעל ליענען שטריק, האט פיל עוואנס ער-
קעהרט,—ווען דער „אלבאטראַס“ וועט ברייבען ערגעץ שטעהן, זאָרען מיר צובי-
דען א שטריק צום געלעדער און זיך אַראָפּלאָזען אויף דער ערד.

— דאס איז ריכטיג! האט אָנקעל פרודענט אויסגערופען, מיר מוזען עס
פראָבירען, מיר מוזען דאָך ווייזען דיעזען רייבער, אז אן אמעריקאנער קען מען ניט
האלטען געפאנגען, וויא א דומען יונג. מיר זיינען מענער!

אזוי וויא זיי האבען גערעדט איז דער „אלבאטראס“ גאר פלוצלונג געבליע-
בען שטעהן. זיי זיינען ארויסגעלאָפען פון זייער קאיוטע זעהן, וואס איז שוין נייעס.
דער „אלבאטראס“ האט זיך אראפגעלאזען גאנץ נידעריג צו דער ערד, נור
20 פוס הויך, אבער אויף א גרויסען זעע (אזיערא) מיט ריינעס, קלארענוואסער.
פון „אלבאטראס“ האט מען אראפגעלאזען א גומי שלויך, א רעהר פון גומי עלאס-
טיק, און מען האט אנגעהויבען צו פומפען וואסער אין דעם רעזערוואאר.

אָנקעל פרודענט און פיל עוואנס האבען אנגעקוקט איינער דעם אנדערן.
זייערע בליקע האבען דייטליך געזאגט: „יעצט איז עס אונמעגליך. מיר מוזען אב-
ווארטען א בעסערע געלעגנהייט.“

קיום האט מען אנגעפומפט גענוג פרישעס וואסער, האט זיך דער „אלבאטראַט־ראָס“ ווידער אויפגעהויבען און איז געפלויען מיט א שנעלקייט פון 126 מייל א שמונדע, אז עס איז געווען אונגעגליך איינצושטעהן א לענגערע צייט אויפ'ן דעק. אנקעל פֿרודענט און פיל עוואַנס האבען געמוזט זיך צוריקציעהן אין זייער קאָזמע. זיי האפען א גאנצען טאג געמאכט פלענער, וויא אזוי צו אנטלויפען פון זייער געפענגניס.

דעם אנדערן טאג אין דער פריה איז דער „אלבאטראַס“ געפאהרען זעהר לאַנגזאַם. אַנקעל פֿרודענט און פיל עוואַנס האבען דערזעהן מיט פרייד און שרעק, אז זיי געפינען זיך איבער א גרויסעס וואַסער, א מעער.

— ווען איך האב קיין טעות, געפינען מיר זיך יעצט איבער דעם קאָספּישען מעער, האט אַנקעל פֿרודענט געזאָגט.

— און דאָרום פאהרט דער אלבאטראַס אזוי לאַנגזאַם. ער זוכט אַן אָרט, וואו צו בלייבען שטעהן, ווייל זיי ווילען האַפען פּיש, האט פיל עוואַנס צוגעלענט. יעצט אַזאָ איז עס אונגעגליך צו אנטלויפען, האט אַנקעל פֿרודענט געזאָגט טרויעריג.

באַלד איז דער „אלבאטראַס“ געבליעבען שוועבען אין דער לופט נור אייניגע פוס הויף איבערן וואַסער. דאס איז ווירקליך געווען דאס קאָספּישע מעער, איינער פון דיא זאָנדערבאַרסטע מעערע אין דער וועלט, ווייל ער איז איינגעשלאָסען פון אלע זייטען פון לאַנד און האט קיין פערבינדונג מיט אן אנדער מעער.

דשאַרדש קערנס האט געגעבען א צייכען צוא זיינע מענשען און זיין האבען ארויסגענומען געצען און אינסטרומענטען צו האַפען פּיש. מען האט אריינגעוואָרפען דיא געצען אין מעער און דער „אלבאטראַס“ האט זיך בעוועגט זעהר לאַנגזאַם און האט מיט געשלעפט דיא געצען. דאס ערשטע מאל איז דער פאנג זעהר געראטען. ראָבור האט אויסגעזוכט א פלאץ, וואו עס געפינען זיך פיעל פּיש. דאס קאָספּישע מעער איז מערקווירדיג מיט זיין רייכטהום פון פּיש. רוסלאַנד האט זיינע בעסטע פּיש אין זיין בעריהמען קאָוויאר (איקרא) נור פון קאָספּישען מעער.

דשאַרדש קערנס האט געהאַלמען א לאַנגע שפיעז מיט אַ דאפּעלהאקען אוי-ווען, מיט וועלכע ער האט אויפגעשפיעזט בעזאָנדערס גרויסע פּיש, וויא דיא פּיש, וועלכע הייסען אויף רוסיש „באַליק“ אין סטערליאד.

דער נענער בראון האט זיך היינט עפעס פערשלאָפען. ווען ער איז אויפגע-שטאנען און איז ארויסגעגאנגען אויפ'ן דעק, האט ער דערזעהן מיט שרעק און שמוי-נען. אז דער „אלבאטראַס“ שמעהט יעצט גאנץ גאָהענט צום וואַסער און אלע

זיינען בעשעפטיגט מיט שמריק און מיט שפיעזען. איהם האט זיך אויסגעוויזען, אז עס האט פאסירט אן אונגליק, און ער האט אנגעהויבען צו שרייען, צו וויינען און צו יאמערן, מען זאל איהם ארויסלאָזען.

אזוי וויא דער נעגער האט געמאכט אזעלכע געוואלדען, אז מען האט ניט געקענט ארבייטען. האט ראָבור געהייסען צוויי פון זיינע מענשען, זיי זאלען איהם אריינשלעפען אין זיין קאיוטע און זאָלען איהם דאָרט פערשליעסען.

— מיין הערר! דער מאן האט דאָך רעכט זיך צו בעקלאַגען, האט אָנקעל פֿרודענט געזאָגט צו ראָבור.

— און איך האב דאס רעכט ניט צו הערן זיין קלאַגע אין איהם איינצושפע־רען, האט ראָבור געענטפערט.

— קאפיטאן ראבור! האט אָנקעל פֿרודענט אויסגערופען.

— הערר פֿרודענט פון וועלדאן קלוב! האט ראָבור געענטפערט.

ביידע מענער זיינען יעצט געשטאנען איינער נעגען אנדערן, וויא צווייא גע־רייצטע טיגער. מען האט געקענט מיינען, אז אָט, אט וועלען זיי זיך ארויפֿווארפען איינער אויפֿן אנדערן און וועלען זיך דערווארענען, אבער אַנקעל פֿרודענט האט זיך פֿערעכענט, אז יעצט קען ער נאר ניט מאהן נעגען זיין פיינד און האט זיך אזועק־געקעהרט פון איהם.

ראבור האט געהייסען זיינע מענשען ענדיגען שנעל דעם פיש פאנג. אין א צייט פון צוויי שטונדען האבען זיי אנגעהאפט אזוי פיעל פיש, אז עס איז גענוג גע־ווען אויף צעהן טאג צו עסען פאר אלעמען.

אונטערדעסען האט דער נעגער אלץ געשריען און גערופען אַנקעל פֿרודענט, ער זאל איהם ארויסלאָזען פון זיין געפֿענגניס, און אזוי וויא אַנקעל פֿרודענט האט איהם ניט געענטפערט, האט ער אנגעהויבען צו קלאפען אין דער טהיר און צו ריי־סען דיא ווענט.

— פיהרט איהם ארויס! האט ראבור געזאגט צו צוויי פון זיינע מענשען, — ברענגט א שמריק מיט א קארב, איך מוז אנלערנען דעם שווארצען, ער זאל וויסען וויא זיך אויפֿצופיהרען צווישען אנשטענדיגע מענשען.

מען האט ארויסגענומען דעם נעגער, האט איהם אריינגעזעצט אין א גרויסען קארב, וועלכער איז געווען צו געבונדען צו א שטארקען שמריק און מען האט איהם אראָפֿגעלאָזען פון דעק פון „אלבאטראָס“ וועלכער האט זיך יעצט אויפֿגעהויבען. דער נעגער איז געבליבען הענגען אין דער לופט און האט זיך געשאַקעלט אויפֿן לאנגען שמריק. ער איז יעצט געהאנגען צווישען הימעל און וואסער. ער האט זיך

אבער אזוי דערשראָקען, אז ער האט מורא געהאט זיך צו ריהרען און איז געבליע
בען ליעגען צונויפגעקוקעלט, וויא א קנויל.

— דאס איז שענדליך! דאס איז ניעדערטרעכטיג! האט אָנקעל פֿרודענט
אויסגערופען.

— איהר דענקט אזוי, איך דענק אנדערש, יעדער מענטש האט זיך זיין מיינונג,
האט ראָבור געענטפערט.

— איך פראָמעסיר געגען אזא ניעדערטרעכטיגע בעהאַנדלונג פון מיין דיע-
נער! האט זיך אָנקעל פֿרודענט געקאָכט.

— איהר מענט פראָמעסירען, האט ראָבור געענטפערט.

— איך וועל מיך נוקם זיין פאר איהם!

— איהר מענט עס טאהן, ווען איהר ווילט עס.

— איך וועל מיך נוקם זיין אן אייך, אן אייער מאַשין און אן אייערע מענשען
האט אָנקעל פֿרודענט געשריען אויסער זיך פאר צארן און פערדרוס.

— הערר פֿרעזידענט פון וועלדאן קלוב! ווען איהר וועט זיך ניט אויפֿהירען
אנשטענדיג, וועל איך אייך געבען דיא זעלבע עקקציאָן, וויא אייער דיענער, האט
ראָבור געזאָגט שאַרף, איך האב גענוג שטריק אויף מיין מאַשין.

אנקעל פֿרודענט איז געוואָרען רויט, וויא פייער, און ווארט געווען זיך
ארויפגעוואָרפען אויף זיין פינד מיט זיין מעסער, אבער פיל עוואַנס האט איינגע-
זעהן דיא געפאהר און האט מיט געוואָלד אוועקגעפיהרט זיין פֿרעזידענט אין זיין
קאָיוטע.

אונטערדעסען האט זיך דאס וועמער געענדערט. דער הימעל איז בעדעקט
געוואָרען מיט וואַלקענס, דיא לופט איז געוואָרען הייס און שטיקענד און עס האָ-
בען זיך געווייעזען אלע צייכענס, אז באלד וועט אויסברעכען א שטורם. אויפֿן קאס-
פישען מעער קומען אן דיא שטורמווינטען מיט אמאָל, האַסטיג, אונטערוואַרטעט.
איידער מען האט זיך אומגעקוקט, האט עס אנגעהויבען צו דונערן און צו בליצען.
מען קען זיך דענקען, וואס דער ארימער נעגער האט איבערגעליטען אין זיין
קאַרב, וועלכער איז אראָפּגעהאנגען פינפציג פוס פון'ם „אַלבאַטראַס" און טויענד
פוס איבערן קאַספישען מעער.

דער שטורם איז געוואָרען שטאַרקער. דער דונער האט נאָר ניט אויפגע-
הערט און דיא בליצען האבען צוריסען דיא וואַלקענס און ארומגערינגעלט דעם
„אַלבאַטראַס" מיט א מעער פון פייער.

ראָבור איז צוגעלאָפּען צו זיין הויפט אינזשעניר און האט געזאָגט צו איהם :

— מיר מוזען זיך אויפהייבען העכער פון דיא וואלקענס, איך האב עפעס מורא פאר דיעזען שטורם.

— עס איז אונמעגליך, האט דשאַרדש קערנס געענטפערט אונרוהיג.

— פאר וואס איז עס אונמעגליך?

אונזערע עלעקטרישע מאשינען ווירקען ניט, וויא עס הערט אויף צו ווירקען א טעלעפאָן און אנדערע עלעקטרישע מאשינען אין א נרויסען שטורם: דיא עלעקטריציטעט פון דיא מאשינען מישט זיך אויס מיט דער עלעקטריציטעט פון דער לופט און זיא קען ניט אַרבייטען.

— דאן מוזען מיר זיך אראָפלאָזען ניעדעריגער פון דער עלעקטריציטעט און דיא וואַלקענס, האט ראבור געזאָגט.

— דאס האב איך געמאהן, אבער אונזערע עלעקטרישע מאשינען האבען גאָר קיין קראַפט, מיר לאָזען זיך אראַפ לאַנגזאַם, ווייל דער שטורם אליין דרעהט זעהר שטאַרק דיא פייגעל פון „אַלבאַטראַס“, האט דשאַרדש קערנס געענטפערט.

ביידע מענער האבען זיך אנגעקוקט אייניגע אויגענבליקע, זיי האבען גוט פער-שטאַנען, וויא גרויס עס איז דיא געפאהר, אין וועלכער זיי געפינען זיך. אונטען האט גערוישט, געקאכט און געזאטען דאס קאַספישע מעער. גאַנצע בערג מיט וואסער האבען זיך אויפגעהויבען און האבען געשפריצט אין דער הויך. עס האט זיך אויסגעווייעזען, אז דאס קאַספישע מעער וויל איינשלינגען דעם שטאַלצען „אַל-באַטראַס“ דערפאר, וואס ער וואַנט צו פליעהען איבער איהם אין אזא שטורם.

דער „אַלבאַטראַס“ איז אונטערדעסען געפאלען אלץ ניעדעריגער און ניעדע-ריגער, ביז דיא וועללען (כוואליעס) האבען שוין געשפריצט אויף זיין דעק. דיא גע-פאהר איז יעצט געווען אַם גרעסטען, נאך א פאאר מינוט און דער אַלבאַטראַס מיט זיינע מענשען וועלען אריינפאלען אין ווילדען שטורמישען מעער.

ראָבור האט זיך יעצט אליין געשטעלט ביים רודר און האט געעפענט אלע עלעקטרישע באַטערעען. אין דיעזע מינוט האט דער שטורם נאכגעלאָזען אפיסעל. דאס האט זיי גערעטעט. דער „אַלבאַטראַס“ איז געפליגען, וויא א פייל פון א בויגען און אין צעהן מינוט איז ער ארויסגעפאהרען פון שטורם, ער איז אנטלאָפּען געוואָרען פון שטורם. יעצט האט ער וויעדער געקענט זיך אויפהייבען אין דער הויך, העכער פון דיא וואלקען און דיא מענשען אויף איהם האבען געקענט רוהיג זעהן, וויא דער שטורם שלאַנט און שמיסט דיא וואַסערן.

ערישט יעצט האט מען זיך דערמאָגט אַן דעם גענער און מען האט איהם ארויפגעשלאָפּט אויפ'ן דעק. ער איז געווען נאַס, וויא א פיש, און האט געציטערט,

אז עס האט איהם געקלאפט א צאָהן אָן א צאָהן. ער האט זיך גוט אָפגעבאָדען אין קאספישען מעער.

10 מעס קאפיטעל.

אנקעל פרודענט געפינט א מיטעל צו אנטלויפען.

דער „אלבאטראס“ איז אין א קורצע צייט אריבערגעפלויגען אסטראכאן, דיעזע בעריהמטע רוסישע שטאָדט אויף א אינזל פון דער וואָגנא. אסטראכאן איז א מאל געווען דיא הויפט שטאָדט פון א טאטארישען קעניג, אין 1554 האט צאר איוואן גראָזני זיא אפגענומען און געמאכט פון איהר א רוסישע גובערניע. זיא איז דער הויפט פונקט פון האַנדעל מיט פיש און פיעל פראָדוקטען און האט 75.000 איינוואוינער.

פון אסטראכאן איז דער „אלבאטראס“ געפלוגען איבער דער וואָגנא, דער גרעסטער טייך אין אייראָפּעאישען רוסלאַנד און איז דעם אַנדערן מאָג אַנגעקומען קיין מאַסקווא. ווען ער איז אריבערגעפלויגען דעם קרעמל, האט ראָבור א קוועטש געטאָהן א קנעפעל און דיא גרויסע טראָמפעטע האט אָנגעהויבען צו שפיעלען דאס בעקאנטע רוסישע ליעד: „פּאָזשע צאריאָ הראַני“ — פון מאסקווא איז דער „אלבאטראס“ זיך דורכגעפלוגען קיין טאַנקט פעטערבורג, פון דאָרט איז ער אריבער געפאָהרען דאס באַלטישע מעער און איז אריבערגעפלויגען סטאָקהאָלם, דיא הויפט שטאָדט פון שוועדען.

מען קען זיך לייכט דענקען, וואס דער פרעזידענט און דער סעקרעטער פון וועלדאן קלוב האבען איבערגעלימען אין דיא לעצטע עטליכע טעג זיי האבען זיך יעצט איבערצייגט, אז עס איז כמעט אונמעגליך צו אנטלויפען, זיי האבען אַלואָ אָנגעהויבען צו טראַכטען אַנדערע מיטעל, וויא אזוי זיך צו רעטען.

— מיר מוזען אנצייגען דער וועלט, דער פאָליציי פון אירגענד וועלכען לאַנד, אז ראָבור האַלט אונז געפאַנגען אויף זיין פליה מאשין און שרעפט אונז ארום איר בער דער וועלט, האט אנקעל פרודענט געזאָגט.

— אבער וואס קען דיא בעסטע פאליציי מאַכען געגען אזא מאשין? האט פיל עוואַנס געפרעגט, דער ווייל האבען מיר נאך קיינע פאליסכייט מיט פליענען, זיי זאלען קענען נאכפליעהען ראבורן און איהם ארעסטירען.

— מיר ווילען נור בעטען דיא פאליציי, זיא זאל מעכדען דעם וועלדאן קלוב,

וואו מיר געפינגען זיך, דער וועלדאן קלוב וועט שוין זוכען מיטעל אונז צו בעפרייען האט אנקעל פרודענט געזאגט.

— אבער וויא אזוי מעלדעט מען עס א פאליציי ?

— איך האב א פלאן, האט אנקעל פרודענט געזאגט. איך וועל אנשרייבען א בריעף צו דער פאליציי, עס מאכט ניט אויס, וואס פאר א פאליציי : א רוסישע, א מירקישע אדער א דייטשע. אין דיעזען בריעף וועל איך בעמען דער פאליציי, זיא זאל שרייבען דעם וועלדאן קלוב, ריכטיגער נאך, זיא זאל איבערשיקען מיין בריעף צום וועלדאן קלוב אין פילאדעלפיא.

— אבער וויא אזוי וועט קומען אונזער בריעף צו א פאליציי ?

— ווען דער „אלבאטראס“ וועט פליעהען איבער א גרויסע שטאדט, וועל איך שטילערהייט אראפזארגען דעם בריעף.

דיעזער פלאן איז געווען אזוי ווייט ריכטיג, ווייל דער „אלבאטראס“ האט זיך יעצט אויסגעדרעהט און איז געפלויען נאך דענעמארק אדער האמבורג.

אנקעל פרודענט פלעגט שמעקען טאבאק און האט צו דיעזען צוועק געהאט א זילבערנע טאבאקס דאזע (פושקע). ער האט אנגעשרייעבען א בריעף, זעלבסט-פערשטענדליך, אויף ענגליש, ווייל אן אמעריקאנער האט פיינט צו לערנען אנדערע שפראכען אויסער ענגליש, האט דיעזען בריעף אריינגעקוועטשט אין זיין טאבאקס דאזע און האט געווארט אויף א געלענענהייט אראפ צו ווארפען דיעזע טאבאק דאזע אין א גרויסע שטאדט.

עס זיינען פערנאנגען עטליכע טעג און עס האט זיך קיינע געלענענהייט פאר-געשטעלט אראפצו ווארפען דעם בריעף. דער „אלבאטראס“ האט אויסגעמיעדען דיא גרויסע שטערט און איז געפלויען נור איבער פעלדער און וועלדער. דעם 18טען יולי איז ער געפאהרען איבער פאריז, צוזאך זיינען אנקעל פרודענט און פיל עוואנס קיין מאל ניט געווען אין פאריז, אבער זיי האבען דערקענט דיעזע גרויסע וועלט שטאדט מיט איהרע בולווארען, מיט איהרע קירכען, מיט איהרע פאראצען, מיט איהרע טהורמס. דער „אלבאטראס“ האט זיך אראפגעלאזען אזוי ניעדעריג, אז מען האט געהערט דעם גערויש פון פאריזער גאסען און אזוי וויא ראפור האט גע-פונען פאר נעמטיג צו פאהרען איבער פאריז ביי נאכט, האט אנקעל פרודענט בע-נוצט דיא געלענענהייט, ווען דיא גרויסע טראמפעטע האט אנגעהויבען צו שפיעלען ריא מארסעלעזע, און האט אראפ געווארפען זיין זילבערנע טאבאקס דאזע מיטן בריעף.

מען קען זיך לייכט דענקען, וואָס עס האָט זיך אָפּגעטאָהן אין פּאַריז, ווען מען האָט נאָר פּלוצלונג דערהערט שפּיעלען דיא מאַרסעליעזע פּון הימעל. הונדער-טער טויזענדער מענשען זיינען געפליבען שטעהן און האַבען געקוקט אויף'ן הימעל און פּלוצלונג האָבען זיי אָנגעהויבען צו שרייען: הורראה!

מעהר האָט ראָבור ניט געדאַרפט, ער האָט באַלד א קוועטש געטאָהן אַ קנעפעל, דער „אַלבאַטראַס“ האָט זיך אויפּגעהויבען גאַנץ הויך און איז אַוועקגע-פּלויגען קיין איטאַליען.

דעם אנדערן טאג אין דער פריה האט מען געבראַכט צום פערפעקט פון פאַריז א זיכערנע טאַבאַקס דאַזע מיט פּאַלגענדען בריעף.

„אַנקעל פּרודענט, דער פּרעזידענט, און פּיל עוואַנס, דער סעקרעטער פון וועלדאַן קלוב, פּילאַדעלפּיא, זיינען געפּאַנגען אויף דעם לופט שיף „אַל-באַטראַס“ פון דעם ערפינדער ראָבור. ווער עס וועט געפּינען דיזען בריעף, זאַל זיין אזוי גוט און זאַל איהם איבערשיקען צום וועלדאַן קלוב, פּילאַדעל-פּיא, אמעריקאַ.“

„אַנקעל פּרודענט, פּרעזידענט.
פּיל עוואַנס, סעקרעטער.“

11טעם קאַפיטעל.

דער „אַלבאַטראַס“ האט ניט לאנג פּערוויילט אין איטאַליען. דיא רייזענדע געגען זייער ווילען האבען קוים, קוים געזעהן דיא בעריהמטע שטעדט: נעאַפּאַל, טורין, מאילאַנד און ראם. פון איטאַליען איז ער אַוועקגעפּלויגען קיין אפּריקאַ. ער איז לאנגזאַם פאַרביי געפּלויגען דיא לענדער טוניס און אלזשיע, דאן האט ער זיך געלאזען אין דיא גרויסע און שרעקליכע וויסטע סאַהאַרא, אדער זאַהאַרא.

דער פּרעזידענט און דער סעקרעטער פון וועלדאַן קלוב האבען יעצט געהאט דיא בעסטע געלעגענהייט צו בעטראכטען דיזען שרעקליכסטע וויסטע, דיזענס מעער פון זאַמד און שמויינער. פון צייט צו צייט האבען זיי געקענט זעהן וויא א קאַראוואנע פון הונדערטער קעמען און פערד איז לאנגזאַם פאַרביי געפּאַהרען. ראבור פלעגט לאזען דעם „אַלבאַטראַס“ פליהען זעהר לאנגזאַם ווען ער פלעגט דערזעהן א קאַראוואנע. ער האט זעהר גוט געוואוסט, אז פאַר אן אמעריקאַנער איז עס געוויס זעהר אינטערעסאַנט און ער האט געוואלט פּערשאפּען זיינע געסט דאַס זעלמענע פּערנניגען צו בעטראכטען א קאַראוואנאַ אין דער וויסטע סאַהאַרא פון א הויף פון אייניע טויזענד פּוס.

איין מאל זיינען אנגעפאלען רויבער אויף אזא קאראוואנא. ראבור האט עס דערזעהן און האט געלאזען שפיעלען זיין גרויסע עלעקטרישע טראמפעטע. דיא רוי- בער וויא דיא רייזענדע האבען זיך אזוי דערשראקען, אז זיי זיינען אלע געפאלען מיט זייערע געזיכטער צו דער ערד און האבען אנגעהויבען צו שרייען :

— אללאה ! אללאה ! אללאה על אכביר ! (נאט ! נאט ! נאט ! גרויסער נאט !)

דער „אכבאטראס“ האט זיך דאן אויסגערעהט נאך זידוועסט און איז אריינגעפאהרען אין סודאן. מיט א טאג שפעטער האבען דיא רייזענדע דערזעהן, דערהערט און דערשמעקט א גרויסע שטאדט. זיי האבען דערזעהן א גרויסען הוי- פען הייזער, וועלכער האט געבילדעט א דריי עק ; זיי האבען דערהערט א ווילדען, אונגעווענהליכלן גערויש און זיי האבען דערשמעקט א גערויף, פון וועלכען זיי האבען געמוזט זיך צו האלמען דיא געזער, ווייל זיי זיינען גראדע פאראיבערגעפאהרען דעם פלייש מארק פון דער שטאדט.

ראבור איז צוגעקומען צו זיי און האט געזאגט העפליך, אבער פעסט :

— מיינע העררען, דאס איז טימבוקטו, דיא גרעסטלע שטאדט אין סודאן. דא וואוינט א גרויסער סולטאן, דער העררשער פון דער גאנצער געגענד. טימבוקטו איז אמאל געווען זעהר בעריהמט מיט איהר אינדוסטריע, מיט איהר קונסט און מיט איהר וויסענשאפט, היינט איז זיא פערנאכלעסיגט, אבער דאך איז זיא דיא גרעסטע האנדעלס שטאדט אויפ'ן טייף ניגער. מיר וואלטען געקענט זיך אראפלא- זען און פערברענגען דא עטליכע טעג, איך ווייס אבער ניט, וויא אזוי דיא נענער, בערבערן און אראבער פון טימבוקטו וועלען אונז אויפגעהמען. איך דענק, אז זייא זיינען ניט זעהר געוואוינט צו זעהן מענשען קומען אין א פליה מאשין.

— מיין הערר ! עס וועט אונז זיין פיעל אנגענעהמער אריינצופאלען אין דיא הענד פון דיעזע ווילדע נענער, בערבערן און אראבער אלס צוא בלייבען בייא אייך, האט פיל עוואנט געזאגט שטאלץ.

— דאס קען זיין, האט ראבור געענטפערט, אבער איך קען עס אייך ניט ערלויבען, ווייל איך מוז מיך זארגען פאר מיינע געסט, איך בין פערנאנטווארטליך פאר זייער לעבען און דערפאר קען איך זיי ניט ערכויבען אראפגעהן אין טימבוקטו, זיי קענען זיך דא געפיענען אין דער גרעסטער געפאהר.

— קאפיטאן ראבור ! האט אנגעל פרודענט אויסגערופען, איז עס פאר אייך ניט גענוג, וואס איהר האלט אונז געפאנגען ? דארפט איהר נאך דערצו אונז בע- ריידיגען ? — איך קען אזא בעלידיגונג ניט איבערטראגען און איך רוף אייך ארויס אויף א דעל אויף טויט און לעבען.

— דאס הייסט, אז מיר זאָלען זיך שלאגען אזוי, לאנג, ביז איינער פון אונז זאל בלייבען טויט? האט ראָבור איבערגעפרעגט.

— יא, מיין הערר.

— דאן נעהם איך ניט אן אייער דועל, הערר פרעזידענט פון וועלדאן קלוב, האט ראָבור געזאגט רוהיג.

— ווייל אַיהר האט מורא פאר אייער לעבען! האט אנקעל פרוידענט אויס-גערופען.

— ניין, ווייל איך וויל, אז איהר זאָגט לעבען.

— ווען איך וועל לעבען, וועט איהר ניט לעבען!

— ניין, דאס וועלען מיר שוין זעהן, האט ראבור געזאגט.

— און איהר וועט עס זעהן! האט אנקעל פרוידענט אויסגעשריען, אונזערע פריינד וועלען אונז בעפרייען פון אייך, איך האב זיי שוין געמעלדעט.

— דורך דיא פאסט? האט ראבור געלאכט.

— געוויס דורך דיא פאסט! איך האב אראפגעווארפען א בריעף...

ראבור איז אויפגעשפרונגען. צום ערשטען מאל, זייט זיי האבען זיך געפונען

אויפ'ן „אלבאטראס“, האבען זיי איהם געזעהן אין צארן.

עס איז שווער צו זאָגען, וואס עס וואָלט ארויסגעקומען צווישען דיעניגע צוויי מענשען, ווען מען זאָגט ניט געווען הערען שיעסען אין דיעזע מינוט. דיא איינוואָנער פון טימבוקטו האָבען דערזעהן דעם „אלבאטראַס“. האָבען זיך פערזאמעלט אין א גרויסע מענגע אויף דעם מאַרקפלאַץ און האָבען אָנגעהויבען צו שרייען, צו ליאַר-מען און צו שיעסען. דער „אלבאטראַס“ איז דאַמאָרס געפלויען גאַנץ ניעדערדיג און דשאַרש קערנס האָט מורא געהאַט אז אַ קונעל פון דיא לאַנגע אַראַבישע ביק-סען קען נאָך טרעפען דעם „אלבאטראַס“. ער האָט דאַהער אַ דרעה געטאָהן דיא שרויבע און דער „אלבאטראַס“ האָט זיך אויפגעהויבען און האָט אָנגעהויבען צו פליהען זעהר שנעל. ער איז יעצט געפלויען נאָך זיד-וועסט און איז באלד אָנגע-קומען אין אַ גליקליכעם לאַנד. וויא ווייט דאס אויג האָט עס געזעהן אַראַנוש-בור-מער, קאקא-נוס ביימער, פאלם ביימער, בליהענדע פעלדער, גרינע וועלדער, וועל-כע האָבען ארויסגעגעבען אזא טהייערן גערודף אז אלע מענשען פון „אלבאטראַס“ האבען איהם איינגעטעהעמט מיט פערנגיגען. זייט דער פרעזידענט און דער סעקי-רעטערי פון וועלדאן קלוב האבען זיך געפונען אויף'ן „אלבאטראַס“ האבען זיי נאָך אזא שעהנעם, אזא ליבעס, אזא בליהענדעם לאנד ניט געזעהן. עס איז ווירקליך געווען אַ פאַראַדזש, אַן ערן, אַ פאַנטאַזיע, אַ טרוים.

— וואס איז דאס פאר א לאנד? האט פיל עוואנס אויסנערופען.— איך בין געווען אין אמעריקא, איך האב בעזוכט דיא לענדער פון צענטראל אמעריקא, איך האב גערייזט אין בראזיליען, איך האב שוין געזעהן אין מיין לעבען שעהנע לענדער, אבער אזא שעהנעם לאנד, אזא גליקליכעם לאנד, אזא רייכעם לאנד, האב איך נאך קיין מאל ניט געזעהן.— וואס איז דאס פאר א לאנד?

— דאס איז דא הא מ ע א י האט ראבורס העללע שטימע געענטפערט.— דאהא מעאי איז איינע פון דיא גליקליכסטע און איינע פון דיא אונגליקליכסטע לענדער אויף דער וועלט.

ער האט ניט געווארט מען זאל איהם פרעגען פאר וואס עס איז אונגליקליך און האט עס אריין ערקלעהרט:

— ווען עס קומען געזאנדעטע פון א פרעמדעם לאנד צום קעניג פון דאהא מעאי, נעהמט ער זיי אויף מיט גרויס פאראד און מען בריינגט פאר זיי עטליכע דוצענד מענשען-קעפ, וועלכע מען האט אפגעהאקט צור עהרע פון דיא געסט. דער ערשטער מיניסטער פון'ם קעניג איז אויך דער הענקער, דער קאפ-אפשיידער.— דער קעניג פון דאהא מעאי האט א גוט איינגעאיכטע ארמעע פון פינף ביז זעקס טויזענד סאלדאטען און א לייבגארדע פון פיער טויזענד יונגע פרויען. מען דער-צעלט אין אלטע געשיכטען, אז קעניג איכסנדר מוקדון האט אמאל געפיהרט קריעג מיט אמאזאנען, פרויען סאלדאטען. איך ווייס ניט, אויב דאס איז וואהר, זיכער איז עס אבער, אז דיא פרויען סאלדאטען פון דאהא מעאי זיינען דיא בעסטע קריעגער פון דיעזען ווילדען אפריקאנישען קעניג. זיי טראגען לייכטע ווייסע העמד דער מיט א רויטען שארף אלס גארטעל. זייערע וואפען בעשטעהען פון קורצע שווערדען און לייכטע ביקסען. אייניגע פון זיי זיינען אבער, יונגע מעדכען, טראגען בלויע העמדער, ווייסע היטלען און שווערע ביקסען, דאס זיינען דיא קעניגליכע יעדער.— אבאמעאי איז דיא הויפט שבאדט פון קעניגרייך. איך וויל יעצט פאהרען זעהר לאנגזאם און אייך ווייזען אלע וואונדער פון דאהא מעאי.

ער איז געגאנגען זאגען דשארדש קערנס, ער זאל פאהרען ניעדעריג און לאנגזאם.

צופעליגער ווייזע איז גראדע מיט א פאר טעג פריהער געשטארבען באהא-דאן, דער קעניג פון דאהאמעא, דאס גאנצע לאנד איז געווען אין טרויער און מען האט געמאכט גרויסע פארבערייטונגען צו דער קרענונג פון א נייעם קעניג. ווען דער „אלבאטראס“ האט זיך אראפגעלאזען אויף צוויי טויזענד פוס דיא הויך איבער דער ערד, האט מען געזעהן פון איהם גאנץ דייטליך וויא עס ציהען

זיך מענשען צי א געוויסען אָרם. ראָבור איז געוואָרען פּעראַינמערערסירט און האָט געלאָזען דעם „אלבאטראַס“ אזוי לאַנגזאַם, אז מען האָט געקענט דייטליך זעהן, וואָס עס טהוט זיך אויף א גרויסע שטרעקע.

דיא איינוואהנער פון לאַנד האָבען זיך געצויגען צו דער הויפט שטאדט אבאָמעאי. דיא שטאדט אליין איז אבער געווען לעדיג, פון דעם „אלבאטראַס“ האָט מען געזעהן דיא הייזער פון דיעזער הויפטשטאדט, דיא גאַסען, דיא מויערן, דיא בעפעסטיגונגען, דיא טיעפע גראָבענס פאַר דיא מויערן און דעם קעניגליכען פּלאַץ. ניט ווייט פון דער הויפט שטאדט האָט זיך געפונען א גרויסער, גלייכער פּלאַץ, אַהן האָט זיך פּערוואַמעלט דאָס פּאַלק.

ביי יעדער צערעמאָניע אין דאָהאַמעאי, אין יעדען פייערטאָג, ווערען גע- שלאַכטעט מענשענאָפּפּער. ווען מען דאַרף קרענען א נייעם קעניג, מוויטעט מען עטליכע הונדערט און אפּט זאָגאר עטליכע טויזענד געפאַנגענע מענשען.

יעצט האָבען זיך פּערוואַמעלט אויף'ן גרויסען פּלאַץ פאַר דער הויפטשטאדט פונפציג ביו זעכציג טויזענד מענשען, דער נייער קעניג איז געשטאַנען אויף א בער- גער אונטער דעם שאַטען פון פאַלם בוימער. ארום איהם איז געשטאַנען זיין אר- מע, דיא מענער סאַלדאַטען און דיא פרויען סאַלדאַטען און ארום זיי דאָס גאַנצע פּאַלק. אן אַרקעסטער מוזיקאַנטען מיט פייקען פון אויסגעוויילטע קלעצער און פליי- טען פון באַמבוס שטעקענס האָט געשפּיעלט און געמאַכט אזא קאַרם, אז א ציווי- ליזירטער מענש האָט געמוזט זיך פּערמאַכען דיא אויערן.

אין א ווינקעל זיינען געלעגען אויסגעבונדען די אונטליקליכע וועלכע מען האָט געדאַרפט מוויטען, דאָס הייסט אפּפּערן, צור עהרע פון דעם נייעם קעניג. ראָבור איז געווען בעקאַנט מיט דיא וויקדע זיטען פון דיעזעם ווילדעם פּאַלק. ער האָט געוואוסט, אז באלד וועט זיך אנהויבען א מענשען שלאַכטעריי, פון וועלכער מען האָט אין אייראַפּא קוים א בענהיף. דיא ווילדע איינוואהנער פון דאָהאַמי גלויבען, אז דער פּערשטאַרבענער קעניג דאַרף האָבען ארום זיך אן אַרמעע אויף יענער וועלט און אזוי וויא קעניג דאָהאַבאַן איז געווען זעהר בעלענכט ביים פּאַלק, האָט דער נייער קעניג געוואלט שיקען מיט איהם אויף יענער וועלט אן אַרמעע פון דריי טויזענד מאַן.

דער „אלבאטראַס“ האָט זיך אַראַפּגעלאָזען אויף פּופּציג פּוס פון דער ערד. אן אנדער מאל וואלט דאָס פּאַלק זיך דערשראַקען, ווען עס וואלט דערזעהן דיעזע זאַנדערבאַרע זאך אַראַפּקומען פון הימעל. דאָס מאל אבער האָט עס געגלויבט, אז

מען איז געקומען פון הימעל זעהן דיזען גרויסען פייערטאג. דאס פאלק איז געווארען ווילד פאר פרייד. מען האט אָנגעהויבען צו טאַנצען, צו שפּרינגען, צו זינגען, צו שרייען און אויסצושטרעקען דיא הענד צו דיא געשיקטע פון הימעל.

דער נייער קעניג מיט זיינע פריעסטער האָבען געוואָלט אָפּגעבען עהרע צו דיא געזאַנדעמע פון הימעל און האבען אנגעהויבען צו ברענגען מענשען אָפּפער. קוים אָבער האבען זיי אפגעהאַקט דעם ערשטען קאַפּ, האט זיך דער „אַלבאַטראַס“ אראָפּגעלאָזען נאָך ניעדעריגער, עס האט געקנאַקט א ביקס און דער גרעסטער פריעסטער איז געפאלען טויט.

— בראַוואַ, דשאַרדש קערנס! האט ראָבור אויסגערוּפּען, — לאַמיר זיי אָנלער-נען, זיי זאָלען ווייטער ניט ברענגען קיין מענשען אָפּפער. יעצט ערשט האט דער פרעזידענט און דער סעקרעטער פון וועלדאן קגוב דערזעהן, אז אלע מאַטראָזען פון „אַלבאַטראַס“ שטעהן מיט ביקסען אין דיא הענד און זיינען בערייט צו שיעסען.

אייניגע אויגען בליקען איז דאס פאלק פון דאָהאַמעאי געווען אזוי איבעראשמ דער פון, וואס זייער פריעסטער איז געפאלען טויט, אז אלע זיינען געבלעבען שטעהן וויא פערשטיינערט, פלוצלונג אָבער האבען אלע אנגעהויבען צו שרייען און צו לאַר-מען. זיי האבען פערשטאַנען, אז דיא מענשען פון „אַלבאַטראַס“ זיינען קיינע פריינד וועלכע זיינען געקומען זיך פּרעהען מיט זיי, זאָנדערן פיינד, וועלכע ווילען זיי שטערן אין זייערע הייליגע צערעמאָניען.

— מיר מוזען בעפרייען דייעזע געפאַנגענע, האט ראָבור געזאָגט צו זיינע מענ-שען, מיר טאָרען ניט דערקאָזען דייעזע שרעקליכע, אונגענשליכע צערעמאָניען. קוים האט ער דאס געזאָגט, האבען זיך דיא סאָלראַטען פון דאָהאַמעאי אויסגעשטעלט און האבען געציעלט מיט זייערע ביקסען אויפ'ן „אַלבאַטראַס“, — ניט זיי א פאָרציאָן בכיי! האט ראָבור קאָמאַנדירט.

אכט ביקסען האבען אויסגעשאָסען, אכט קוגעל האבען געטראָפּען און אכט שוואַרצע סאָלראַטען זיינען געפאלען טויט. דאס האט אזוי אויפגערייזט דיא איבע-ריגע, אז אלע האבען אויסגעשאָסען מיט אַמאַל און טוויזענדער קוגעלן זיינען געפלו-גען צום „אַלבאַטראַס“. זיי וואָלטען געוויס געטראָפּען, ווען דער „אַלבאַטראַס“ וואָלט זיך אין א סעקונדע ניט אויפגעהויבען אין דער הויך.

— מיר מוזען זייא געבען א פאָרציאָן פון דינאַמיט קוגעלן, האט ראָבור געזאָגט.

א דינאַמיט קוגעל איז א געוועהנליכע בלייענע קוגעל, אָנגעפילט מיט דינאַ-

מיט. ווען זיא ווערט אויסגעשאַסען, ווערט זיא צוריסען אויף שטיקלעך און יעדעס שטיק בעזונדער טוימעט אדער פּערוואונדעט א מענשען.

ראָבור האט אויסגעטהיילט זיינע מענשען דינאַמיט קונעלן, אכט ביקסען האָ- בען אויסגעשאַסען, אכט קונעלן זיינען ארויסגעפּלויגען פון דיא ביקסען, זיינען צוריר- סען געוואָרען און האבען פּערברייטערט טויט און וואונדען אין אלע זיימען. דאס האט געווירקט. דיא איינוואוינער און דיא סאלדאַטען פון דאהאמעאי האבען זיך אזוי דערשראָקען פאַר דיזע געפעהרליכע קונעלן, אז זיי האבען אָנגעהויבען צו אנט- לויפען. דיא געפאַנגענע, געבונדענע, אונגליקליכע אָפּפּער האבען פּערשטאַנען, אז מען וויל זיי בעפּרען און זיי האבען אָנגעהויבען זיך צו ריהרען און צו ריסען דיא שטריק, מיט וועלכע זיי זיינען געווען געבונדען.

אנקטל פּרודענט און פיל עוואַנס זיינען געווען זעהר צופריעדען מיט ראָבור דערפאַר, וואס ער האט בעפּרייט דיא אונגליקליכע. אויך זייא האבען אמאל גע- קעמפּט אין אמעריקא פאַר דיא בעפּרייאונג פון דיא גענער.

אין א קורצע צייט האבען זיך אלע געפאַנגענע בעפּרייט, האבען זיך אויפגע- הויבען און זיינען זיך צולאָפּען. דער נייער קעניג איז היינט ניט געקרוינט געוואָרען. דער „אַלבאַטראַס“ האט זיך וויעדער אויפגעהויבען גאנץ הויך און איז שנעל אוועקגעפּלויגען. געגען אבענד האט ער געפּלויגען איבער דעם אטלאַנטישען וועלט מעער.

12 מעס קאפיטעל.

איבער דעם אטלאַנטישען וועלט מעער.

דער „אַלבאַטראַס“ איז וויעדער געפּלויגען איבער א וועלט מעער, דאס מאָל אָבער איז עס געווען דאס אטלאַנטישע וועלט מעער. וויעדער אמאל האבען דיא רייזענדע געגען זייער ווילען געזעהן אונטער זיך נור וואסער און איבער זיך דעם בלויען הימעל. אפּריקא איז פּערשוואונדען געוואָרען פון זייערע אויגען און אזוי וויא אפּריקא האט אין אלגעמיינען זעהר וועניג אינזלען, האט מען זאָגאַר פון „אַלבאַט- ראַס“ ווייט און ברייט געזעהן נור הימעל און וואסער.

דען 20טען יולי האט זיך זיי פאַרגעשטעלט איינע פון דיא זעלמענטמע, איינע פון דיא ישענסמע און איינע פון דיא מערקווירדיגסטע וואונדער דער נאַטור. דיא זון האט געהאַלטען ביים אונטערזעהן, מען האט געקענט זעהן דיא גאַנצע גרויסע

קונעל, וויא זיא לאָזט זיך אַראָפּ אין מעער. פּלוצלונג האט זיא אנגעהויבען אַרויפֿ-
צוגעבען פון זיך שטראַהלען פון אלערליי פאַרבען, וויא א רענען בויגען. דיא נרינע
פאַרב איז אָבער געווען שטאַרקער פון אלע איבעריגע פאַרבען און עס האט זיך
אויסגעווינען, אז אלעס איז גרין.

דאס איז א זעהר זעלטענע ערשיינונג, א רעטעניש פון דער נאַטור, וועלכעס
מען האט נאָך ניט געלעזט, ניט ערקלערט. אייניגע געלערנטע בעהויפטען, אז אין
דער לופט איבערן אטלאַנטישען ווערט מעער שוועבען גאַנץ קליינע שטיקעלעך גלאָז
אדער פּערגלאָזטער, גלאָזרטער, שטויב, פון דיא פייער שפייענדיגע בערג פון אפֿ-
ריקא, אזיען, און אייראָפּא. דיעזער גלאָז שטויב מאכט דיא זעלבע ווירקונג, וויא
דיא קליינע טראָפען וואַסער אין דער לופט נאָך א רענען, וועלכע זיינען דיא אור-
זאכע פון רענען בויגען. אויף דעם אנטלאַנטישען מעער זעהט מען אַלואָ א רענען
בויגען, וועלכער ווערט געמאַכט פון גלאָז שטויב.

דען צעלטען יולי האבען דיא ריזענדע געגען זייער ווילען געזעהן אן אנדערע
זעלטענע נאַטור ערשיינונג, אן אנדער רעטעניש פון דער נאַטור, וועלכעס מען קען
זעהן נור אויף דעם אטלאַנטישען וועלט מעער, אבער אויך זעהר זעלטען.

דער הימער איז געווען ריין און קלאָר, דאס מעער איז געווען גלאָט און רוהיג
וויא א שפּיעגעל, קיין ווינטעלע האט געבלאַזען, קיין לופטעלע האט זיך געריהרט.
אלעס איז געווען שטיל, רוהיג און אנגענעהם. פּלוצלונג האָבען זיך געווינען אין
דער לופט וועלכען (כוואַליעס) פון ליכט. פּונקט וויא דיא וועללען פון וואַסער, אזוי
האָבען דיעזע וועללען פון ליכט זיך אויפגעהויבען, נאָכגעלאָפען איינע דיא אנדערע,
זיך נאָכגעיאָגט איינע דיא אנדערע און פּעדשוואונדען געוואָרען. דיא זון איז אונ-
טערגעגאַנגען, עס וואָלט געדאַרפט ווערן פינסטער, אבער דאס נאַנצע מעער איז
געווען איינגעהילט אין פייער און דער „אַלבאַטראַס“ האָט געשוועבט אין א מעער
פון פייער, א פייער וועלכעס ברענגט ניט, וועלכעס וואַרטט ניט, וועלכעס לייכטעט
נור, אָבער ניט מיט אַ רויטעס ליכט, וויא פון א פּלאַם, זאָנדערן מיט אַ ווייסעס,
זילבערנעס ליכט, וויא צינדעהלעך ווען זיי ווערן פיכט אין דער פינסטער, אָדער
וויא פּערפּוילטעס האָלץ.

עס איז זעהר שווער צו בעשרייבען דיעזעס פייער, ווער עס האָט עס ניט גע-
זעהן מיט דיא אויגען, דער וועט עס קוים פּררשטעהען, ווער עס האָט עס אָבער
געזעהן, דער וועט עס גיט פּערגעסען.

מען זאגט אז דיעזעס פייער קומט פון געוויסע גאַנץ קליינע בעשעפענישע
אין מעער, וועלכע לייכטען וויא פּאַספּאָר. זיי קומען אַרויף אויף דיא וואַסערן פון

וועלט מעער נוד אין געוויסע ציימען, ניבען א פארשטעללונג פון פייערוערק און פערשווינדען. אזוי זאגט מען, אָבער אַךְ 1 וואס זאגט מען דען ניט? וואס ערקלערט מען דען ניט? מען זאגט פיעלעס, מען ערקלערט אלעס און דאָך גלויבט דיא נא-טורי אן אייביגעס געהיימניס, א בוך, פערזיגעט מיט זיעבען זיעגלען.

דיא נאכט איז פערנאנגען רוחיג, דעם אנדערן טאג איז דיא זון אויפגעגאנגען העל און פריינדליך. גענען מיטאג האט זיך געווינען א וואַלקען אויף'ן הימעל, וועלכער האט אנגענומען א זאָנדערבארע געשמאלט, אן אונגעווענהליכע פאָרם. עס האָט זיך אויסגעווינען אז פון איהם ווערט א טריכטער, א לייקע, א שקאר-מיין, אין וועלכען קרעמער פערקויפן עסענווערק, פון אויבען ברייט און פון אונטען שמאַל, זיך ענדענדיג כּוּמ א שפיץ.

אַנקעל פּרודענט און פיל עוואַנס האָבען בעטראַכט מיט שטוינען און פער-וואונדערונג דיעזעס נייע וואונדער. פּלוצלונג האָט זיך דאס וואַסער פון מעער אָנגעהויבען צו ריהרען און זיך אויפצוהויבען גלייך וויא עס האָט געוואַלט ארויפ-שפרינגען צו דיא וואַלקענס. דאס וואַסער האָט זיך אויפגעהויבען אויף וויא א טריכטער, וויא א לייקע, אבער מיט'ן שפיץ ארויף, דיא וואַלקענס אָבער האָבען פאָרעשמעלט א טריכטער מיט'ן שפיץ אַראָפּ. עס האָט זיך אויסגעווינען, אז ביי-דע טריכטערס, ביידע לייקעס, דיא וואַלקענס פון אויבען און דאס וואַסער פון אונ-טען, ווילען זיך פּעראייניגען.

דער פּרעזידענט און דער סעקרעטער פון וועלדאן קלוב האָבען צוואר גע-כערנט, אז אין מעער קומט אַמאָל פאָר א וואַסער האָזע (סמערטש, אויף רוסיש; וואַסער ספּאָומ, אויף ענגליש), זיי האָבען עס אבער קיין טאל ניט געזעהן. זיי האר-בען עס אבער קיין מאָג ניט געזעהן. זיי האָבען געוואוסט אז ווען א שיעף קומט אריין אין אזא וואַסערהאזע, צווישען דעם טריכטער פון דיא וואַלקען און דעם טריכטער פון דיא וואַסער, איז עס פּערלאָרען. זיי האָבען זעהר גוט געוואוסט אז יעדער שיפּסקאפימאן צימערט פאר אזא וואַסערהאָזע, אבער זיי האָבען עס קיין מאַל ניט געזעהן מיט דיא אויגען און זערפאר האָבען זיי ניט געקענט וויסען אין וואָס פאר א געפאָהר דער „אַלבאַטראַס" געפינט זיך יעצט.

עס איז שווער צו זאָגען, ווער עס האט געמאכט דעם פּעהלער, דשאַרדש קערנס אדער ראבור אליין, עס איז אבער זיכער, אז איידער זיי האָבען זיך אומגע-קוקט, איז דער „אַלבאַטראַס" אריינגעפאהרען צווישען ביידע טריכטער און ביידע האר-בען איהם אָנגעהאַפט, פון אויבען דיא וואַלקען, פון אונטען דיא וואַסער. דיא נאנצע מאשין האט אנגעהויבען צו פּיטערן און צו קרעכצען, וויא א מענש אין פּיעבערהייץ.

אָנקעל פרודענט, פיל עוואַנס און דיא מאַטראָזען פון „אַלבאַטראַס“ האבען ניט געקענט איינשמעהן אויף דיא פיס און האבען געמוזט זיך אנהאַפּען אן דיא ווענט און אָן דעם געכענדער.

— רוהיג זיין! האט ראָבור קאַמאַנדירט. — רשאַרדש קערנס! שיעסען! דשאַרדש קערנס האט אנגעלאדען דיא קאַנאַנען און האט געציעלט אויף דעם טריכטער און דיא וואָלקענס. דיא קאַנאַנע האט אויסגעשאסען, דער „אַפּאַטראַס“ האט זיך א ווארף געמאהן, דער שפיץ פון דעם טריכטער פון דיא וואקענס איז פערשוואונדען געווארען, וויא דורך א צויבער. דער „אַלבאַטראַס“ איז ארויס פון געפּאַהר.

זינעס מיטעל איז ניט ניי. יעדער שיפסקאפיטאַן ווייס עס. ווען ער דערזעהט א וואסער האזע צו קומען אויף איהם, שיעסט ער אויס פון א קאַנאַנע, דיא לופט ווערט צו טרייסעכט און דיא וואסערהאזע פערשווינדעט.

יעצט איז דער „אַלבאַטראַס“ רוהיג ווייטער געפלויען קיין זידען (דרום זייט) פון דער וועלט. דער פרעזידענט און דער סעקרעטער פון וועלדאָן קלוב האָר בען בעמערקט מיט שטוינען אז דיא מעג ווערען קירצער און עס הויבט אָן קיהלער צו ווערן. ראָבורן האבען זיי יעצט געזעהן זעהר זעלטען. ער פלעגט נאנצע טעג פערברענגען אין זיין קאיוטע.

אָנקעל פרודענט איז געפאלען אויף א נייעם פלאן. ער האט געהייסען זיין נעגער ער זאל אויספארשען מיסטער מאפאזש, דעם קאף, און ביי איהם געוואהר ווערען ווער ראבור איז און פון וואנען ער איז. דער נעגער האט געמאהן אלעס מעגליכע אום ארויסצונארען ביים קאף זיין געהיימניס, אבער יעדעס מאל האט דער קאף געזאנט עפעס אנדערש. איין מאל האט פערטרויט דעם נעגער א געהיימניס, אז ראבור איז א שפאנישער נענעראל, וועכער האט זיך צוקריגט מיט זיין רעגיע-רונג; דאס אנדערע מאל האט ער איהם דערצעהלט ווידער אלס געהיימניס, אז ראבור איז א געוועזענער פרעזידענט פון דיא פּעראַייניגטע שטאַטען; דאס דריטע מאל, אז ראבור איז א קעניג ערגעץ אין א לאנד אין אינדיען.

אנקעל פרודענט האט זיך ענדליך איבערצייגט אז דער קאף לאכט פון זיי. — עס העכט ניט, האט ער אמאל געזאנט טרויעריג צו פיל עוואַנס, עס העלפט ניט! מיר זיינען אין זיינע הענד און ער קען טאהן מיט אונז וואס ער וויל. אנטלויפען איז אונגעגליך.

— אבער שטארבען איז דאך מעגליך? האט פיל עוואַנס געפרענט.
— וואס מיינט איהר דערמיט?

— איך מיין דערמיט, אז איך וויל שטארבען און טוימען מיט מיר דיעזען פערדראַמטען ראבור. איך וויל עס מאכען וויא שמשון הגיבור, וועלכער האט גע- זאגט: תמות נפשי עם פלשתים! איך וועל אליין שטארבען, אבער איך וועל מיך נוקם זיין אן דיא פלשתים.

— איך זעה ניט איין צו וואס מיר זאלען עס טאהן, האט אנקעל פרודענט בעמערקט.

— איהר זעהט ניט איין? האט פיל עוואנס געפרעגט פערדראַסען—ווייסט איהר דען וואוהין מיר פאהרען?—מיר פאהרען קיין פאטאגאניען, פילייכט צום זיד פאל, ווער ווייס עס? אויף דיעזען ראבור איז אלעס צו גלויבען, ער וועט אונז ארום- שלעפען מיט זיך, ער וועט אונז קיין מאל ניט ארויסלאזען.—נון וואס טויג אונז אזא לעבען?—איין מאל פאר אלע שטארבען און פערניכטען דיעזען ראבור מיט זיין „אלבאטראס“.

— אבער וויא אזוי? האט אנקעל פרודענט געפרעגט, וויא אזוי קענען מיר זיך דען נוקם זיין אן דיעזען ראבור?

— מיר מוזען זעהן ננב'ענען א בלעך מיט דינאמיט, האט פיל עוואנס גע- ענטפערט,—עס געפינט זיך פיער דינאמיט אויף'ן „אלבאטראס“ ווען מיר זאלען קענען קריגען נור איין שאכטעל מיט דינאמיט. וואלטען מיר זיא אונטערנעווארפען אונטער דער מאשין און דער גאנצער „אלבאטראס“ מיט אונז, מיט ראבורן, וואלט צוריסען געווארען אויף שטיקלעך.

— דאס א פלאן, אבער צוערשט מוזען מיר האבען דינאמיט, האט אנקעל פרודענט געענטפערט.

אונטערדעסען איז דער „אלבאטראס“ רוהיג ווייטער געפלויען, באלד האט מען דערווען לאנד.

— ארגענטיניען, מינע העררען! האט ראבור ערקלערט גאנץ רוהיג.

דער „אלבאטראס“ איז אבער ניט צוגעקומען צו ארגענטיניען, זאָנדרען איז געפלויען אויף'ן אנטלאנטישען וועלט מעער נאך זידען. דער טאג איז געווארען אלע מאל קלענער, ווייל אין יענע געגענדען איז עס געווען ווינטער. אין ארגענטיניען איז ווינטער ווען אין פיכאדעלפויא איז זומער. אין יולי זיינען אין ארגענטיניען דיא קירצעסטע טעג פון יאהר.

באלד איז דער „אלבאטראס“ אנגעקומען קיין פאטאגאניען. אנקעל פֿר- דענט און פיל עוואנס האבען געזעהען וויא דאס גאנצע לאנד איז בעדעקט מיט טיעפען שנעע. לאנגזאם איז דער „אלבאטראס“ ארוםגעפאהרען קאפ הארן, דעם

לעצמטן פונקט פון זיך אמעריקא. דיא קעלט איז געווארען שרעקליך. ראָבור האט געגעבען זיינע געסט פּעכצען, זאָנסט וואָלמען זיי ניט געקענט זיך ווייזען אויפ'ן דעק. דער נענער איז געלעגען אין קיך און האט זיך גאָר ניט געוואָלט ווייזען. דיא גענענד איז זעהר קאַלט און זעהר שטירמיש. דאס מעער קאכט שטענדיג, וויא א קעסעל, דער „אַלבאַטראַס" איז אָבער, וויא צים טראָץ, וויא אויף צו להכעיס, געפאהרען איבערן מעער און ניט איבער לאַנד. ער האט זיך יעצט געפּר נען איבערן זיך אייז מער, ים הקרת הדרומי, פון אמלאַנטישען מעער איז ער אריינגעפאהרען אין אייז מעער אום פון דאָרט ארויסצופאהרען אין שטילען וועלט מעער, אוי האבען גערעכענט דיא רייזענרע געגען זייער ווילען, זיי האבען אבער א טעות געהאַט. דער „אַלבאַטראַס" איז געפאהרען צום זיך פאַל.

13 טעם קאפיטעל.

דיא ערשטע סטאנציאן.

דיא קעלט איז געוואָרען שרעקליך, אונערטרעגליך. ווען מיר ווייסען, אז ערשט מיט צוויי וואָכען צוריק זיינען אונזערע רייזענרע געגען זייער ווילען געווען אין דאָ האַמעאי, איינס פון דיא הייסעסטע געגענדען אין אפריקא, און יעצט האבען זיי זיך געפונען אויף דעם זיך אייז מעער, וועלכער איז פיעל קעלטער, אלס דאס נאָרד אייז מעער, קען מען לייכט פערשטעהן, וויא שרעקליך זייא האַבען יעצט געפיהלט דיא קעלט.

מיר מוזען אבער אויף זאָגען, אז עס איז געווען א בעזונדערע קעלט. דאס קוועק זילבער און טהערמאָמעטער איז פערפראָרען געוואָרען און נור א מעטאללע-נעם טהערמאָמעטער האט געקענט ווייזען דיא ריכטיגע גראדען פון קעלט.— עס איז געווען 65 גראד קעלט.

אנקעל פרודענט און פיל עוואַנס האַבען בעמערקט, אז ראָבור בעראַטה זיך זעהר לאַנג מיט דשאַרדש קערנס. מען האט געשיקט רופען דעם קאך און מען האט איהם געגעבען א בעפעהל. ער איז אריינגעגאנגען אין שפיז קאַמער, האט זיך דאָרט געזוימט א גרוימע צייט און איז דאָן צוריק געגאנגען צו ראָבור.

— מיר דאַכט, אז ראָבור וויל ערנעץ נעהמען פרישען פראָוויאַנט פאַר זיין מאַשין, האט פיל עוואַנס געזאגט צו אַנקעל פרודענט.

— דאן וועט ער געוויס בלייבען שטעהן ערגעץ אויף א אינזעל, האט אַנקעל פֿרודענט געזאגט, וויא צו זיך אליין, פֿיעלייכט וועלען מיר דארט קענען אנטלויפֿען. — גלויבט עס ניט, אַנקעל פֿרודענט! האט פֿיל עוואַנס אויסגערופֿען, ווען דיזער טויגעניכטס, דיזער רויבער וועט ערגעץ בלייבען שטעהן אויף א אינזעל, ווע- לען מיר דארט געפינען אזעלכע באַנדימען, אזעלכע רויבער, וויא ראָבור מיט זיין באַנדע. מיר וועלען פֿון דארט געוויס ניט קענען אַנטלויפֿען. מיר מוזען זעהן גנבע- נען דינאמיט און צורייסען דעם „אַלבאַטראַס“.

אזוי וויא זיי האבען אזוי גערעדט, האט זיך דער „אַלבאַטראַס“ אויסגערעהט און איז געפֿאָהרען קיין נאָרדען, אלזאָ איז וואַרעמערע געגענדען.

דעם אנדערן טאג איז דער פֿריה איז דער „אַלבאַטראַס“ געפֿלויגען איבערן שטילען וועלט מעער. דער פֿרעזידענט און דער סעקרעטער פֿון וועלדאן קלוב האבען יעצט געהאט דיא געלעגענהייט צו פעטראַכטען דיא געגענד, וואו דאס אייז מעער פֿעראייניגט זיך מיט'ן שטילען וועלט מעער. דיא וואַסערן פֿון שטילען וועלט מעער זיינען געווען ווייט וויא מילך. דאס איז געווען שנעע און אייז פֿון אייז מעער. ווען זיי קומען אריין איז דיא וואַרעמערע וואַסערן פֿון שטילען וועלט מעער, הייבען זייא אָן צו שמאָלצען צו ווערן.

פלוצלונג האט דשארדש קערנס אויסגערופֿען :

— וואס איז דאס? וואס קען עס זיין דאָרט גאנץ ווייט אין נאָרדען? — איז

עס א שטיין?

ראָבור האט א קוק געמאהן אין דער זייט, וואו דשארדש קערנס האט איהם געוויזען, און האט געזאגט :

— דאס קען ניט זיין, אין דיזער געפינט זיך קיין אינזעל און קיין שטיין

איז מעער.

ער האט געהייסען, מען זאל איהם דערלאנגען זיין טעלעסקאָפּ, זיין גרויסען ספעקטיוו, און ער האט א קוק געמאהן אויף דעם פונקט אין מעער.

— עס איז א באַאטו! האט ער געזאגט— איך זעה זאגאר מענשען אין באַאט.

— דאן מוזען עס זיינען מענשען, וועלכע האבען געליטען שיפֿברוך! האט

דשארדש קערנס אויסגערופֿען.

— יא, דאס זיינען אונגליקליכע מאַטראַזען אדער פּאַסאַזשירען פֿון א שיף,

וועלכעס איז אונטערגעגאנגען און זיי האבען זיך גערעטעט אין באַאט, האט ראבור געזאגט זייא ליידען געוויס הונגער, דורשט און קעלט. איך מוז זייא רעטען. דער

„אַלבאַטראַס“ מהאר ניט לאזען דיזע אונגליקליכע אהן הילף.

מיט דיזע ווערטער האט ער א מאך געטאהן מיט דער האנד און דער „אלפאטראס“ איז געפלוונען מיט זיין גאנצער שנעליגקייט צום באאט. אין אייניגע מינוט האט זיך דיא פאסאזשירען פון „אקבאטראס“ פארגעשטעלט פאלגענדעס טרויעריגעס בילד. אין א גרויסען באאט אהן א זעגעל און אהן א רודער זיינען גע- זעסען פינף מענשען. זיי זיינען געזעסען רוהיג, פערשטיינערט, פערפרארען, פערגלי- ווערט אדער פיעלייכט זיינען זיי נאר געשלאפען. אנקעל פרודענט האט איבערגע- לעזען אויפ'ן באאט דיא ווערטער: „זשאנעט“ פון נאנט.

אלוא געהערט דאס באאט צום שיף „זשאנעט“ פון דער שטאדט נאנט אין פראנקרייך, האט ער געמורמעלט.

— האללא! ווער זייט איהר? האט ראבור געשריען.

קיינער האט איהם ניט געענטווערט.

— שיעס אויס מיט א ביקס איבער זייערע קעפ! האט ראבור קאמאנדרט.

מען האט אויסגעשאסען מיט א ביקס איבער דיא קעפ פון דיא אונגליקליכע

איינער פון זיי האט א ציטער געטאהן און האט געעפענט דיא אויגען.

— ווער זייט איהר? מיר זיינען געקומען אייך רעטען! האט ראבור געזאגט

נאנין הויף אויף פראנצויזיש.

— מיר זיינען דיא מאטראזען פון דעם זעגעל שיף „זשאנעט“ האט דער מאן

געענטפערט מיט א שוואכער שטימע. איך בין געווען ערשטער אפיציער אויף דער

„זשאנעט“. מיט פינפעדען טאג צוריק איז אונזער שיעף אונטערגעגאנגען און מיר

האבען זיך גערעטעט אין דיזעס באאט. זייט פינף טאג איז אונז אויסגעגאנגען ווא-

סער און לעבענס מיטעל.

יעצט האבען דיא איבעריגע פייער מאטראזען אנגעהויבען זיך צו ריהרען

און אויסצושטרעקען דיא הענד צו ראבורן. זיי זיינען געווען אזוי שוואך, אז זיי הא-

בען קוים געקענט ריהרען מיט זייערע גליעדער.

ראבור האט א וואונק געגעבען צו זיינע מענשען און זיי האבען זראפגעלאזען

אין באאט אן עמער וואסער. דיא אונגליקליכע מאטראזען האבען זיך א ווארף גע-

טאהן אויף איהם און האבען איהם אין גאנצען אויסגעטרונקען. ווען זיי האבען גע-

שטילט זייער דורשט, האבען זיי געבעטען, מען זאל זיי געבען ברויט. ראבור האט

געהייסען זיי זראפלאזען אין א קארב: א פלאש שנאפס, צווייא לאפען ברויט און

אייניגע קאנסערווען.

ווען דיא אונגליקליכע שיפברוכיגע האבען געשטילט זייער הונגער און זייער

דורשט, האט דער ערשטער אפיציער פון דער „זשאנעט“ געפרעגט:

— וואו זיינען מיר ערגעץ אין דער וועלט ?
 — פערציג מייל פון דעם ברעג פון דער רעפובליק משילי, האט ראבור
 געענטפערט.
 — וויא אזוי קענען מיר צוקומען צו א ברעג, ווען מיר האבען קיין זעגעל ?
 — מיר וועלען אייך בוגסירען (שלעפען מיט א שטריק), האט ראבור
 געענטפערט.

— ווער זייט איהר ?

— מענשען, וועלכע ווילען טאהן זייער פפליכט, האט ראבור געענטפערט און
 האט א וואונק געטאהן צו דשארדש קערנס.
 מען האט אראפגעלאזען א שטריק פון „אלבאטראס“. דיא שיפברייכניגע הא-
 בען צוגעבונדען דעם שטריק צו זייער באאט און דער „אלבאטראס“ האט אנגע-
 הויבען עס צו שלעפען. ווען דאס באאט איז צו געקומען צו דער ערשטער אינזעל
 אין משילי, האט ראבור געהייסען, זיי זאלען אפבינדען דעם שטריק. דיא מאטרא-
 זען פון דער „זשעאנעט“ האבען געדאנקט ראבורן און אלע מענשען אויפ'ן „אל-
 באטראס“ און זיינען ארויפגעשפרונגען אויפ'ן ברעג.

ראבור האט זאגאר ניט געוואלט הערן זייער דאנק, ער האט א וואונק גע-
 טאהן צו זיין אינזשעניר און דער „אלבאטראס“ איז ווייטער געפלייגען איבערן שט-
 לען וועלט מער. דעם אנדערן טאג אין דער פריה איז ער צוגעקומען צו אן אינזעל.
 איקעל פרודענט און פיל עוואנט האבען געזעהן, וויא מען האט אראפגעלאזען אן
 אנקער אויף א קייט. דיא שארפע צעהנער פון אנקער האבען זיך איינגעראבען
 צווישען שטיינער. דער „אלבאטראס“ איז געבליעבען קעניגען אין דער לופט, וויא
 א שיף, וועלכעס הענגט אין וואסער צוגעבונדען צום אנקער, פעראנקערט.
 דאס איז געווען דיא ערשטע טמאנציאן, זייט זייא זיינען ארויסגעפארען פון
 פילאדעלפיא, איז דער „אלבאטראס“ צום ערשטען מאל געבליעבען שמעהן.

14 מעס קאפיטעל.

דער פרעזידענט און דער סעקרעטער פון וועלדאן קלוב

אנטלויפען פון „אלבאטראס“.

אנקעל פרודענט און פיל עוואנט האבען געזעהן פון רעק, אז דיא אינזעל ביי
 וועלכע דער „אלבאטראס“ איז געבליעבען שמעהן, איז ניט גרויס, נאך זייער בע-

רעכענונג האָט זיא געדארפט האַלטען נור פונפצעהן מייל דיא לענג און דיא ברייט. — וואו געפינט זיא זיך אָבער? וואו זיינען זיי יעצט? — דאס איז געווען אונטערגליך צו וויסען. אין שטיקען וועלט-מעער געפינען זיך זעהר פיעלע אינזלען און גאנצע גרופען פון אינזלען.

מען האָט געזעהן בערג אויף דער אינזעל, אָבער קיינע מענשען. זאָל עס זיין א וויסטע אינזעל? פיעלייכט וואָהנען דאָ ווילדע מענשען, וועלכע האָבען זיך דער-שראָקען, ווען זיי האָבען דערזעהן דיא פליה מאַשין? — זיי האָבען זאָגאר ניט גע-געוואָלט פרעגען ראָבורן וואו זיי זיינען און וויא לאנג זיי וועלען דאָ שטעהן, ווייל זיי האָבען געוואוסט, אז ער וועט זיי ניט ענטפערן. זיי האָבען אלזאָ געמוזט וואַר-מען און זעהן וואָס ווייטער וועט זיין.

ראָבור און דשארדש קערנס האָבען אונטערוזוכט יעדען פליענעל פון „אַק-באַטראַס“ און יעדע שרױבע. אייניגע האָט מען געמוזט אויסבעסערן, זיי זיינען עפעס פערדראָבען געוואָרען אין דער צייט פון דעם גרויסען שמורם אויף זיך אייד-מעער. ראָבור האָט געוויזען זיינע מענשען וואס מען דארף טאָהן און אלעס איז געטאָהן געוואָרען רוהיג, אָהן לאַרם און אָהן פיעל געשריי. יעדער האָט געקענט זיין ארבייט און האָט זיא געטאָהן מיט פערנגיגען.

אָנקעל פרוּדענט און פיל עוואַנס האָבען געזעהן מיט שמערץ און פערדרום, אז ראָבור דענקט נאָר ניט זיך אראפלאָזען אויף דיא אינזעל און זיי האָבען ווידער אָנגעהויבען צו רעדען פון זייער פלאַן צו בעקומען אַ שאַכטעל דינאַמיט און אויפ-צורייסען דעם „אַלבאַטראַס“. אזוי וויא אַלע מענשען פון „אַלבאַטראַס“ זיינען יעצט געווען בעשעפטיגט, האבען דיא רייווענדע געגען זייער ווילען גערעכענט, אז יעצט איז דיא בעסטע צייט צו בעקומען דינאַמיט. זיי האבען זיך געלאָזען געהן צום מאנאזין וואו עס האבען זיך געפונען דיא מאטעריאלען. פלוצלונג זיינען זיי געבליע-בען שטעהן און האבען זיך צוגעהערט. אין שטיבעלע, וואו דער שטיגער מאַן זיצט בעשמענדיג, האָבען יעצט גערעדט צוויי בעקאנטע שטימען.

— מיר זיינען פיעל געהנטער צו דער אינזעל איקס, וויא אויף האב גערעכענט, האט ראָבור געזאָגט.

— וויא ווייט איז עס דען? האט דשארדש קערנס געענטפערט.

— ניט מעהר וויא צוויי טויזענד אכט הונדערט מייל.

— דאס איז א ווייטער וועג, האט דשארדש קערנס בעמערקט, — מיר מוזען

אויסבעסערן ביידע שרױבען. אויסער דעם געהט אויס אונזער פראַוויאַנט.

— דארומ מוזן מיר זיך איילען, האט ראָבור געזאָגט, מיר קענען אויסבע-
סערן דיא צווייטע שרױבע אויפ'ן וועג.

— אָבער דיא פרעמדע...? האט קערנס געפרעגט.

— זיי וועלען זיין צופריעדען מיט אונזער אינזעל, האט ראָבור געענטפערט.
מעהר האבען זיי ניט געקענט הערן, אבער וויא פיעל זייא האבען געהערט
איז געווען גענוג פאר זיי. יעצט האבען זיי געוואוסט, אז ראָבור האט ערגעץ אויס-
געזוכט א אינזעל אין שטילען וועלט מעער, וואו ער וואוינט, וואו ער נעהמט פראָד
וויאנט און אלעס, וואס ער דארף אויף זיין „אלבאטראַס“. צו דיזער אינזעל וויל ער זיי
פיהרען. ער מוז יעצט פאָהרען אהין, ווייל ער מוז האבען לעבענס מיטעל און זיין
מאשין איז עפעס ניט ארדנונג.

— וואס טהוט מען יעצט? האט אַנקעל פרוּדענט געפרעגט.

— מיר מוזען אויספיהרען אונזער פלאַן, האט פיל עוואנס געענטפערט.

— אָבער וואו נעהמט מען דינאמיט?

— מיר מוזען עס היינט קרייענען.

— איף וועל געהן אין מאַנאָזין זוכען דינאמיט, האט פיל עוואנס געזאָגט.

מיר דאָכט, אז ער איז ניט פערשלאָסען.

— ניין, איף וועל געהן, האט אַנקעל פרוּדענט געבעטען, איהר זייט צו היציג,

איהר קענט נאך אלעס פערדארבען.

מיט דיזע ווערטער איז ער אוועקגעגאנגען שטילער הייט, וויא א גנב. אין
א פיערטעל שטונדע איז ער צוריק געקומען און האט געזאגט שטילערהייט צו פיל
עוואנס:

— איך האָב, וואס מיר דארפען.

— אַלזאָ לאַמיר...

— ניין! לאַמיר וואַרטען ביז הייטע אבענד, ווען דער אלבאטראַס וועט זיך

געפינען איבער דעם וועלט מעער.

זיי זיינען יעצט אריינגעגאנגען אין זייער קאיומע און פיל עוואנס האט גע-
קענט בעטראַכטען, וואס אַנקעל פרוּדענט האט איהם געבראָכט. דאס איז געווען
א קליינע באַמבע, וועלכע האט געהאט אין זיך גענען א פונט דינאמיט, דאס הייסט
גענוג דינאמיט אויפצורייסען דעם גאנצען „אלבאטראַס“ מיט אלע זיינע מאַשינען,
מיט אלע זיינע מענשען. אום צואַ מאַבען, אז דאס דינאמיט זאל עקספּלאָדירען,
האט מען געמוזט געברויכען אן עלעקטרישען פונק, אדער א וואָרף טאהן דיא באַמ-
בע אויף א האַרטע זאָך.

— אין עלעקטרישען פונק האבען מיר ניט, האט פיל עוואַנס געזאָגט, וואָר-
פען דיא באַמבע אויף א האַרמע זאָך איז אויך ניט לייכט, ווייל אלעס אויפ'ן „אַל-
באַטראַס" איז ווייך. אלזאָ וואס טהוט מען?

— איך האב שוין דעריבער געטראַכט, האט אַנקעל פרודענט געענטפערט,
מיר וועלען גנבענען אין קיך אן אייזערנע פאַן, וועלען זיא אַניעדערשמעלען אויפ'ן
באָדען און וועלען א שריידער טאהן דיא באַמבע אין דער פאַן.

עס איז געוואָרען מיטאג און אלע זיינען געגאַנגען עסען. דער פרעזידענט און
דער סעקרעטער פון וועלדראַן קלוב האבען געעסען מיט אפעטיט, גלייך וויא זייא
וואלמען גאָר ניט אין זין געהאַט היינט צו שטאַרבען צו זאַמען מיט אלע מענשען,
וועלכע האבען זיך געפונען אויפ'ן „אַלבאַטראַס".

פאַר נאַכט איז אלעס פערטיג געווען. דער „אַלבאַטראַס" האט געדאַרפט
זיך וויעדער אויפהויבען און אנהויבען צו פליעהען קיין נאַרדען. אַנקעל פרודענט
און פיל עוואַנס זיינען ניט ארויסגעגאַנגען אויפ'ן דעק. זיי זיינען געווען זיכער, אז
דער „אַלבאַטראַס" פליעהט שוין און זייא האבען געוואַרט, ביז אלע וועלען אנט-
שלאָפען ווערן.

דיא צייט איז פערנאַנגען לאַנגזאַם, זעהר לאַנגזאַם. עס איז געווען א קאַלמע
פינסטערע נאַכט. שווערע, שוואַרצע וואַקענעס האבען בעדעקט דעם הימעל און
נור פון צייט צו צייט האט מען געקענט זעהן אויף אייניגע אויגענבליק דעם שיין
פון דער לבנה. געגען האַלבע נאַכט האט פיל עוואַנס געזאָגט:

— יעצט איז עס צייט! קומט!

זיי זיינען ארויסגעגאַנגען אויפ'ן דעק און האבען זיך אומגעקוקט. דער „אַל-
באַטראַס" איז געשטאַנען אויף איין אָרט, פעראַנקערט, פעסט צוגעבונדען.

— וואָס טהוט מען יעצט? האט אַנקעל פרודענט געפרעגט.

— אויספיהרען אונזער פלאַן, האט פיל עוואַנס געענטפערט.

— אָבער וויא אזוי? ווען דער „אַלבאַטראַס" שטעהט אויף איין אָרט, לע-

בען אן אינזעל און ניט אין מעער, לוינט דאָך ניט אויסצופיהרען אונזער פלאַן, האט
אַנקעל פרודענט געזאגט טרויעריג, עס קען דאָך זיין, אז ראָבור וועט בלייבען לע-
בען און מיר וועלען שטאַרבען. — אויסער דעם האב איך דער ווייך נאך קיין מיטעך
צו מאַכען, אז דאס דינאַמיט זאָל עקספלאָדירען: איך האב נאך קיין אייזערנע
פאַן.

— מיר מוזען זיין בערייט אויף אלעס, האט פיל עוואַנס געזאגט, יעצט איז

דיא בעסטע צייט, לאָטיר ארויסגעהן אין קיך און זעהן עפעס צו קריענען.

זיין זיינען אריינגענאנגען אין קיך און האָבען געזוכט. דער קאָך האָט אלעס
בעהאלטען, זיין האָבען געפונען נאָר אַ שאַכטעל צינדעהלצלעך אונד אַ געלאָדעניג
ביקס.

אַנקעל פּרודענט האָט האַסטיג געכאַפט דיא ביקס און דיא צינדעהלצלעך.
— צו וואָס דאַרפט איהר זיין? האָט פיל עוואַנס געפּרענט.
— יעצט האָב איך אַ גוטעס מיטעל צו פּערניכטען דעם אַלבאַטראַס אונד
אונזער פּייגד ראָבור.
— וואָס מיינט איהר דערמיט? האָט פיל עוואַנס געפּרענט פּערוואַונדערט, —
איך פּערשטעה איך ניט.

— איך וועל עס איך באלד ערקלערען, האָט אַנקעל פּרודענט געזאָגט, איך
וועל צו רייסען אַ העמד אויף דינע פּאַסען, וועל אויסדרעהן פון זיי אַ שטריק דאָן
וועל איך אַרויסנעהמען דאָס פּולווער פון דער געלאָדענער ביקס אונד וועל עס
אויסשטען לעבען לאָך פון דער דינאמיט באַמבע. איך וועל אנצינדען דעם שטריק
און איהם לאָזען ברענען לאַנגזאַם, ווען דער פייער וועט צו קומען צום פּולווער,
וועט זיך דאָס פּולווער אַנצינדען און דאָס דינאמיט וועט עקספּלאָדירען אונד צו
רייסען דעם „אַלבאַטראַס“.

— בראַוואַ! האָט פיל עוואַנס אויסגערופען און האָט אַנגעזעהויען צו טאָר
צען פאַר פּרייר.

— נור רוהיג! נור קאלטבלוטיג! האָט אַנקעל פּרודענט געבעטען. לאַמיר
פּריהער זעהן, וואָס עס טוט זיך אויף? „אַלבאַטראַס“ ביי נאַכט.
— זיי זיינען אַרומגענאנגען אייניגע מינוט אויף'ן דעק. פּרוצאָנג איז אַ
נאַנץ נייער געדאַנק געקומען אַנקעל פּרודענט אין קאָפּ. ער האָט אַריינגעשלעפּט
פיל עוואַנס אין זייער קאָזמע און האָט געזאָגט צו איהם:

— הערט מיך אויס אויפּמערקזאַם, פיל עוואַנס! צו וואָס זאָלען מיר
שטאַרבען, ווען מיר קענען לעבען?

— אין געפּאָנגענשאַפט בייא דעם פּערדאַמטען ראָבור?
— ניין, לעבען און פּריי זיין! האָט אַנקעל פּרודענט געזאָגט ערנסט.
— אָבער וויא אזוי?

— מיר זאלען זיך אַראַפּלאָזען אויף'ן שטריק פון דעם אַנקער אויף דיא
אינזעל אונטען, האָט אַנקעל פּרודענט געענטפּערט פּעטט ענטשלאָסען, דענקט
איהר, אז עס וועט אונז שווער זיין אַרומצוגעהמען דעם שטריק און זיך לאַנגזאַם
אַראַפּצולאָזען?

— אָה, ניין! האָט פיל עוואַנס אויסגערופען, דאָס איז א קלייניגקייט!
איך וועל עס טאָהן מיט פּערגעניגען, אָבער... ?

— וואָס אָבער ?

— איך וועל מיך דאָך נוקם זיין און דיעזען פּערדאמטען ראָבור! האָט
פיל עוואַנס אויסגערופען.

— יעצט קענען מיר עס זעהן לייכט טהאָן, האָט אָנקעל פּרודענט גע-
זאָגט.

— מיר וועלען מאַכען א שטריק פון א העמד, א לאַנגען שטריק, וועלען
איהם אָנצינדען און לאָזען לאַנגזאָם ברענען, ריכטיגער געזאָגט, ניט ברענען זאָג-
דערן זיך רויכערען, ווען דאָס פייער וועט צוקומען צום פּולווער. דאָס קען דו-
ערן א האַלבע שטונדע, אין דיעזע האַלבע שטונדע קענען מיר זיך אראָפּלאָזען
אויפ'ן שטריק פונ'ם אַנקער צו דער אינזעל. מיר וועלען דאן זיין זיכער און דער
„אלבאטראָס“ מיט ראָבורן, מיט אלע זיינע מענשען וועלען צוריסען ווערען אויף
שטיקלאך.

— בראַוואָ! גראַסאַרטיג! האָט פיל עוואַנס אויסגערופען.

זיי האַבען זיך גענומען צו דער אַרבייט פיל עוואַנס האָט אויסגעטאָהן
זיין העמד, האָט זיא צושניטען אויף דינע פּאסען אָדער שטרייפען, האָט פון זיי
אויסגעדרעהט א לאַנגען שטריק און האָט איהם אויסגעלעגט אויף דעם באָדען
פון זייער קאיוטע אין אייניגע ערטער פון שטריק האָט ער אריינגעפלאַכטען עטלי-
כע קערנער פּולווער, אום דער שטריק זאָל בעסער ברענען.

אין א פיערטעל שטונדע איז דיא אַרבייט פּערטיג געוואָרען אין אַרדנונג,
פיל עוואַנס האָט אָנגעצונדען איין עק פון שטריק און ביידע זיינען יעצט אַרויס-
געגאנגען אויפ'ן דעק.

— מיר מוזען אויך רעטען אינזער נעגער, האָט אָנקעל פּרודענט געזאָגט.
זיי זיינען געגאנגען אין דער קאיוטע, וואו דער נעגער בראון פּלעגט שלאָ-
שען, דיא קאיוטע איז געווען ליידיג.

— וואָס זאָל דאָס הייסען ? האָט אָנקעל פּרודענט געפּרעגט, וואו איז
אחינגעקומען מיין געטרייער בראון ?

— מיר האָבען קיין צייט איהם צו זוכען, האָט פיל עוואַנס געזאָגט, —
קומט! שנעל! מיר מוזען ענטלויפען!

— זיי זיינען האַסטיג צוגעקומען צו דעם אָרט, וואו עס האָט זיך געפונען
דער שטריק, אויף וועלכען דער אַנקער איז געגאנגען. לעבען איהם איז גע-

שטאנען א מאן, א וואך, וועלכען ראבור האט געשטעלט, ער זאל מעלדען אלעם, וואָס עס וועט פאַרקומען.

וויא צוויי ווילדע טיגער האָבען זיי זיך ארויפגעוואָרפען אויף דיא וואך, האָבען אים א זעין געגעבען איבערן קאַפּ, אז ער איז געבליעבען ליגען צומישט און בעטויבט, דאן האָט איינער נאָכ'ן אנדערן אָנגעכאַפּט דעם שטריק פון אַנדער קער מיט ביידע הענד, האָט ארום איהם ארומגעדעהט דיא פיס און האָבען זיך אראָפּגעלאָזען.

— יעדער געבאָרענער אמעריקאנער קען קלעטערן, וויא א קאַז, און זיך אראָפּלאָזען צוויי—דריי הונדערט פוס אויף א שטריק איז ביי איהם א קלייניג קייט. אין אייניגע מינוטען איז אָנקעל פּרודענט און פיל עוואנס געווען אונטען. זיי האָבען זיך געשטעלט אויף דיא שטיינער, אָן וועלכע דער אנקער האָט זיך געהאלטען.

אונטער דעסען איז דער מאן, וועלכער איז געשטאנען אויף דער וואך, געקומען צו זיך און האָט געמאַכט א ליארם. ראבור און דזשאָדזש קערנס זיינען באַלד ארויסגעלאָפּען אויפ'ן דעק.

— הערט מיך אויס, ראבור! האָט אָנקעל פּרודענט אויסגערופען, — איהר מיט אלע אייערע מענשען, מיט אייער מאשין געפינען זיך אין א גרויס געפאהר, ווילט איהר אונז געבען אייער וואָרט, איהר זאָלט אונז ניט נאָכיאָגען און זאָלט ניט פערלאנגען, מיר זאָלען צוריק קומען צו אייך? ווילט איהר ווייטער אונז צו שיקען מיין גענער? — ווען איהר ווילט עס, וועלען מיר אייך אויסזאָגן, וואו דיא געפאהר געפינט זיך און איהר וועט זיין גערעטעט; ווילט איהר עס אָבער ניט, זייט איהר מיט אייער מאשין פערלאָרען.

— איהר זייט מיין געפאנגענער און מוזט עס בלייבען, האָט ראבור געענטפערט שטאַלץ און האָט אויסגעשאָסען.

— זיין קונעל האָט אָבער ניט געטראָפּען: אין דער פינסטער איז שווער צו ציעלען.

— קאפיטאן ראבור! איך פרעג אייך נאָך א מאָהל, ווילט איהר ארויס-לאָזען מיין גענער און זיך אוועקפאָהרען, וואוהין איהר ווילט?

— אויף קיין פאל! האָט ראבור געענטפערט און האָט וויעדער אויסגע-שאָסען.

אָנקעל פּרודענט האָט ארויסגעחאַפּט זיין מעסער און האָט האַסטיג אַי-

בערגעשניטען דעם שטריק פון דעם אנקער. דער „אלבאטראם“ איז אוועקגעפלוין גען, וויא א פויגעל, וועלכער רייסט זיך אויס פון שטייג.

אַנקעל פרודענט און פיל עוואנס האָבען אָנגעהויבען צו שפּרינגען פון איין שטיין אויפ'ן אנדערן און אין איין מינוט זיינען זיי געווען אויף דער אינזעל.

— אַנקעל פרודענט! הער! מאַסטער! מאַסטער! האָט א שטימע גערור-

פען.

— בראון, דו ביזט עס? וויא קומסט דו אהער? האָט אַנקעל פרודענט

געפרעגט ערשטויגט.

— איך האָב געהערט, וויא איהר האָט אָפּגערעדט מיט מיסטער עוואנס אויפצורייסען דעם „אלבאטראָס“ מיט דינאמיט, האָט דער נעגער געענטפערט, איך האָב מיר געדאַכט, ווען איהר און מיסטער עוואנס ווילען שטארבען, מעגען זיי עס טאָהן, ווען זיי האָבען דערפון פּערנעניגען, איך אָבער וויל ניט שטארבען, פאר מיר איז עס קיין פּערנעניגען. ווען עס איז געוואָרען פינסטער און אלע מענשען אויפ'ן „אלבאטראָס“ האבען געגעסען, בין איך ארויסגעגאנגען שטילער-הייט און האָב מיך אראָפּגעלאָזען אויפ'ן שטריק פון דעם אנקער.

בראוואָ, בראון! דו ביזט אן עכטער אמעריקאנער! האָבען אַנקעל

פרודענט און פיל עוואנס אויסגערופען מיט איין שטימע. — יעצט קום!

זיי האָבען זיך געפיהלט גליקליך, ווען זיי האָבען אָנגעהויבען צו טרעטען אויף פעסטעם לאַנד, אויף דער מוטער ערד. דער מענש הייסט א קינד פון דער ערד, ער קען ניט לעבען אָהן דער ערד, ער פיהלט זיך ניט אין דער היים, ווען ער פאָהרט אויף א שיף. ער פיהלט זיך ניט גוט, ווען ער איז ווייט פון דער ערד: ער פיהלט זיך נור דאן גוט, ווען ער קען אָנריהרען מיט זיינע פיס דיא ערד.

15טעס קאפיטאל.

דער „אלבאטראָס“ ווערט צורייסען.

ווען אַנקעל פרודענט האָט איבערגעשניטען דעם שטריק פונ'ם אנקער, האָט דער „אלבאטראָס“ אזא שפרונג געטאָהן, אז ראבור און אלע זיינע מענשען זיי-נען אנדרער געפאלען און זיינען אייניגע אויגענבליקע געבליעבען ליעגען, וויא פערשטיינערט. דער „אלבאטראָס“ איז געפלויען און האָט זיך געוואָרפען, ווי א פּערוואַנדעטער אדלער. ראבור איז געווען דער ערשטער, וועלכער איז געקומען צו זיך. ער האָט אויפגעשפרונגען און האָט אויסגערופען:

— זיי זיינען אנטלאָמען פון „אלבאטראָס“, דיא טויגעניכטעס! איך וועל זיי

אָנלערנען! זיי געפינען זיך אויף דער טשאטהעם אינזעל, 971 מייל פון ניוזעע לאנד. דיזע אינזעל געהערט צוואר צו ענגלאנד, אבער נור איין מאָל אין יאָהר קומט אהין אן ענגלישעם שיף. ביז דאמאָלס וועל איך צוריק קומען און וועל זיי ווידער האפען. זיי קענן ניט אנטלויפען פון מיר. אין צוועלף שטונדען וועלען מיר אויסבעסערען דעם „אלבאטראס“ און איך וועל צוריק קומען צו דער אינזעל. איך וועל זיי האָבען טויט אָדער לעבעדיג.

ער איז אויפגעשפרונגען, האָט זיך אומגעקוקט און האָט דערזעהן זיינע מענשען.

— דזשאָרדזש, האָט ער געזאָגט צו זיין ערשטען אינזשעניר, —
דזשאָרדזש, צו דער ארבייט!

דזשאָרדזש קערנט האָט אָנגעהויבען צו ערקלעהרען זיינע מענשען, וואָס זיי זאָלען טאָהן. ווען זיי האָבען זיך גענומען צו דער ארבייט, האָט ער אָנגעהויבן בען איינצוהאלטען דעם „אלבאטראָס“, וועלכער איז נאָך אלץ געפלוויגען און געשפרונגען ווילד וויא א פערד, וועלכעס האט זיך אויסגעריסען פון דיא הענד פון קוטשער.

— זיי קענן ניט אנטלויפען פון מיר, האָט אונטערדעסען ראבור געזאָגט צו זיך אליין, איך וועל זיי ברענגען און וועל זיי ברענגען אויף מיין איקס אינזעל, דאָרט וועלען זיי ווערן קאָלאָניסטען און וועלען איינזעהען, אז עס איז פיעל בעסער צווא וואוינען אויף אן איינזאמער אינזעל, אלס אין דער גרויסער שטאָדט פילאדעלפיא.

אין א שטונדע איז דער הינטערשרויבער געווען אויסגעבעסערט, אלע צוויי און דרייסיג פליגעל פון „אלבאטראָס“ האָבען ווידער אָנגעהויבען צו ארבייטען רעגלמעסיג. קיינעם איז ניט איינגעפאלען אז ערגעץ אין א ווינקעלע רויכערט זיך א שטיקעל לייזוואנד, וועלכע וועט פערניכטען און צורייסען דעם „אלבאטראָס“ מיט אלע זיינע מאשינען, מיט אלע זיינע זאָנדערבארע ערפינדונגן. עס איז וואהר אז דיזעס ווינקעלע, דיא קאיוטע, וואו אָנקעל פֿרודענט און פיל עוואנס פלעגען שלאָפען, איז געוון זעכציג פוס ווייט פון דער הויפט מאשין פון „אלבאטראָס“. ראָבור האָט קיין מאָהל ניט געברויכט צו פיעל זיינע געסט אז ער האָט זיי שטענדיג געהאלטען ווייט פון זיך, פון דעסטוועגען איז דיא געפאהר געווען זעהר גרויס און ראָבור האט דערפון ניט געוואוסט.

— דער ווינד האט זיך געענדערט, דער הימעל ווערט דונקעלער, איך דענק, אז מיר וועלען באלד האָבען רעגען, האָט דזשאָרדזש קערנט געמעלדעט.

— דאָס מאכט ניט, האָט ראָבור געזאָגט; ווען אלעס איז נור פּערטיג זאָלען מיר צוריק פּאַהרען צו דער אינזעל טשאטהעם און צוריק נעהמען אונזערע געפאנגענע.

— פּילייכט האָבען זיי אונטערדעסען זיך בעקענט מיט דיא האלב-ווילל-
דע מענשען פון דער אינזעל און זיי וועלען זיך שטעלען געגען אונז ? האָט
דזשאָרדזש קערנס בעמערקט.

— דוא זאָגט עס, מײן גוטער דזשאָרדזש ? האָט ראָבור אויסגערופען —
דוא ווייסט דאָך, וואָס פאר א מיטעל וואָס פאר מאשינען מיר האָבען אויף אונ-
זער „אלבאטראָס“. דוא ווייסט דאָך גאנץ גוט, אז מיר קענען פּערניכטען א גאנ-
צע אַרמעע פון ווילדע אָדער האלב ווילדע מענשען.

— איך ווייס עס, אָבער ...

איך דיעזער מינוט איז צו זיי צוגעקומען טאפּאזש. דער קאָך, און האָט
געזאָגט:

— מײנע העררן, הערט איהר ניט עפעס א גערוד פון פייער, פון „סמא-
לינע“ ?

דזשאָרדזש קערנס און ראָבור האָבען אָנגעהויבען צו שמעקען מיט דער נאָז.
— מיר דאכט, אז איך פיהל דעם גערוד פון קליידער, וועלכע ווערען לאנג-
זאם פּערברענט, האָט דזשאָרדזש קערנס געזאגט.

— לָאָמיר זוכען! האָט ראבור אויסגערופען, — עס קען זיין, אז דיעזע
טייפּעל האָבען אונטערגעצונדען דעם „אלבאטראָס“. אויף אן אַמעריקאנער איז
אלעס צו גלויבען.

— ווען עס זאָל נור זיין פייער, האָט דזשאָרדזש קערנס געזאָגט אונרוהיג,
געגען פייער אליין קענען מיר זיך נאָך שיצען.

ער און ראָבור האבען געוואָלט געהן צו דער קאיוטע, וואו אַנקעל פּרו-
דענט און פּיל עוואנס האָבען געוואוינט, און זעהן, וואָס דאָרט טהוט זיך, אָבער
קוים האָבען זיי געמאכט צוויי שריט, האָט עס געגעבען א שרעקליכען קנאק, דיא
עלעקטרישע ליכט האָבען זיך אויסגעלאָשען און עס האָט א שליידער געמאָהן
מיט'ן „אלבאטראָס“, אז מען האָט אין דער ערשטער מינוט ניט געקענט וויסען,
אויב ער פאלט אריין אין מעער, אָדער ער פליהט אויפ'ן הימעל. ראָבור און אלע
זיינע מענשען זיינען אומגעפאלען און האָבען זיך צושלאָגען אָן דיא ווענט פון
דיא קאיוטען.

אייניגע מינומען זיינען אלע געלעגען, וויא טוירט. ערשט ווען זיי האָבען דערפיהלט וואסער ארום זיך, זיינען זיי אויפגעשפרונגען. דער „אלבאטראָס“ איז אריינגעפאלען אין מעער און דיא וועללען (כוואליעס) האָבען אָנגעהויבען צו שפּריצען אויפ'ן דעק און צו בענצען דיא געזיכטער פון דיא מענער פון „אלבאטראָס“. אלע האָבען זיך אויפגעכאפט מיט א מאָל, אלע זיינען אויפגעשפרונגען.

— מיר זיינען פּערלָאָרען ! האָט געזאָגט איינער.

— ניין ! מיר זיינען גערטעט ! האָט ראָבור אויסגערופען, — זאָ לאנג צוויי פליגעל און איין שרויבע פון „אלבאטראס“ ריהרען זיך נאָך, זיינען מיר ניט פּ לָאָרען. — שמעהט אויף, אלע ! לאָמיר זעהן, וואָס עס טהוט זיך ארום אונז ! פּרוּביר אָנצוינדען דיא עלעקטרישע לעמפלאַך, דזשאָרדזש !

אין דער פינסטער, אויפ'ן נאסען דעק איז דזשאָרדזש קערנס געגאנגען זוכען דיא עלעקטרישע באטערעע און צו זיין פרייד און צום גליק פאר אלעמען, איז עס איהם געלונגען אָנצוינדען צוויי עלעקטרישע לעמפלאַך.

יעצט האָבען זיי וועניגסטענס געקענט זעהן, וואו זיי זיינען ערגעץ אין דער וועלט און וואָס עס טהוט זיך ארום זיי.

ערשט יעצט האבען זיי געקענט זעהן, אז דער „אלבאטראָס“ שווימט אין מעער. ער האט ניט געקענט אונטערגעהן, ווייל ער איז פיל לייכטער פון וואס סער, ער איז דאהער געשוואומען, וויא עס שווימט א פּערוואונדעטער וואסער פויגעל : לאנגזאם, אָהן א צוועק, אָהן א ציעל און פון צייט צו צייט ניט ער זיך א וואָרף, גלייך וויא ער וויל זיך אויפהויבען און אוועקפליהען.

דער הינטעסטער טהייל פון „אלבאטראָס“ איז אָפּגעריסען געוואָרען אין גאנצען און איז ערגעץ פּערוואונדען געוואָרען. דאָס איז געווען דער טרעהל, וואו דיא באַמבע האָט געפלאצט, דאגעגען אָבער איז דער פּאָרדעסטער טהייל געבליעבען גאנץ. אינדיעזען טהייל האָבען זיך געפונען אלע מאשינען און אלע מאטעריאלען, פון דער עקספּלאָזיאָן זיינען עטליכע עלעקטרישע באטערעען אזוי צו שאַקעלט און צו טרייסעלט געוואָרען, אז זיי האָבען ניט געקענט ארביימען, מען האָט אָבער געקענט צורעכט מאכען. אכט פליגעל און דיא הינטערסטע שרויבע זיינען פּערוואונדען געוואָרען.

- ראָבור איז געווען אויסער זיך פאר שמערץ און פּעדררוס, אָבער ער איז ניט געווען א מענש, וועלכער זאָל פּערצווייפלען אָדער זאָל זיך בעקלאָגען. ער האָט זיך יעצט אליין גענומען צו דער ארבייט. אזוי וויא אלע אינסטרומענטען

זיינען געבליבען גאנץ, האט ער מיט זיינע מענשען געקענט ארבייטען און רעפאר-
רירען דעם שאדען

— אין צוויי שטונדען ארום וועט טאג ווערען, האָט ראַבור געזאָגט, ביי
טאָג וועלען מיר בעסער קענען זעהן, וויא צו ארבייטען און וואָס צו טאָהן. יעצט
מוזען מיר זעהן, אז דער „אלבאטראָס“ זאָל קענען זיך האַלטען איבערן וואסער,
ווען אויך נור צעהן פֿום הויך איבערן וואסער, און דאָס איז מעגליך, ווייל ער
האָט נאָך פיער און צוואַנציג גאנצע פליגעל און איין שרויבע, דיא הויפט
שרויבע.

דאָס לעבען איז ליעב, דאָס לעבען איז זיס, ראַבור מיט זיינע מענשען
האָבען געארבייטעט, וויא זיי האָבען געקענט. צו ערשט האָבען זיי געבראכט
אין אַרדנונג אלע עלעקטרישע באַטערעען, אז אלע לעמפלעך זאָלען ברענען. דאן
האָבען זיי בעטראכט יעדען פליגעל און האָבען אויסגעבעסערט, וואס זיי האָ-
בען געקענט.

ווען עס איז טאָג געוואָרען, איז דער „אלבאטראָס“ אזוי ווייט געווען אויס-
געבעסערט, אז ער האָט ווידער געקענט פליהען, ניט אזוי שנעל, וויא פריהער,
אַבער נאָך גענוג שנעל אום צו קענען צופליהען ערגעץ אין אַ פּאַרט, צוא א
סטאציאָן.

אלע זיינען אָבער געוון אזוי מיער און אזוי הונגעריג, אז ראַבור האָט
געהייסען דעם קאָך מאַכען דעם פריהשטיק. דער קאָך איז אוועק געגאנגען און
איז באלד צוריק געקומען מעט דער טרויעריגער נאכריכט, אז ער האָט קיין פּראָ-
וויאנט. דיא פּראָוויאנט-קאמער איז פּערשוואַנדען געוואָרען מיט דעם הינטער-
סטען טהייל פון „אלבאטראָס“.

דאָס איז געווען אַ נייער שלאַג פאר ראַבור. ווען מענשען זיינען הונגעריג
און דורשטיג, קענען זיי ניט ארבייטען.

— וואו געפינען מיר זיך יעצט? האָט דזשאָרדזש קערנס געפרעגט.

— דאָס וועל איך וויסען, ווען עס וועט זיין פונקט צוועלף אהר, האָט
ראַבור געענטפערט, יעצט איז דיא פראגע, וואו נעהמט מען עפעס צו עסען?
— מיר וועלען מוזען כאַפען פיש, האָט דער האָך בעמערקט.

דזשאָרדזש קערנס האט אַ לאַך געטהאָן. עס איז געווען אַ ביטערער גע-
לעכטער, אַ טרויעריגער געלעכטער, אַ געלעכטער פון פּערצווייפלונג.

— מיינט איהר ווירקליך, אז מען קען כאַפען פיש אין מעער, וואו מען
ווייל? האָט ער געפרעגט, ווייסט איהר ניט, אז עס זיינען דאָ ערטער אין מעער,

וואו איהר קענט ניט קריגען א פיש, וויא אין דער וויסטע סאכארא ? קענט איהר דען האכען הערינג, ווען איהר ווילט און וואו איהר ווילט ? ווייסט איהר דען ניט, אז געוויסע סאָרטען פיש קען מען קריגען נור אין געוויסע צייטען ? ווייסט איהר דען ניט, אז דיא פישער מוזען א מאָל ווארטען מאָנאטע לאנג, ביז זיי וועלען קענען כאפען פיש ? — דאס מעער איז וויא דאס לאנד. קענט איהר קריגען א לייב אין רוסלאנד, אן אייז בעער אין אינדיען, א טיגער אין קאנאדא ? אין מעער געפינען זיך אויך געוויסע פיש אין געוויסע געגענדען. אס מייסטען געפינען זיך פיש ארום אינזלען אָדער אין א געגענד, וואו עס שטעקען ארויס פון מעער שטיינער, פעלזען און שפיצען פון בערג.

דזשאָרדזש קערנס וואָלט געווען ווייטער גערעדט און ווייטער ערקלערט, ווען ראָבור זאָל איהם ניט געווען אונטערברעכען.

— מיר מוזען פאָהרען אויף אונזער איקס אינזעל, האָט ראָבור געזאָגט פעסט ענטשלאָסען. — איך האָב גענוי אונטערזוכט דיא מאשינען און איך האָב געפונען, אז מיר קענען נאָך פאָהרען מיט דער שנעליגקייט פון 60 מייל א שטונדע. מיר געפינען זיך יעצט 2.400 ביז 2.800 מייל ווייט פון אונזער אינזעל, און 40 העכסטענס 43 שטונדען וועלען מיר אלזאָ אָנקומען אויף אונזער אינזעל. מיר האָבען נור וואָס געזעהן, אז דיא מאטראָזען פון דער „זשאנעט“ האָבען אויסגעהאלטען פינף טעג, אָדער 120 שטונדען און זיינען געבליבען לעבען, בען, מיר וועלען אלזאָ מוזען אויסהאלטען 40 שטונדען אָהן עסען און טרינקען. אלע האָבען איהם אויסגעהערט אויפמערקזאם, קיינער האָט ניט געענטפערט א וואָרט.

— אלזאָ, פאָרווערטס! האָט ראָבור אויסגערופען, — א היים! אויף אונזער אינזעל! דאָרט וועלען מיר האָבען אלעס, דאָרט וועלען מיר זיך אויסרוהען, דאָרט וועלען מיר געפינען מיטעל, וויא אזוי ווידער צו בעקומען אין אונזערע הענד דעם פּרעזידענט און דעם סעקרעטער פון וועלדראן קלוב.

אלע זיינען בעגייסטערט געוואָרען פון זיין רעדע און האָבען זיך ווידער גענומען צו דער ארבייט.

16 מעס קאפיטאל.

דער וועלדראן קלוב.

מיר מוזען איבערלאָזען ראָבור און זיין פליח מאשין און דעם פּרעזידענט מיט'ן סעקרעטער פון וועלדראן קלוב אויף דער משאטתעם אינזעל און זיך אומ-

קעהרען קיין פילארעלפּיא מיט צוויי מאָנאַטע צוריק; מיר מווען זיך אומקעהרען צו דער זייט, ווען אָנקעל פּרודענט און פיל עוואַנס זיינען גאָר פּלוצלונג פּער-שוואַונדען געוואָרען.

מען קען זיך לייכט דענקען, וואָס עס האָט זיך אָפּגעטאָהן אין פילארעל-פּיא, ווען אזעלכע צוויי בעוואוסטע מענער, וויא אָנקעל פּרודענט און פיל עוואַנס, זיינען גאָר פּלוצלונג פּערשוואַונדען געוואָרען און מען האָט פון זיי קיין שפור ניט געפונען.

מיר האָבען שוין דערצעהלט, וויא דיא פילארעלפּיער פּאָליציי האָט גע-זוכט אין שטאָרט אויסער דער שטאָרט און ארום דער שטאָרט, פילייכט וועלען זיי געפינען, א שפור, א צייכען, א וואונק, אן אנדרייטונג פון דעם פּרעזידענט און סעקרעטער פון וועלדראן קלוב. עס איז וואהר, אז אויף דער פּאָליציי קען מען זיך ניט פּערלאָזען אין קיין לאנד און אין קיין פּאַל. „דיא פּאָליציי און דאָס פּייר ערוועהר קומען אימער צו שפּעט“, זאָגט אן אלטעס שפּריכוואָרט, אָבער דיא מיטגלידער פון וועלדראן קלאָב זיינען אלע געווען רייכע מענשען און דער וועלדראן קלוב איז איינער פון דיא רייכסטע קלובס אין אמעריקא. מען האָט אָבגעהאל-טען א מיטינג און מען האָט בעשלאָסען, אז מען זאָל מעלדען אין אלע צייטונגען, אז דער וועלדראן קלוב גיט פינף טויזענד דאָלאַר יעדען, ווער עס וועט ברענגען א נאוריכט, א זיכערע נאכריכט, וויא אזוי אָנקעל פּרודענט און פיל עוואַנס זיינען פּערשוואַונדען געוואָרען; מען וועט אָבער געבען צעהן טויזענד דאָלאַר יעדען, וועלכער וועט אָנצייגען, וואו זיי געפינען זיך.

פינף טויזענד דאָלאַר איז א שעהנע סומע, צעהן טויזענד דאָלאַר אָבער איז אזא אידעאל פאר יעדען אמעריקאנער, אז ער וועט ריסקירען זיין לע-בען, ער וועט זיך אויפּאָפּערען פאר צעהן טויזענד דאָלאַר.

דאָס מאָהל אָבער האָבען דיא צעהן טויזענד דאָלאַר אויך ניט געהאַלפּען, א בעווייז, אז מען קען דאָך ניט האָבען אלעס, וואָס מען וויל, פאר געלד. קיין נער האָט זיך ניט געמעלדעט צו בעקומען דיא צעהן טויזענד דאָלאַר, קיינער האָט זיי ניט געפּאָדערט. אָנקעל פּרודענט און פיל עוואַנס זיינען אלזא פּערלאָ-רען, פּערלאָרען אויף אייביג! פּערשוואַונדען! אין וואסער אריין!

דיא מיטגלידער פון וועלדראן קלאָב, דיא רייכע, דיא שווערע געלד זעק, זיינען געוון אויסער זיך פאר צאָרן און פּערדרוס, וואָס זאָגאר פאר צעהן טויז-זענד דאָלאַר האבען זיי ניט געקענט בעקומען א נאכריכט, א שפור, א צייכען, אן אנדרייטונג, וואוהין זייער פּרעזידענט און זייער סעקרעטער זיינען פּערשוואַונדען געוואָרען.

אונטערדעסען האט מען בעקומען וויערער נייעס פון דער זאָנדרעכארער מוזיק, וועלכע מען הערט ביי נאכט אין ביי טאָג אין דער הויך, אין הימעל. מען איז געוואָהר געוואָרען אז דעם אנדערען טאָג, נאכדעם, וויאָ אָנקעל פֿרודענט און פֿיל עוואַנס זיינען פֿערשוואַנדען געוואָרען, האט מען געהערט די עזע רעטהזעל-האפטע מוזיק אין מאָנטרעאַל און אין קוויבעק, אין קאַנאַדאַ. עטליכע טעג שפּע-טער האָבען די פּאַסאַזשירען און דער צוגפֿיהרער פֿון אַן אייזענבאַהן צוג פֿון דער פּאַסיפֿיק אייזענבאַהן, וועלכער איז געפֿאַהרען קיין סאַלטי-לייק-סיטי, אין יוטאַ, דערצעהלט, אז זיי האָבען אַליין געזעהן אַמאַשין, וועלכע פֿליהט אין דער לופט און מאכט מוזיק. אייניגע פּאַסאַזשירען האָבען זאָגאַר בעהויפטעט, אז זיי האָבען געהערט אַ שטימע פֿון די עזער פֿליה מאַשין שרייען: „איך בין אַ געפּאַנגענער ביי ראַבור“, אָבער קיינער האָט ניט געקענט שווערען, אז ער האָט ווירקליך גע-הערט די עזע שטימע.

אין דיאַ צייטונגען האָט מען אָנגעהויבען צו שרייבען, אז מען האָט ווירקליך געזעהן אַ מאַשין, וועלכע פֿליהט אין דער לופט זעהר שנעל. מען האָט אָנגעהויבען צו ווידערהאַלען דיאַ רעדע, וועלכע ראַבור האָט געהאַלטען אין וועל-דאַן קלאָב אין דער נאַכט, ווען אָנקעל פֿרודענט און פֿיל עוואַנס זיינען פֿער-שוואַנדען געוואָרען. מען האָט אָנגעהויבען צו שרייבען, אז פֿילייכט איז עס אויך וואַהר, אז נור אַ זאך וועלכעס איז שווערער פֿון דער לופט, קען זיך האַלטען אין דער לופט. מען האָט זאָגאַר געבראַכט אזאַ ביישפּיעל, ווען איך געהם אַ שטיק אייזען פֿון אַ פּונט און וואַרף עס אַריין אין וואַסער, וועט עס באלד אַראָפּ צום גרונד, לאַ מיך אָבער מאַכען פֿון די עזען אייזען אַ שאַכטעל און עס אַריינזאַרפֿען אין וואַסער, וועט עס שוין שווימען. דאָס בעווייזט, אז דאָס זעלבע שטיק אייזען קען שווימען, ווען מען ווייס נור, וויאַ אזוי דער מיט אַרומצוגעהן און וואָס פֿאַר אַ געשטאַלט, וואַס פֿאַר אַ פֿאַרם מען זאָל עס געבען.

אזוי וויאַ מען האָט אזוי גערעדט און געשריעבען אין דיאַ צייטונגען, איז אָנגעקומען אַ טעלעגראַמע פֿון אַן אַמעריקאַנער אין כינאַ, אז פּיעלע כינעזען האָבען געזעהען, וויאַ אַ מאַשין האט זיך אַראָפּגעלאָזען פֿון הימעל, אויף דער מאַשין זיינען געווען מענשען און זיי האָבען זעהר שעהן געשפּיעלט, מיט עטליכע טעג שפּעטער האָט מען געמעלדעט פֿון רוסלאַנד, פֿון דער געגענד אַרום דער וואַלאַגאַ, אז דאָרט האָט מען געזעהן אַ מאַשין פֿליהען אין דער לופט און מען האָט געהערט פֿון איהר אַ זאָנדרעכארע מוזיק.

אזוי איז פֿערגאַנגען דיאַ צייט ביז ענדע יולי. פֿלוצלונג איז אָנגעקומען

אין וואשינגטאָן א בריעף מיט א זילבערנע טאבאקס דאָזע מיט א קליין בריוועלע אינוועניג. דיעזע זילבערנע טאבאקס דאָזע האָט דיא פראנצויזישע רעגירונג צו געשיקט צו איהר געזאנדטען אין וואשינגטאָן ער האָט עס איבערגעגעבען דעם אמעריקאנער מיניסטער דער אינערן אנגעלעגנהייטען, און דיעזער מיניסטער האָט עס צוגעשיקט צום וואלדען קלאָב אין פילאדעלפֿיא. דאס איז געווען דיא זילבערנע טאבאקס דאָזע פון אַנקעל פֿרודענט און דאָס צעטעלע, וואָס ער האָט אָנגעשריעבען אויפ'ן „ארכאטראם“.

יעצט האָבען שוין דיא מיטגליעדער פון וועלדאן קלוב געוואוסט, וואו זייער פֿרעזידענט און זייער סעקרעטער געפינען זיך. אלזא איז עס ראָבור, וועל-כער האָט געפאנגען אַנקעל פֿרודענט און פיל עוואנס!

דיא מיטגליעדער פון וועלדאן קלוב האָבען באלד בערופען א גענע-ראל פֿערוואמלונג און מען האָט זיך בעראטהען, וואָס מען זאָל טאָהן? וויא אזוי קען מען האפען דעם רויבער און מערדער ראָבור און איהם בעשטרעפֿען פאר אזא פֿערברעכען. מען קען זיך לייכט דענקען, וואס עס האט זיך אכגעטהאָן אויף דיע-זען מיטינג, ווען מען זאָל געווען קענען קריגען ראָבורן, תאָלט מען איהם געוויס געווען צוריסען אויף שטיקער, אָבער וויא אזוי קריענט מען איהם? וואו נעהמט מען איהם?

מען האָט גערעדט, געשריען, דעבאטירט ביז צוויי אוהר נאָך האלבע נאכט און מען איז ענדליך געקומען צום בעשלוס, אז מען זאָל מאכען א גרויסען און שטארקען לופט באלאָן, וועלכען מען זאָל א נאָמען געבען „גאָ אהעד!“ וויא מען האָט איהם געוואָלט מאכען מיט צוויי מאָנאט צוריק, און מיט דיעזען לופט בא-לאָן זאָל מען נאָכיאָגען ראָבור'ן, איהם פאנגען און בעפרייען דעם פֿרעזידענט מיט'ן סעקרעטער.

דערמיט האָט זיך געענדיגט דער ספעציאל און גענעראל מיטינג פון וועל-דאן קלאָב. מען האָט זיך באלד גענומען בויען דעם לופט-באלאָן, אבער ניט אזוי גיך טהוט זיך, וויא עס רעדט זיך. עס מוז נעהמען צייט צו בויען א גרויסען און שטארקען לופט באלאָן.

דיא צייט איז אזוי פֿערגאנגען ביז ענדע סעפטעמבער. דעם 28טען סעפ-טעמבער האָט זיך פֿלוצלונג פֿערברייטעט דיא נאכריכט אין פילאדעלפֿיא, אז אַנקעל פֿרודענט און פיל עוואנס זיינען געקומען צו פאהרע מיט דעם צוג פון סאן פראנציסקא. דיא גאנצע שטאָדט איז געלאָפֿען זעהן דיעזע מענשען, וועלכע זיינען אזוי פֿלוצלונג פֿערוואונדען געוואָרען און אזוי פֿלוצלונג צוריקגעקומען,

מען האָט אָבער געפונען אז דיא טיהר פון אָנקעל פֿרודענטס הויז איז פֿערמאכט. דושימ'ס פּאָרט, דער שאַצמייסטער פון וועלדאן קלוב, האָט זיך גיט געקענט איינהאַלטען, ער איז געקומען צו לויפֿען פֿערסאָפּעט און האָט אָנגעהויבן בען צו קלאַפֿען אין דער טיר און צו רייסען אלע גלאַקסען. דיא טיהר האָט זיך געעפֿענט און א שוואַרצער קאָפּ מיט געקרייזעלטע האָאר האָט אַרויסגעשטעקט. — בראון! דער נעגער בראון! אָנקעל פֿרודענט'ס בראון! האָט מען אָנגערויבען צו שרייען פון אלע זייטען.

פיעלע פילאדעלפיער האָבען דערקענט דעם נעגער.

— הוראה פאר בראון! טהרי טשירס פאר בראון! האָט דיא מענגע געליארמט.

דער נעגער בראון האָט געלאכט מיט זיין ברייטען געלעכטער און האָט אַרויסגעוויזען זיינע ווייסע צעהנער. מיט שווערער מיה איז עס איהם געלונגען אַריינצולאָזען נור דזשים ספּאָרט, ווייל אלע האָבען געוואָלט אַריינגעהן, יעדער האָט געוואָלט זעהן אָנקעל פֿרודענט.

דזשים ספּאָרט האָט געפונען אָנקעל פֿרודענט זיצען רוהיג ביי א גרויסען טיש אויף וועלכען עס זיינען געווען אויסגעלייגט צייכנונגען און מאָדעלען פון לופט באלאָנען. ער האָט בעטראכט דיזע צייכנונגען און האָט געטראכט, וויא צו מאכען א לופט שיה, וויא ראָבורס. ער האָט אויפגענומען זעהר פֿריינדליך דעם שאַצמייסטער פון וועלדאן קלוב און האָט איהם דערצעהלט אלעס, וואס עס האָט פאסירט מיט איהם און פיל עוואנס, זייט ראָבור האט זיי געפאנגען נעבען פֿעיר מאונט פארק. ביז זיי זיינען ענטלאָפֿען פון איהם אויף דער טשאטהעם אינזעל, וויא עס איז שוין בעקאנט דעם לעזער.

דאן האָט ער דערצעהלט, וואָס עס האָט איהם פאסירט אויף דער אינזעל טשאטהעם. אויף דיעזער אינזעל וואוינען הונדערט פאמיליען האלב ווילדע מענשען. זיי דערנעהרען זיך פון פיש פאנג און פון דיא וועניגע פראָדוקטען, וואָס דיא מאָגערע ערד פון דיעזער אינזעל גיט אַרויס. זיי האָבען געזעהן, וויא דער „אלבאטראָס“ איז צוגעקומען צו זייער אינזעל און האָבען געמיינט, אז דאָס זיינען געקומען מלאכים, הימעל מענשען. ווען דער „אלבאטראָס“ האָט אראָפּגע- וואָרפען דעם אנקער צווישען דיא שטיינער ביין ברעג, האָבען זיך דיא האלב ווילדע אזוי דערשראָקען אז זיי זיינען אנטלאָפֿען און האָבען זיך בעהאַלטען צוויי שעהן דיא שטיינער און אין דיא היילען. ערשט דעם אנדערן טאָג, ווען זיי האָבען געזעהן, אז דער „אלבאטראָס“ איז פֿערשוואונדען געוואָרען, האָבען זיי געפאכט

מוטה און זיינען ארויסגעגאנגען פון זייערע היילען און זיי האָבען דערזעהן צוויי ווייסע מענשען און איין שווארצען. דאָס האָט זיי זעהר איבעראשט, ווייל זיי האָבען קיין מאָל ניט געזעהן קיין שווארצען מענשען. זיי האָבען זיך איינגערעד, אז דיא ווייסע מענשען זיינען גוטע גייסטער, דער שווארצער אָבער איז אַ ביזער גייסט. פאר אַ גוטען גייסט האָט מען ניט וואָס מורא צו האָבען, ער איז דאָך גוט פאר דעם ביזען גייסט אָבער פאר דעם ביזען גייסט דארף מען מורא האָבען, ער איז דאָך שלעכט, און דארום מוז מען זעהן איהם איבערצובעטען, צו מאכען איהם פאר אַ פריינד. וויא אזוי מאכט מען עס? מען פאלט פאר איהם אויף דיא קניע און מען גיט איהם פילע גוטע זאכען. זיי האָבען געבראכט דעם נעגער פריכיטע, פיש, שעהנע מושעלן (מויער קעפ). קורץ, דער נעגער איז געוואָרען פאר זיי אַ סאָרט גאָט, וועמען זיי האָבען געבראכט קרבנות.

דאס איז זעהר צוניץ געקומען אָנקעל פרודענט און פיל עוואנס. דער נעגער פלעגט צו נעהמען אלעס, וואָס מען האָט איהם געבראכט און פלעגט עס אוועקגע-בען זיין הערן דערפון האָבען זיי געלעבט דיא ערשטע טעג. שפעטער האָבען זיי זיך בעסער בעקענט מיט דיא האלב ווילדע איינוואָהנער פון יענער אינזעל און זיי האָבען געוואוינט אין זייערע געצעלטען און גענסען, וואָס דיא ארימע איינוואָה-נער האָבען געקענט קריעגען. דאָס מעער איז דאָרט זעהר רייך מיט אלערליי פיש. אָנקעל פרודענט און פיל עוואנס האָבען פרובירט האפען פיש. זיי האָבען געווי-זען דיא איינגעברענע איינוואָהנער וויא צו מאכען נעצען און וויא צו זאל-צען פיש.

אָנפאנגס סעפטעמבער איז צו געקומען צו דער אינזעל אן ענגלישער דאמפ-פער וועלכער האָט געדארפט פרישעס וואסער. אָנקעל פרודענט און פיל עוואנס זיינען ארויפגעגאנגען אויפ,ן שיף און האָבען געבעטען דעם שיפסקאפיטאן, ער זאָל זיי מיט נעהמען ערנעץ אין אַ שטאט.

אזוי וויא אָנקעל פרודענט האָט געהאט ביי זיך אייניגע טויזענד דאָלאר און האָט ערקלערט אז ער וויל בעצאָהלען פאר זיין רייזע, וויא אויך פאר זיינע קאמאראדען, האָט דער שיפסקאפיטאן זיי אויפגענומען. אָנקעל פרודענט האָט געקויפט ביים שיפסקאפיטאן מעסער, העק, זעגען און אנדערע אינסטרומענטען, וועלכע ער האָט געשענקט דיא איינוואָהנער פון טשאטהעם אינזעל פאר זייער גאסט פריינדשאפט.

דעם 24טען סעפטעמבער איז דאָס ענגלישע שיף אָנגעקומען קיין סאן-פראנציסקא. אָנקעל פרודענט, זיין נעגער און פיל עוואנס האָבען זיך דעם זעלבען

טאָג אויפגעזעצט אויף א שנעל צוג און זיינען איינגעקומען קיין פילאדעלפֿיא דעם 28טען סעפטעמבער.

דעם אנדערען טאָג, דעם 29טען סעפטעמבער, האָט מען וויעדער גערופען א ספעציאל מיטינג, אויף דיא איינלאדונגס קארטען איז געשטאנען, אז אנקעל פֿרוי דענט וועט פיהרען דעם מיטינג און פיל עוואנס וועט פראָטאָקאָלירען דיא פער־ האנדלונגען.

אלע מיטגלידער זיינען געקומען צום מיטינג. ווען אַנקעל פֿרודענט און פיל עוואנס זיינען אריינגעקומען אין מיטינגס־פֿאָקאל האָבען זיך אלע אויפגעהויבען פון זייערע פלעטצער און האָבען אויסגערופען הורראה ! הורראה ! אַנקעל פֿרודענט איז רוהיג צוגעגאנגען צו זיין פלאַטין, האָט אראָפגענומען דעם הוט, האָט דריי מאָל א קלאַפ געטאָהן מיט'ן האַמער און האָט געזאָגט ערנסט און רוהיג :

—איך ערקלער דעם מיטינג פון וועלדאן קלוב ערעפענט !

מען האָט וויעדער אָנגעהויבען צו שרייען הורראה, אַנקעל פֿרודענט האָט איבערגעווארט, ביז אלע האָבען זיך בערוהיגט, און האָט ווייטער געזאָגט:

— מיניע הערען ! מיר האָבען היינט א ספעציאל מיטינג אום צו פער־ האנדלען דיא פראגע וועגען דעם לופט באללאָן „גאָ אהער !“ וועלכען מיר האָב־ בען בעשלאָסען צו בויען אויף אונזער מיטינג, אָכנעהאלטען דען 24טען יוני...

און ער האָט ווייטער ערקלערט, וויא דיעזער לופט באלאָן דארף געבויט ווע־ רען און וועלכע קראפט זאָל איהם טרייבען. ער האט געהאלטען א לאַנגע רעדע, אין וועלכע ער האָט ערקלערט דיא פיזישע אייגענשאפטען פון דער לופט און דיא מאטעמאטישע געזעצע פון בעוועגונג. אין זיין גאנצער לאַנגער רעדע האָט ער ניט דערמאָנט איין וואָרט פון „אלבאטראַס“, פון ראָבור, פון זיין ריזע ארום דיא וועלט געגען זיין וויללען, און פון אלעס, וואָס ער האָט געזעהען און געהערט אויף זיין וואונדערבארער ריזע.

אלע האָבען איהם אויסגעהערט אויפמערקזאם, קיינער האָט ניט געוואנט איהם צו פרעגען, וואו ער איז געווען ביז אהער און וואָס עס האָט מיט איהם פאסירט.

און זאָנדערבאר ! יעצט האָט מען איינגעשטימט מיט אלעס, וואָס ער האָט געזאגט און אלע זיינע פאָרשלעגע זיינען אָנגענומען געוואָרען איינשטימיג. ווען ער האָט געזעהען, אז קיינער פערלאַנגט ניט דאָס וואָרט, האָט ער וויעדער דריי מאָל געקלאַפט מיט'ן האַמער און האָט געזאָגט.

—אלזאָ מיינע העררען, מיר מווען זעהען ענדיגען אונזער לופט באללאָן
„גאָ אהעד“ ! וויא צום גיכסטען. — דער מיט ערקלער איך אונזער מיטינג גע-
שלאָסען.

לעצטעם קאפיטעל.

דיא לופט באללאָן איז נאָך צו פריה.

דיא מיטגליעדער פון וועלדראן קלוב האָבען זיך יעצט גענומען נאנץ ערנסט
צו זייער לופט באללאָן „גאָ אהעד“ דיא איינוואוינער פון פילאדעלפיא, וויא פון
דיא פעראייניגטע שטאאטען האָבען זיך צו ביסלאכווייס בערוהיגט און האָבען
אָנגעהויבען צו פערגעסען, אז דער פרעזידענט און דער סעקרעטער פון וועלדראן
קלוב זיינען נאָר געווען געפאנגען.

דיא מוזיק אין הימעל האָט אויפגעהערט און דיא צייטונגען האָבען אויפ-
געהערט צו שרייבען פון וואונדער אין הימעל. קיינער האָט ניט דערמאָנט דעם
נאָמען ראָבור אָדער „אלבאטראָס“, דיא וועלט האָט זעהר א שלעכטען זכרון,
דער גרעסטער מאן ווערט באלד פערגעסען, ווען ער לאָזט ניט איבער א ווערק,
וועלכעס זאָל איהם דערמאָנען, דערפאר זיינען פארגעסען געוואָרען דיא נעמען
פון דיא מענשען, וועלכע האָבען געמאכט דיא גרעסטע, דיא ניצליכסטע ערפינד-
דונגען, קיינער ווייס יעצט ניט, ווער עס האָט אויסגעטראכט א שעהר, א צוואנ-
גע, א האמער, א זעג און אנדערע אזעלכע ניצליכע אינסטרומענטען.

דיא וועלט האָט א קורצעס געדעכטניס. היינטיגע וועלט מוז האָבען יעדעס
מאָל עפעס נייעס, האָט זיא נייעס, פערגעסט זיא דאס אלטע. אמאָל איז דער נאָר-
מען פון א מענשען געבליבען, ווען ער איז געווען אויסגעהאקט אין שטיין אָדער
איינגעשריבען אין א בוך, היינט העלפט דאס אויך ניט, ווייל מיר האָבען צו
פיעל ביכער און מען שרייבט צו פיעל ביכער. דיא ביכער זיינען יעצט זעהר ביר-
ליג, ווייל זיי האָבען קיין ווערטה, זעלמען ווערט יעצט געשריבען א גוטעס בוך,
ווייל יעדער שרייבט, און דארום פערגעסט יעצט דיא וועלט זאָגאר דיא נעמען פון
דיא מענשען, וועלכע האָבען ווירקליך אויפגעטאָהן עפעס פאר דיא גאנצע מענש-
הייט.

דאָס לעבען איז היינט זעהר שווער און דיא מעגליכע זאָרגען פערשלאָגען
אלע פערהיגקייטען צו דענקען, צו טראכטען און צו דערמאָנען דיא גרויסע מענער.
דיא מיטגליעדער פון וועלדראן קלוב האָבען יעצט געהאט נור איין זאָרג, —
זייער לופט באללאָן זאָל פערטיג ווערען וויא צום גיכסטען. ענדליך איז דער „גאָ

אהערד!" פערטיג געוואָרען. ער האָט געהאט דיא געשמאלט פון א סיגאר און איז געווען אזוי שטארק, אז ער האָט געקענט טראָגען אויף זיך א געוויכט, א משא, פון פיער טויזענד פונט. דאס באַאָט, וועלכעס איז אראָפּגעהאנגען פון איהם, האָט געהאט צוויי שרויבען פון פאָרנט און פון הינטען און א קליינעם עלעקטרישען לאַקאָמאָטיוו. ווען דיעזעס באַאָט זאָל זיך געפינען אין וואסער, וואָלט מען גאנץ רוהיג געקענט מיט איהם פאָהרען פון פילאדעלפּיא נאָך ניו יארק.

אין באַאָט האָבען זיך געפונען נעטהיגע אינסטרומענטען פאר א רייזע אין דער לופט, עס האָט זיך אין איהם אויך געפונען אן אנקער, וועלכען מען האָט געקענט ארויס ווארפען און פּעראנקערן דעם לופט באללאָן.

דיא בעסטע אינזשענירען פון אמעריקא האָבען געבויט דעם „גאָ אהערד!" און דיא בעסטע כעמיקער האָבען איהם אָנגעפיללט מיט גאז. מען איז אלזאָ גע-ווען זיכער אז ער וועט קענען אויסהאלטען א לאנגע רייזע.

ער איז פערטיג געוואָרען אין פעברואר, דאס וועטער איז אָבער געווען אזוי שלעכט, אז מען האָט מורא געהאט זיך צו לאָזען אויף איהם. א לופט באללאָן קען ניט געהן אין א שלעכטעס וועטער, דאָס הייסט, עס איז שווער איהם צו דע-גיערען, דיא לופט איז שווער און דריקט איהם, פּרעסט איהם און פּרעסט פון איהם ארויס דעם גאז.

ערשט דעם 20טען אפריל האָט מען געקענט ארויפלאָזען דעם „גאָ אהערד!" דאָס וועטער איז געוואָרען שעהן און ווארים און וויא מען האָט געמעלדעט פון וואשינגטאָן און ניו יארק, וועט דיעזעס שעהנע וועטער אנהאלטען עטליכע טעג.

מיר דארפען ניט זאָגען, אָנקעל פּרודענט און פיל עוואנס האָבען געדארפט פאָהרען מיט „גאָ אהערד!" ערשטענס, זיינען זיי דאָך געווען פּרעזידענט און כעגרעטער פון וועלדאן קלוב, צווייטענס, האָבען דאָך אלע געוואוסט, אז זיי האָ-בען שוין געמאכט א רייזע ארום דיא וועלט אויף ראָבורס פליה מאשין.

דער 20טער אפריל איז געווען א שעהנער טאָג, א ווארימער טאָג, דיא זון האָט געשיינט חעל, דיא לופט איז געווען ווארם און שטיל, קיין ווינטעלע האָט געוועהט, קיין לופטעלע האָט זיך געריהרט.

גאנץ פילאדעלפּיא האָט זיך פּערוזאמעלט אין פּעיר מאָונט פארק, בעזאָג-דערס אָבער אין זשירארד עוועניו, וואו דער „גאָ אהערד!" איז געווען צו געבונדען מיט שטארקע שטריק. פאר דיא מיטגליעדער פון וועלדאן קלוב איז געווען אויס-געבויט א בעזונדערע ביהנע לעבען לופט באללאָן, נור דעם סיטי מעיאָר און דעם גאָווערנאָר פון פענסילוועניא האָט מען ארויפגעלאָזען אויף דיעזע ביהנע.

פונקט האלב נאך צעהן אוהר זייגען אָנגעקומען אָנקעל פּרודענט, פיל עוואנס און הינטער זיי איז גענאנגען שטאַלץ דער נעגער בראון, וועלכער האָט געטראָגען אָנקעל פּרודענטס רייזע טאישע. קוים האָבען דיא נעגער פון פילאדעל־פּיא דערזעהען זייער לאנדסמאן, דעם נעגער בראון, האָבען זיי אָנגעהויבען צו שרייען: הורראה! און האָבען געמאכט אזא ליארם, אז דיא ווענט פון דיא היי־זער ארום פּעיר מאָנט פארק האָבען געציטערט.

ווען דיא אוהר האָט אויסגעשלאָגען עלף, האָט מען אויסגעשאַסען מיט א קאנאָנע, אלס צייכען, אז אללעס איז פּערטיג און דיא רייזענדע אין דער לופט מעגען זיך אריינזעצען אין באָאָט, וועלכעס איז אראָפּגעהאנגען פון לופט באַלאָן.

אָנקעל פּרודענט און פיל עוואנס האָבען זיך אריינגעזעצט אין באָאָט. דאס מאָל האָבען זיי ניט געוואָלט מיטנעהמען דעם נעגער און מיסטער בראון איז דער פון געווען זעהר צופריעדען. ער איז שוין גענוג זיך אָנגעפּאָהרען אין דער לופט און האָט ניט געוואָלט פּראָבירען עס צום צווייטען מאָל.

מען האָט ווידער אויסגעשאַסען פון א קאנאָנע, א צייכען, אז דיא רייזענדע פון לופט באַלאָן נעהמען אבשיעד, זעגענען זיך, מיט זייערע קאמעראדען און מיט דיא איינוואוינער פון פילאדעלפּיא.

אָנקעל פּרודענט און פיל עוואנס האָבען זיך אויפגעשטעלט אין באָאָט און האָבען אלעמען געגריסט.

מען האָט אויסגעשאַסען צום דריטען מאָל פון דער קאנאָנע און מען האָט איבערגעשניטען דעם שטריק, מיט וועלכען דער „גאָ אהעד!“ איז געווען צו גע־בונדען.

דער „גאָ אהעד!“ האָט זיך אויפגעהויבען אין דער לופט שטאַלץ און שנעל, ביז ער איז ארויסגעקומען אויף א הויך פון 750 פוס איבער דער ערד, דאן האבען דיא לופט רייזענדע אָנגעהויבען איהם צו טרייבען מיט זיי מאשינען, וועלכע האָ־בען זיך געפונען אין באָאָט. דער „גאָ אהעד!“ האָט געפּאָלגט דעם רודער און איז געגאנגען, וואהין זיין לאַקאָמאָטיוו האָט איהם געטריעבען. אלע, וועלכע זיינען געשטאנען אונטען און האָבען עס געזעהען, האָבען אָנגעהויבען צו שרייען:

— הורראה! הורראה!

דיא מענגע איז ווילד געוואָרען און דאָס הורראה שרייען האָט גאָר ניט גע־וואָלט אויפהערען.

מען האָט געזעהן גאנץ דייטליך, וויא דיא לופט רייזענדע האָבען רעגירט און געקירעוועט דעם „גאָ אהעד!“ וואו זיי האָבען געוואָלט

— העכער! האָט אָנקעל פֿרודענט געזאָגט, מיר מוזען אַרויפֿנעהן נאָך זען
בער אום צו ווייזען דער וועלט, אז מען קען פֿאַהרען מיט אַ לופֿט באלאָן אזוי הויך
וויא מען וויל.

זיי האָבען זיך אַרויפֿגעלאָזען העכער, דער „גאָ אהעד!“ האָט דערגרייכט די
הויך פֿון 2000 פֿוס איבער דער ערד. פֿון אונטען האָט מען איהם שוין קוים, קוים
געזעען, ער האָט אויסגעוויזען, וויא א פֿויגעל, וועלכער פֿליעהט נאָנט הויך.

גאָר פֿלוצלינג האָט זיך געוויזען אַ שוואַרצער פֿונקט אויפֿ„ן הימעל. אָנ־
פֿאנגט האָט מען געמיינט, אז דאָס איז אַ פֿויגעל, וועלכער האָט זיך דערשראָקען
פֿאַר„ן „גאָ אהעד!“ באלד אָבער האָט מען דערזעהן מיט שטוינען און פֿערוואונ־
דערונג, אז דער שוואַרצער פֿונקט, דער פֿויגעל, קומט צו נעהענטער צום „גאָ
אהעד!“ אויך אָנקעל פֿרודענט און פֿיל עוואַנס האָבען עס דערזעהן און זיינען
געוואָרען אויפֿמערקזאָם.

פֿלוצלינג האָט פֿיל עוואַנס אַ געשריי געמאַהן :

—דער „אַלבאַטראָס!“ דאָס איז דאָך דער „אַלבאַטראָס!“

ווען פֿיל עוואַנס וואָל געווען דערזעהען זיין טויטען פֿאַטער צוריק קומען,
וואָלט ער זיך ניט אזוי דערשראָקען, וויא יעצט, ווען ער האָט דערזעהען דעם
„אַלבאַטראָס.“ ער און אָנקעל פֿרודענט זיינען געווען זיכער, איז דער „אַלבאַט־
ראָס“ איז צוריסען געוואָרען אויף שטיקלאַך און ראָבור מיט ווינע מענשען זיינען
שוין לאַנג טויט. זיי זיינען אַריינגעפֿאלען אין מעער און דיא פֿיש האָבען זיי
אויפֿגעפרעסען, און יעצט, גאָר פֿלוצלינג, פֿון דער העלער הויט, איז אַרויסגע־
קראַכען דער „אַלבאַטראָס“ גאָנץ, לעבעדיג, פֿריש, וויא אין דער צייט, ווען ראַ־
בור האָט זיי געהאַלטען געפֿאָנגען.

אויך אָנקעל פֿרודענט האָט אַ ציטער געמאַהן, ווען ער האָט דערזעהן דעם
„אַלבאַטראָס“, יעצט האָט ער איהם דערקענט, ער האָט דייטליך געזעהן זיינע
צוויי און דרייסיג פֿליגעל, צו זעכצען פֿון יעדער זייט, וויא זיי פֿאַכען, וויא זיי
וואַרפען זיך, וויא זיי שוועבען.

אָבער אויך אונטען, דאָס פֿאַלק, דיא איינוואוינער פֿון פֿילאדעלפֿיא האָבען
גאָר פֿלוצלונג, אָנגעהויבען צו שרייען און צו מורמלען: דער „אַלבאַטראָס!“
מען קען זיך ניט ערקלערן, פֿון וואַנען דיא איינוואוינער פֿון פֿילאדעלפֿיא זיינען
עס געוואָהר געוואָרען. וואָס האָבען זיי דען געוואוסט פֿון „אַלבאַטראָס“ ? וויא
קומט צו זיי דער נאָמען „אַלבאַטראָס“ ? מען זאָגט צוואַר, אז דער נעגער איז גע־

ווען דער ערשטער, וועלכער האָט אויסגערופען : דער „אלבאטראָס !“ ער האָט איהם דערקענט, אָבער דאס ווייס מען ניט פאר געוויס.

און ריכטיג, דאָס איז געווען דער „אלבאטראָס“. וויא א גרויסער אדלער האָט ער יעצט געשוועבט איבער דעם פער מאָנט פארק. ער איז צוואר געווען זעהר הויך, אָבער מען האָט דאָך געקענט זעהן אז ער לאָזט זיך צום „גאָ אהעד!“ אז ער וויל אויף איהם אנפאלען, אז ער יאָגט זיך נאָך איהם ?

אָנקעל פרודענט און פיל עוואנס האָבען עס אויך פערשטאנען. אנטלויפען פון איהם האָבען זיי ניט געוואָלט. עס איז זיי ניט אָנגעשטאנען, — שטעלען זיך געגען איהם האָבען זיי ניט געקענט, ווייל זיי האָבען געוואוסט, אז ראָבור האָט וואפען : ביקסען און דינאמיט קוגעלן.

אלאָ, וואָס טהוט מען ? דער פרעזידענט און סעקרעטער פון וועלדראן קלוב האָבען געוואָלט אויסמיידען דעם „אלבאטראָס“. עס האָט זיך אָנגעהויבען א שפיעל אין „בלינדע קוה“ אין „בעהעלמעניש“. דער „גאָ אהעד!“ האָט זיך אויפֿ־געהויבען גאנץ הויך, דער „אלבאטראָס“ איז געפלויעגן העכער פון איהם, דער „גאָ אהעד!“ האָט זיך מיט אמאָל אראָפגעלאָזען, דער אלבאטראָס איז געפלויעגן שנעלער פון איהם.

אָנקעל פרודענט און פיל עוואנס האָבען זעהר גוט געוואוסט, אז ווען ראָבור זאָל נור וועלען, קען ער אויסשיעסען אויף דעם „גאָ אהעד!“ איהם דורכלעכערן, דער גאָ וועט ארויס פון איהם און דער לופט באללאָן מיט זיינע רייזענדרע וועלען אין אייניגע סעקונדען אראָפגעפאלען צו דער עדר און צומאָהלען ווערען אויף שטויב.

דיא צושייער אונטען האָבען בעטראכט מיט שרעק, שטוינען און בעוואונדערונג דאָס זאָנדערבארע שפיעל, דיא „רייסעס“, „סקאטשקי“, אויף רוסיש, פון דיעזע צוויי לופט מאשינען. פון דעם באָאָט פון „גאָ אהעד!“ האָט געוועהט דיא אמעריקאנישע פּאָהן מיט איהרע שטערן און שטרייפען, אויף דעם „אלבאטראָס“ האָט געוועהט א שווארצע פּאָהן מיט א גאָלדענער זון און דער מיט וועלכע האָט געוואָרפען איהרע שטראהלען אין אלע זייטען. — דאס איז דיא פּאָהן פון וויסענ־שאפט. דיעזע פּאָהן בעדייטעט, אז דיא וויסענשאפט איז די גאָלדענע זון, וועל־כע בעלייכטעט דאס פינסטערניס, דיא שווארצע פארב, דיא וויסענשאפט צו טרייבט דאס פינסטערניס, און שיקט איהרע גאָלדענע שטראהלען אין אלע זייטען.

פּלאַצלינג האָט זיך דיא סצענע געענדערט. דער „אלבאטראָס“ האָט זיך

מיט אמאָל אַראָפּגעלאָזען און זיין דעם, זיין פּלאַטפאָרם איז אויסגעקומען לעבען דעם באַקאַט פון דעם „גאָ אהעד!“ ראָבור, ס'מענשען האָבען זיך אַ וואָרף געטאָהן אויף אַנקעל פּרודענט און פּיל עוואַנס, האָבען זיי אָנגעהאפט ביי דיא הענד און האָבען זיי מיט געוואלד אַרויפגעשלעפט אויפ, „אלבאטראָס“. ראָבור האָט אויסגעשאַסען און האָט געמאכט אַ לאַך אין „גאָ אהעד!“

קוים האָט זיך געמאכט אַ לאַך אין „גאָ אהעד!“ איז דער גאז ארויס פון איהם און ער האָט אָנגעהויבען אַראָפּ צו פאלען אויף דער ערד.

דיא טויענדער מענשען, וועלכע זיינען געווען פּערוואמעלט אונטען, האָבען געהערט דעם קנאק פון ראָבורס ביסס און ווי דער „גאָ אהעד“ פאלט אַראָב און זיי זיינען געבליעבען שמעהען, וויא פּערשמיינערט. יעדער האָט געפיהלט, אז הויך אויבען אין דער לופט שפּילט זיך אַפּ אַ שרעקליכעם דראמא אַ שוידערהאפּט טעכ טרויער שפּיעל. העלפען אָדער זיך אַריינמישען אין דיעזעס דראמא האָט קיינער ניט געוואָלט און קיינער האָט ניט געקענט.

דער „אלבאטראָס“ האָט אָנגעהויבען זיך אַראָפּ צו לאָזען צו דער ערד. אלע האָבען אויסגעשמרעקט דיא העלזער. יעדער האָט געוואָלט זעהן און הערען, וואָס דאָ יעט פּאַרקומען. יעדער האָט געפיהלט, אז ער געפינט זיך פאַר דעם ריכטער-שטוהל פון וויסענשאפט. צוויי סיסטעמע זיינען זיך צו זאמען געקומען, צוויי פּרינציפען האָבען זיך צוזאמענגעשטויסען. דיא פּראגע, אויב דער מענש וועט קענען פּאָהרען אין דער לופט מיט אַ מאַשין, וועלכע איז לייכטער אלס דיא לופט, אָדער מיט אַ מאַשין, וועלכע איז שווערער אלס דיא לופט, מוז יעצט געלעזט ווערען.

דער „אלבאטראָס“ האָט זיך אַראָפּגעלאָזען אויף צעהן פוס הויך פון דער ערד, ראָבור איז אַרויסגעטרעטען אויף דער פּלאַטפאָרם און האָט געזאָגט :

— בירגער פון דיא פּעראייניגטע שטאַטען ! איהר זעהט, אז דער פּרעזידענט דענט און דער סעקרעטער פון וועלדאן קלוב געפינען זיך ווידער אין מיינע הענד. איך וואָלט געדארפט זיי האַלטען ביי זיך אלס געפאנענע און זיי בעשטראַפּען דערפאַר וואָס זיי האָבען אונטערגעצונדען אַ באַמבע און האָבען געוואָלט צוריי-סען דעם „אלבאטראָס“ און טויטען מיך מיט מיינע מענשען, דאָס איז אַ פּער-ברעכען, אָבער איך בין אַ מאַן פון וויסענשאפט און קיין ריכטער, קיין שערף. איך זעה מיט שמערץ און מיט בעדויערן, אז אזעלכע מענער, וויא אַנקעל פּרודענט און פּיל עוואַנס, זיינען געווען פּערבלענדעט פון זייער פּאנאמיזמוס און האָבען ניט געוואָלט אנערקענען אז מייין טהעאָריע איז ריכטיג אז אַ לופט שיף

מוז זיין שווערער אלס דיא לופט. מיט פאנאטיקער האָב איך ניט וואָס צו טאָהן.
דער „אלבאטראָס“ האָט זיך אראָפּגעלאָזען ביז צו דער ערד און ראָבור האָט
ווייטער געזאָגט :

—מיסטער אָנקעל פּרודענט און מיסטער פּיל עוואַנס, איהר זייט פריי !
איהר מענט אייך געהן אין אייער וועלדאן קלוב.

אָנקעל פּרודענט און פּיל עוואַנס זיינען ארויסגעגאנגען פון „אלבאטראָס“
און האָבען זיך געשטעלט אויף דער ערד.

דאָס מאָל האָט קיינער ניט געשריען און קיינער האָט זיי ניט בעגריסט.

דער „אלבאטראָס“ האָט זיך אויפּגעהויבען אויף פיערציג פוס אין דער הויף
און ראָבור איז צוגעגאנגען צום ברעג פון דער פלאטפאָרם, האָט א מאך געטאָהן
מיט דער האַנד, און האָט געזאָגט מיט זיין הויכער פעסטער קלינגענדער שטימע!
—בירגער פון דיא פּעראייניגטע שטאַטען ! איך האָב אויסגעבראַכען א

נייעם וועג אין דער וויסענשאפט, איך האָב ערפונדען דאס ריכטיגע מיטעל צו
בעצוווינגען דיא לופט, אָבער מיין ערפינדונג איז א ביסעל צו פריה. די מענשען
זיינען נאָך ניט רייף פאר דיא ערפינדונג. יעדע ערפינדונג מוז צוגעפאסט ווערען
צום גייסט פון דער צייט און צו דיא פעהיגקייטען פון דיא מענשען אין א געווי-
סע צייט. יעדע צייט גיט ארויס מענשען מיט געוויסע פעהיגקייטען, מיט א גע-
וויסע קראפט צו פערשטעהן און אויפצונעהמען דיא געדאַנקען און דיא אידעען
פון דיעזער צייט, ווען א מענש געהט ווייטער פון דיעזער צייט, וועט מען איהם
ניט פערשטעהן; ער איז געקומען צו פריה, אויך איך בין געקומען צו פריה. איך
זעה עס יעצט איין. ווען מענשען, וויא אָנקעל פּרודענט און פּיל עוואַנס, וועלכע
זיינען געווען א לאנגע צייט אויף מיין „אלבאטראָס“ און האָבען געהאט דיא גע-
לעגנהייט זיך צו איבערצייגען, אז נור א מאשין, וועלכע איז שווערער אלס
דיא לופט, קען בעהערשען דיא לופט; — ווען אזעלכע מענשען האָבען נאָך גע-
וואגט צו בויען אזא קינדער שפיעל צייג, וויא דער „גאָ אהעד!“ דאן איז מיין
ארכייט אומזיסט ! עס איז אָבער אומזיסט נור פאר דיזע גענעראציען, פאר די-
זען דור, פאר דיא נאנצע מענשהייט וועט זיא ניט פערלאָרען געהן. עס וועט קו-
מען א צייט, ווען דיא מענשען וועלען מיך פערשטעהן און וועלען וויסען צו שע-
צען מיין ארכייט, מיין אידעע און מיין ערפינדונג.

ער האָט זיך אָפּגעהוהט אייניגע אויגענבליקע און האָט דאן געזאָגט:

—בירגער פון דיא פּעראייניגטע שטאַטען ! — איך זאָג אייך יעצט :

אדיע !

דער „אלבאטראַס“ האָט אָנגעהויבען צו פּאָכען מיט אלע זיינע פּליענעל, האָט זיך אויפגעהויבען אין דער הויך און איז באלד פּערשוואונדען געוואָרען אין בלויזען הימעל.

אַנקעל פּרודענט און פּיל עוואנס זיינען געשטאנען פּאַר'ן פּובליקום, וויא פּערארטעהיילטע פּאַר זייער ריכטער, זאָגאַר דיא מיטגליעדער פון וועלדאן קלוב זיינען געווען ניט צופריעדען מיט זיי. ווען זיי האָבען זיך איבערצייגט, אז ראָד בורס ערפינדונג איז אזוי גוט און אזוי וואהר, פאַר וואָס האָבען זיי עס ניט געד מעלדעט ? פאַר וואָס האָבען זיי קיינעם ניט דערצייילט, וואָס זיי האָבען געזע- הען און געהערט אויפ'ן „אלבאטראַס“ ? אן ערנסטער מענש, א מענש, וועלכער האָט זעלבסט רעספּעקט, מוז זיין גערעכט געגען יעדען און אנערקענען יעדען מענשענס טאלאַנט און פּעהיגקייט.

קיינער האָט ניט בעגריסט דעם פּרעזירענט און דעם סעקרעטער פון וועלד- דאן קלוב, אימגעגענטהייל, מען האָט אנגעהויבען צו מאכען בעמערקונגען איר בער זיי און צו זאָגען שטעף ווערטלאך אויף זיי, מען האָט זאָגאַר אָנגעהויבען צו לאכען פון זיי און זיי האָבען געמוזט זיך אריינזעצען אין א קארעטע און אנט- לויפען אהיים.

* * *

ויער איז אָבער ראָבור ? וועט דער לעזער פּרעגען.

ראָבור איז דיא וויסענשאפט, וועלכע איז געקומען צו דער איבערצייגונג, אז מיט א לופט באללאָן קען מען גאָר ניט מאכען, ערשט ווען מען וועט אויסבויען א פליזומאשין, וועלכע וועט זיין שווערער פון דער לופט, וועט מען קענען פּאָהד רען אין דער לופט, וויא מען פּאָהרט אויפ'ן וואסער.

ע נ ד ע.

דיא לאנג ערווארטעמע עכט אידישע זיססע

מוזיק

דיא ארגינעלע

אידישע חתונה

פון פראפ. ה. ס. שאפירא.

דיעזע זיסע אידישע מוזיק דערצעהלט אין מענער דיא גאנצע צערעמאניע פון איין עכט אייראפעאישע אידישע חתונה אונד ווען איהר הערט שפיעלען דיעזע מוזיק ווערט איהר אזוי בענייסטערט פון דער נאטירליכקייט דאס איך דוכט זיך אז איהר זייט נאך אין דער אלטער וועלט אונד זעהט עס אללעס צו.

דאס זיינען דיא נומערין מוזיק.

1. נומע וואָד.	9. דאָבירדע.
2. זמירות.	10. צום באַדעקענס.
3. חתוּמאַל וואַלצער.	11. כלה באַזעמצענס.
4. פאַלקא.	12. צו דער חופּה.
5. קוואַרילל.	13. אונטער דער חופּה.
6. קאַזאַקא.	14. פון דער חופּה.
7. ברונו טאַנץ.	15. צו דער וועטשערע.
8. שערעלע.	16. יאַראַהאַד.
	17. נומע נאכט.

דיעזע 17 נומערין מוזיק איז איינגעטהיילט אין 5 בויגען פיר פיאנא, אונד אין 8 בויגען פיר וויאלין פרייז פון יעדן בויגען 25 סענט, אלע 5 בויגענס צוזאמען ניר פיאנא 1.00 אלע 8 בו גענס פיר וויאלין 80 סענט.

הערויסגעגעבען בייא

דיא היברו פאבלישינג קאמפאני

128—129 לעאנארד סטריט, ברוקלין, ניו יארק.

אויך צוא בעקומען בייא

יהודה קאצענעלענבאגען 66 קאנעל סטריט,
יהודה שטיין 37 קאנעל סטריט, נו ארקן.

ענדליך ערשיענען!

דיא עכטע זיסע אידישע מוזיק וואס צוגעהט
אין אלע גליעדער, נעמליך, דיא מוזיק
פון דיא בעריהמטע אפערא

בן הדור

וואס האט געמאכט דעם גרעסטען גערודער
אין אלע אידישע הערצער, עם זינגט
זיך פשוט אלליין!

— היער זיינען דיא נומערן מוזיק : —

1. דיא פאנמאזיע ליעד.

2. דער קאמישער טערצעט.

3. בן הדור מארש.

דיא בעריהמטע געמאליכע מוזיק אין פערפאסט אונד
אראנזשירט פון פערלמוטער אינד וואהל.

אויב איהר ווילט אנפיללען אייער הויז מיט אמת'ע אידישע מע-
לאדיען, קענט איהר אייך ניט בעגעהן אהן דיא אפערא **בן הדור**.

פיר פיאנא, פרייז 35 סענט.

פיר וויאלין, „ 25 סענט.

Published by

THE HEBREW PUBLISHING CO.,

122—128 Leonard Street,

Brooklyn, N. Y.

אויך צו בעקומען בייא

יהודא קאצענעלענבאגען, 66 האנעל סטריט.

י"ז יארס.

אידישע ביהנע.

— גרעסע אידישע אויסגאבע אין אמעריקא. —

צווייטער
מהייל.
ענטהאלט אלע
טהעאטער
קופלעטען,
ארבייטער און
פאָלקס-
ליעדער און
דעקלאמאציאָנען
צוזאמענגע-
שטעלט פון
יהודה
קאצענעלענ-
באָנען.

ערנסטע ארטיקלען פון טהעאטער-עקספערטען,
דראַמאטורגען און קריטיקער, איבער דיא פער-
נאנגענהייט, געענוואָרט און צוקונפט פון דעם
אידישען טהעאטער. אַללע טהעאטער קופלע-
טען, אַרבייטער- און פאָלקסליעדער פון דיא
לעצטע צוואַנציג יאָהר ; ערצהלונגען און הומאָד-
ריסטישע סקיצען ווענע: אידישען טהעאטער און
זיינע בעזוכער, שאַרפע וויטצען און שענהע
אנעקדאָטען, צום בעלעהרען און אַמזירען ;
אַ בוך פיר אַלע קלאַסען פון פאָלק.

ערשטער
מהייל.
אַ זאַמלונג פון
ארטיקלען
און
ערצהלונגען
פון דיא
בעסטע איד-
שע שרייבער,
רעדאקטירט
פון
חנן י. מיניקעס
(איש ווילנא).

הערויסגעגעבען צום 20 יעהריגען יובילעאום פון אידישען טהעאטער.

— שרייבער אונד פאָעטען: —

- (25) מ. וויפערט.
- (26) מאַקס אַווראַמאָוויץ.
- (27) ג. מ. שייקעוויטש.
- (28) סמפּטיון.
- (29) ערעלשטאַט.
- (30) פּראָפ. זעליקאוויץ.
- (31) פּיליפּ קראָנץ.
- (32) פּראָפ. הורוויץ.
- (33) קל ווומער.
- (34) ראַבינאַוויץ.
- (35) ש"ר.
- (36) תשר"ק.

- (13) וו. קיזער.
- (14) זקף גדול.
- (15) חנן יעקב מיניקעס.
- (16) טער.
- (17) יאָהאַן פּאַליאַ.
- (18) י. קאַצענעלענבאָנען.
- (19) יאַזעף לאַטווינער.
- (20) יצחק ריינגאָלד.
- (21) כ. מ. באַפּאַר.
- (22) ל. שווינקער.
- (23) מ. ווינטשעווסקי.
- (24) מ. ראָזענפּעלד.

- (1) אברהם גאָלדפּערען.
- (2) א. צונזער.
- (3) אלכסנדר האַרקאווי.
- (4) א. מ. שאַראַנסקי.
- (5) ג. פּייגענבוים.
- (6) ג. גאַרין.
- (7) גאַרדין.
- (8) גי"אל.
- (9) ד. מ. הערמאלין.
- (10) ד. פּאַסטעקער.
- (11) דד. סיגעל.
- (12) ה. פּייסמאַן.

Published by
THE HEBREW PUBLISHING COMPANY,
122-128 Leonard Street,
BROOKLYN, NEW YORK.

דיא קליינע תורה'לע.

א שווערע צייט האָט דורכגעלעבט יאָזעף פעלדמאן דיא ערשטע פאר יאהר נאך זיין קומען אין אמעריקא. ער איז געווען האָפנונגסלאָז, דען אלעס איז איהם יעווען פרעמד — פרעמדע מענשען, א פרעמדע שפראך, דער הימעל איז דער זעל-בער, דיא זונן איז פיעלייכט אויך דיא זעכבע, נור זיא איז פערצויגען מיט א וואָל-קען און ער קען איהר ניט זעהן.

ער האט ניט געהאט קיין קרוב, קיין גואל. איינער אליין האט ער געמוזט קעמפפן מיט דיא אומשטענדען, זוכען ארכייט, א שטיקעל ברויט, מיעד יוערענדיג פון שווערען קאמפף האט ער אויסגערופען: „אך בעסער וואלט איך פערבליבען אין דוסלאנד איידער זיך קוועלען אין קאָלומבוס'עס מדינה — א סלאָג צו איהם! א גליקליכער צופאל האט איהם געבראכט אין האנד א שעה געדרוקט טען ביכעלע אין טאשען פאָרמאט, דאס איז געווען דיא קאנסטיטושאן פון דיא פערזאניגטע שטאאטען מיט ענגלישען טעקסט אין אידישע איבערזעצונגען. דיעזען ביכעלע האט יאזעף פעלדמאן שפעטער בעטראכט אלס א קליין תורה'לע. ער האט געעפענט זיינע אויגען ער האט ערשט דאן בעגריפען, אין וואס פאר א לאנד ער איז. האס פאר א רעכטע ער האט אלס בירגער און וואס פאר א ווערט דיעזע רעכטע האבען פאר אירען. ער האט דערנאך ביי ערשטער געלעגענהייט ארויסגענומען זיינע ערשטע בירגער פאפירען. ער איז געווארען מוט-היג און האפנונגספאל, ער האט אנגעפאנגען צו לערנען דיא ענגלישע שפראכע, עס איז איהם געגאנגען זעהר לייכט, ווייל דיא קאנסטיטושאן מיט דער אידישער איבערזעצונג האט איהם אריינגעגעבען פלייס צו לערנען, און האט געקראגען א גיטען דושאב. ער האט געשטרעבט צו אמעריקאניזירען זיך פאלשטענדיג, זיינע פערדיענסטע האבען געשטיגען מיט זיינע קענטניסע. אין א פאר יאהר ארום האט ער ארויסגענומען זיינע צווייטע בירגער פאפירען, פיעלע זיינען דורכגעפאלען, אבער ער האט האט געענטפערט אללע פראגען, ווייל ער האט געוואוסט דיא קאנסטיטושאן.

ער איז געווארען זעהר שטארק בעליעבט איבעראל אין ביוגעס קרייזען, ער איז געווארען געבאכטעט און געשעצט דורך זיין קענטניס פון דער שפראך פון

אלערהאנד מעטהאדעם און ווערטערביכער

וואס איז ערשיענען אין אמעריקא צו ערלערנען דיא
ענגלישע שפראך.

טענט.					
5	—	—			דער ענגלישער אקף-בית, פון אלכסנדר הארקאווי
15	—	—	—	—	דער ענגלישער לעהר-בוך
15	—	—			אמעריקאנישער לעהרער אין טאשען-פאדמאט
25	—	—	—	—	ענגליש אין אמעריקא
25	—	—	—	—	ענגלישער לעהרער
25	—	—	—	—	הארקאווי'ס יודיש-אמעריקאנישע שוהלע
					דיא נייעסטע ענגלישע מעטהאדע, בעארבייטעט נאך דר. אהנס
25	—	—	—	—	דאָלמעטשער
35	—	—	—	—	דער זעלבער פיין געבונדען
50	—	—	—	—	אָגענדאָרפס מעטהאדע מיט'ן שליסעל, פיין בראַשירט
75	—	—	—	—	נעבונדען " " " " "
					ענגליש-יודישעס טאשען ווערטערבוך, פיין געבונדען אין ליוואנד,
35	—	—	—	—	פון אלכסנדר הארקאווי
50					דער זעלבער געבונדען אין א פיין לעדער באַנד מיט גאָלד-שינט
75	—	—	—	—	הארקאווי'ס האַנד-ווערטערבוך, געבונדען
200	—	—	—	—	פאָלשטענדיגער ענגליש-יודישעס ווערטערבוך, פיין געבונדען
125	—	—	—	—	פאָלשטענדיגער יודיש-ענגלישעס ווערטערבוך, פיין געבונדען
25	—	—	—	—	פריינקעל'ס ענגליש-יודישער בריעפענישטעלער
75	—	—	—	—	הארקאווי'ס ענגליש-יודישער בריעפענישטעלער
100	—	—	—	—	וואַרנ'ס ענגליש-יודישער בריעפענישטעלער
35	—	—	—	—	ענגליש-רוסישע מעטהאדע, פון אלכסנדר הארקאווי
35	—	—	—	—	ענגליש-העברעאישע מעטהאדע
					דיא קאָנסטיטוציאָן פון דיא פּעראַייניגטע שטאַאַטען און וויא מען
10	—	—	—	—	ווערט אמעריקאנער סיטיווען, פון אלכסנדר הארקאווי

ניינציג טויזענד תלמידים

האבען זיך אויסגעלערענט ריידען און שרייבען ענגליש פון
אלכסנדר הארקאוויס

ענגלישען לעהרער

וועלכער איז אנערקענט אלס דיא בעסטע מעטהאָדע זיך אויסצולערנען
דיא ענגלישע שפראכע.

דער ענגלישער לעהרער

איז אזוי קונסטפאל אויסגעארבייט, זא דאס יעדער איינער איז אימשטאנדען
גרינדליך צו ערלערנען דיא ענגלישע שפראכע.

90 טויזענד עקזעמפלארען

זיינען שוין פערקויפט געוואָרען פון הארקאוויס „ענגלישען לעהרער“ און דאס איז דער
בעסטער בעווייז, אז אידען ווייסען צו אונטערשיידען, וועלכע מעטהאָדע איז דיא
בעסטע. קיין מעטהאָדע האט נאָך נישט געהאט אזא גרויסען ערפאלג, וויא

אלכסנדר הארקאוויס, „ענגלישער לעהרער“.

דער ענגלישער לעהרער פון אלכסנדר הארקאווי איז איינגעטהיילט אין
6 טהיילען מיט א לעזע בוך מיט ענגלישע גראמאטיק, וועלכע ערקלערט פון
א. ביז ת. דיא גאנצע ענגלישע שפראכע.

דער ענגלישער לעהרער ענטהאלטעט אויף א גאנצע אכטהיילונג
זיך צו לערנען שרייבען בריעף.

דער ענגלישער לעהרער איז שעהן געדרוקט און עלעגאנט בראַשירט.
דער ענגלישער לעהרער האט געקאָסט 65 סענט און מיר פערקויפען איהם יעצט
בראַשירט פיר בלויז 30 סענט, געבונדען 40 סענט.

צו בעקומען בייא אללע בוכהענדלער און בייא

קאמאראג

אונד פרייזקוראנט

1.25	אונגליקליכע אמאליע	1.25	גראספירסט קאנטסאנטין,
.10	אוראל אקאסטא	.10	גראף מאנטא קרוסטא,
.75	איבער געלד און עהרע	.75	גראף עסטערהאזי,
.65	איד און גרעפין, 4 טהייל	.65	גראף פאמאצקי,
.20	אידישע ביהנע, 1מע טהייל, טהעאטער קריטיק	.20	גרוזאמער הערשער,
.35	אידישע ביהנע 2מע טהייל, טהעאטער ליעדער	.35	גרעסטער דעמקטיוו,
.75	אידישע געשיכטע פון פ. ווערניק	.75	דאן קיכאט, פון א. הארקאוו,
.15	אידישע קרבנות	.15	דאקטאר און צובערער,
.08	אידישע קאנגרעס אין באזעל	.08	דער דזשענטעלמאן, פארזעצונג צום פרעזידענט און א פונק אידישקייט,
1.00	אוזאבעלע, קעניגין פון שפאניען	1.00	דרוי פארשוונען,
.15	אייזמער	.15	דרייפוס, פון יאהאן פאליא נויארק,
.30	אינדיאנער פירסט	.30	הגדה פיר בארדער,
.35	אלעקסאנדער דער צווייטער	.35	היראמה פון ד. מ. הערמאלין,
.75	אמעריקאנישע גליקען, 5 טהייל	.75	הומעל און וואסער,
.05	אמעריקאנישע הגדה אשמראי	.05	הויפמאזומס,
.05	באראן און באראנסע דעהירש	.05	המ'ס מופלה,
.20	ביטערע נקבה	.20	העלדען פון דער נאכט,
.05	ביים טהור פון גן - עדן	.05	וואשינגטאן, (ערשטער פרעזידענט אין אמעריקא)
.25	בלאנדער יונגער מאנצוג	.25	וויכנע דוואַשע פאהרט אין אמעריקא
1.25	בלומיגע גרעפין	1.25	וויכנע דוואַשע פאהרט פון אמעריקא
1.50	בלומיגע צלם	1.50	וויכנע דוואַשע דיא שדכנ'טע
.40	בעטלער גרעפין	.40	ווילדע מענשען,
2.25	בערויבט און פערלאָזין	2.25	אין ווילדען אפריקא,
.10	בערויבטער קבר	.10	וועדער אין דער הויס, 2מע טהייל פון א ריווע אין אונגעקאנטע געגענדען
.20	ברוך שפינאָץ	.20	א וועלט אָהן טרעהרן,
.10	גאָטטהייט	.10	וועלט באַבדוטיען,
.50	גאָלד גרובען פון קאליפארניע	.50	זילבערנע האַכצייט,
.05	א גאָסט פון יענער וועלט	.05	האַרשי סטאָווראָס,
2.00	גיפּט מוישערין	2.00	חכמת הויז,
1.00	גלות מאַסקווא	1.00	חרם דרבנו גרשם,
1.00	געבילדעטער מערדער	1.00	טויז הערצין,
1.25	געדיימטפאלע ירושה מיט טויז הערצען	1.25	טיראן,
.15	געדיימטפאלער מאָרד	.15	טיראַנישע מוטער,
.05	געדיימטער מאָרד	.05	טיראַנישע רעפּובליק,
.15	געדיימטע וודען	.15	טערקישער משיח,
.50	געדיימטער שלאָס	.50	טריכטיק,
.65	געווענער ציגיינער אָדער גר צדק, פאַרשזעצונג צו דיא ציגיינער	.65	יאַנקעל בויגע,
.50	געזוכט אונד געפונען,	.50	יאַקעס בעמבע,
1.50	גערייבטע קינד,	1.50	ידישע ציגיינערין אָדער דיא גערייבטע קינד,
.5	גערייבטער טרעפער,	.5	פאַרזעצונג צו דיא ציגיינערין,
15	געשיכטע פון אמעריקא.	15	יודקע שמערקעס פאַהרט נאָך אמעריקא
			יודקע שמערקעס גליקען אין אמעריקא

קאטאלאג אונד פרייז-קוראנט.

.5	פריקס מעשה/לאך.
.5	פתרון תלומות,
	צוואנציג אידישע פאלקס ליעדער פון אליקום
.25	צינוער,
.10	צוואנציגסטער יאהרהונדערט,
.10	צווייט פארלער,
.65	ציגיינער, 4 טהייל,
.8	קאלומבוס,
.50	קאלט און ווארעם, 4 טהייל,
.80	קאמעליענדאמע, פון דינמא,
.5	קארמען דעם טיווילס מאכטער,
.75	קיובא,
.10	קליינע מענשעלאך,
.80	קלעפאטערע,
.35	קעטען און קראנען,
.90	קראנען און רעוואלוציאנען,
.10	ראטהשילד'ים ביאגראפיע,
.15	ראמאנען אלבום,
1.25	רוסישע געהייכניסע,
.35	רוסישע קיווערין,
1.25	רוסישע שפאנען אין בולגאריען
.10	ריעזען,
.10	א רייע אין אונגעקאנטע געגענדען,
.25	א רייע ארום דער וועלט אין 80 טעג,
.10	א רייע אין הימעל,
.15	א רייע צו וויד-פאל,
.15	רעגנע,
.8	רמב"ם לעבענס בעשרייבונג,
.15	שאילאק,
.15	שווארצע דיאמאנטען,
.40	שווארצע האנד,
.25	שווארצע חברה,
.10	שווארצע קונסט,
.10	שווינדלער,
.15	שטאדט מסור,
.65	שטארקער פון אייזען,
.80	שטובער בעמלער,
.85	שטערנזעהער,
.5	שעהנע העלענא,
.40	שפאניש-אמעריקאנישער קריגע,
.8	א שפאציר אין גיהנום,
.8	א שפייעל פון א פורים שפייעלער,
.8	תחית המתים, פון נאָרדוי,

גראַף טאַלסטאָיאַס ביכער.

.10	איוואן איליטשיעס טויט,
.8	איוואן דער נאָר,
.10	איך און מיין מאַן,
.25	אננא קארענינא,
.8	טאַלסטאָיאַס ביאָגראַפיע,
.10	מיין ווידוי,

	ונגער שופס-קאפיטאן, 2טער טהייל, פון
.10	אין ווילדען אַפריקא,
.10	ישוע הנצרי, ד. מ. הערמאלין
.10	ישוע הנצרי אָדער יוסף פאנדרוי,
.10	לא תרצה, פון פּרענקעל, 1טער טהייל
.15	לא תרצה " " 2טער טהייל
.25	ליוטווישער קעניג פון דיא שנאָרערס
.10	לועבע פון ד. מ. הערמאלין,
.35	לועבע און מיליאנען,
.60	לועבע און ראכע,
.15	לועבע און רעליגיאָן,
.20	לועדער אלבום,
.10	לעזשער בלוט שטורץ,
.10	מאדאם באַבעטא,
.15	מאדאם יצר הרע,
.8	מאריא מאַנדאלענא
.3	מגילת דרייפוס,
.10	מזיקים, פון ב. גאַרין,
.5	מחמד,
.60	מסתרי פאַרין,
.15	מעשי בראשית,
.85	נאפאָלעאָן דער 1טער,
.15	נקמה פון אַ ברמון,
1.25	נקמה פון אַ מאַכטער,
.10	נתן דער חכם,
.15	האפהאָ פון אַלפאָנד דאָדע,
.15	סטעמפּעניו, פון שלום עליכם,
.25	סיבירישע אייגענבאָן,
.15	עדעלשטאַט'ס געדיכטע,
.10	פאָוסט פון געטתע,
.10	פאָלקס קאלענדאַר פון א האַרקאווי,
.10	פאָסקאַרעלאַ,
.75	פאַר'ן גלויבען און פאַר'ן פאַשערלאַנד,
	א פּונק אידישקייט, פאַרזעצונג פון
.75	פּרעזידענט,
.15	פּיאַטאַר דער גרויסער,
.10	פליה מאַשין,
.15	פלעווינא,
.5	פסח מאַנאַזין, 100 זייטען,
1.25	פערווילדעטער פּירסט,
.35	פערלאָרענע שיף,
	פערקעהרטע וועלט מיט דיא נייע וועלט,
	8 טהייל, פאַרזעצונג צו איד און
1.—	נרעפּין און אַמעריקאַנישע גליקען,
.20	פּראַנזווזישע רעוואָלוציאָן,
1.25	פּרויען הענדלער,
.10	פרוכט פון זינד,
.15	פּרויע ליעבע,
.10	פּרויעטען צילויקא,
.35	פּרוינץ אַלס דעטעקטיוו.
.65	פּרעזידענט, 4 טהייל,

**שייקעוויטש'ס מהעאמער-
שטיקע.**

- .10 דיא קאקעטע דאמען,
- .10 דיא שפאנישע אינקוויזיציאן.

ווימצעי ביכער.

- .5 אמעריקאנישער ווימצלינג,
- .5 אגעקראפטע בוך,
- .10 הערשעלע אסטראפאליער,
- .15 ווימצען אלבוים,
- .3 ווימצען פון קארט,
- .5 חייקיל דער לין,
- .5 מאַטקע חב"ד,
- .5 שייקע פייפער,

מעטהאָדעס צו לערנען ענגליש.

- 1.00 אַלעגנדאָרף'ס מעטהאָדע מיט'ן שליסעל
- אָמעריקאָנישע לעהרער, בראַשורט און מאַשען פאַרמאַט, .20
- אָמעריקאָנישע לעהרער, געבונדען און מאַשען פאַרמאַט, .25
- דויטש פיר אָנפאַנגער, .5
- יודיש-אָמעריקאָנישע שוהלע, געבונדען .25
- נייעסטע ענגלישע מעטהאָדע בראַשורט .25
- נייעסטע ענגלישע מעטהאָדע געבונדען .85
- ענגלישע מאַכעלע, .2
- ענגלישער אַלף-בית, .5
- ענגליש אין אָמעריקא, בראַשורט, .25
- ענגליש אין אַמע וקא, געבונדען, .35
- ענגלישער לעהר-בוך, .15
- ענגלישער לעהרער, בראַשורט, .80
- ענגלישער לעהרער, געבונדען, .40
- ענגליש-רוסישע מעטהאָדע, געבונדען .85
- קראַנץ'ס מעטהאָדע, 75
- תורה לשון אַנגלי, אַ ענגליש-העברע-אישע מעטהאָדע, .25

בריפענשטעלער.

- .10 האַרקאָווי'ס ענגליש-יודישער בריפענ-שטעלער און ספעלער, .80
- .40 האַרקאָווי'ס בריפענשטעלער געבונדען וואַרן'ס ענגליש-יודישער בריפענשטעלער, .75
- פריינקעל'ס ענגליש-יודישער בריפענ-שטעלער, .10
- .25 האַרקאָווי'ס ענגליש-יודישער בריפענ-שטעלער, פאַלשטענדיג, 1.00

- .10 מיין פריינד'ס פרויא,
- .10 דער נסיון,
- .10 פאליקושקא,
- .10 דיא פערפיהרונג,
- .10 צווייא דורות,
- .50 קריגע און פריעדען,
- .10 קרייצער סאָנאטא,
- .15 תזית המתים,

עמיל זאָלא'ס ביכער.

- .10 בלוטיגע חתונה,
- .10 אַ גלח'ס זינד,
- .10 דיא דאַרפס טיידעל,
- .25 וויבערשער גרעדן,
- .40 זשערמינאָל,
- .30 דער טויט שלעגער,
- .10 ליעבעס נאכט,
- .10 לעבען און טויט,
- .15 מענשליכע בעסטעס,
- .35 נאכא,
- .10 נאנטא'ס אָדער דער געקויפטער מאַן,
- .10 עמיל זאָלא'ס ביאָגראַפיע,
- .25 פערדינסטעמער קוס,
- .10 פארווער דאָמען,
- .10 פון חוזה צום קבר,
- .10 פרויערליכע,

אַבראָמאָוויץ'עס ווערקע.

- .10 אַלמע מעשה,
- .15 דאָס ווינשטיינגערל,
- .15 דיא מאַסקע,
- .15 יודעל,
- .15 פישקע דער קרוימער,
- .15 דער פרויזוו,
- .15 דיא קליאטשע,
- .10 שלמה ר' חיים'ס,

גאַלדפאַדענס טעאמערשטיקע

(פיעסען.)

- .10 אַחשוּדוש,
- .10 באבע מיט'ן אייניקעל,
- .10 ביידע קוני לעמעל'ס,
- .10 בר כוכבא,
- .10 דאָקטאָר אַלמאָסאָדא,
- .10 כשף מאַכעריין,
- .10 מלוי יושר אָדער ר' יאָזעלמאַן,
- .10 קאַכענצוואָן און הונגערמאַן,
- .10 שולמית,

- קאָשינגס האַנד בוך מיטנינגס געזעצע, 25.
- קאָשינגס האַנד בוך געבונדען, 30.
- שוואַנגערשאַפט און קינדער ערציהונג 15.

**מעטהאָדעס פיר קינדער צו לערן
נען פון אנפאַנגס אלף־בית.**

- אלף־בית באותיות גדולות מאד, 8.
- וואַנט אלף־בית, פיר חדרים אויף לויב־וואַנד, מיז 28 בוי 44 50.
- דברי הימים לעם בני ישראל, געבונדען 15.
- דרך אמונה, שלחן ערוך לבני הנעורים 15.
- למדו היטב פון מ. פיק, 5.
- למדו הקריאה מיט ענגלישע איבערזעצ. 10.
- שפה חיה מיט 200 בילדער, געבונדען 15.
- המתחיל מיט 150 בילדער, " 15.
- הפרגו העברי מיט ענגלישער איבער־זעצונג, געבונדען, 15.
- תולדות ישרון מיט ענגלישער איבער־זעצונג, געבונדען, 15.

ווערטערביכער.

- ענגליש־יודישעס מאַשען ווערטערבוך, קלאַט באַנד, 40.
- ענגליש־יודישעס מאַשען ווערטערבוך, לעדער באַנד, 60.
- ענגליש־יודישעס האַנד ווערטערבוך געבונדען, 75.
- פּאָלשטענדיגעס ענגליש־יודישעס ווער־טערבוך, געבונדען, 2.25.
- פּאָלשטענדיגעס יודיש־ענגלישעס ווער־טערבוך, געבונדען, 2.00.
- דימא בייזע צוואַמען געבונדען 1 באַנד 4.00.

מעטהאָדעס.

- אריטהמעטיק, אָדער רעכען לעהרער, 10.
- בוכהאַלטונג און געשעפטס־פיהרונג, 25.
- דאָקטאָר בוך פון דר. לאַנדעס, 25.
- דער לאַיער, לאַנדעס געזעצע, 10.
- דער סטיזן, 8.
- קאָך בוך וויא צו קאָכען און באַקען, 25.
- קאָנסטיטוציאָן פון דיא פּעראַייניגטע שטאַטען, און וויא מען ווערט אַמעריקאַנער סיטיזן, פון א. האַיקאָוו, 5.

דיזעז אלע ביכער, בראַשורען, מעטהאָדעס און ווערטערביכער זיינען פּאָלשטענדיג, נאַראַנטירט אז עס פּעהלט ניט איין בלאַט דיא פרייזען זיינען נור פיר יחידים (איינצעלנע קויפּערס), בוכהענדלער בעקומען א נרויסען ראבאט (דיסקאנט).

דיא אלע ראַמאַנען און העפּטען זיינען ניט געבונדען, ווען יעמאַנד וויל האבען געבונדען בערעכענען מיר 5 סענט פיר יעדען בונד פון 10 העפּטען 6 סענט פיר יעדען בונד פון 15 העפּטען.

דיא בענדער זיינען עקסמראַ שטאַרק געמאַכט ספעציעל פיר ליכטערס. לע אָרדערס ווערען שנעל און פונקטליך בעואַרגט, פּאַרטאַ פרייא. בעשטעלונגען, בריעפע און געלרוענדונגען צו אדרעסירען:

THE HEBREW PUBLISHING CO.,

122-128 Leonard St., Brooklyn, N. Y.